

Fullt eller tomt rede?

Familiehendelser og flyttemønstre i boligpressområder

Janna Bergsvik og Kenneth Aarskaug Wiik

TALL

SOM
FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2024/49

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 23. desember 2024

ISBN 978-82-587-2975-1 (elektronisk)

ISSN 1892-7513 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Denne rapporten undersøker flyttestrømmer i storbyregioner som sammenfaller med familiehendelsene samlivsinngåelse, samlivsbrudd, fødsler og «tomt rede», altså at voksne barn flytter ut av foreldrenes husholdning. Rapporten ser i tillegg på sammenhenger mellom inntektsnivå, familiehendelser og de tilflyttede boligenes størrelse og utvalgte nærmiljøkvaliteter.

Arbeidet med denne rapporten ble finansiert av Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). GIS ressurscenter har laget de interaktive flyttekartene i kapittel 2.

Statistisk sentralbyrå, 16. desember 2024

Linda Nøstbakken

Sammendrag

Denne rapporten undersøker flyttestrømmer i storbyregioner etter endringer i husholdnings-sammensetningen, med vekt på familiehendelsene samlivsinngåelse, samlivsbrudd, fødsler og «tomt rede», altså at voksne barn flytter ut av foreldrenes husholdning. Vi ser i tillegg på sammenhenger mellom inntektsnivå, familiehendelser og de tilflyttede boligenes størrelse og utvalgte nærmiljøkvaliteter. Rapporten analyserer flyttemønstre ved hjelp av norske registerdata for perioden 2005–2023. Rapportens hovedfunn var:

- Totalt var det i denne perioden over 10 millioner flyttinger blant personer i alderen 19 til 69 år i Norge. Omtrent én av tre av disse flyttingene fant sted i samme år som en av familiehendelsene samlivsinngåelse, samlivsbrudd, fødsel eller et «tomt rede».
- De fleste familierelaterte flyttingene i storbyene var innad i kommunen. Yngre voksne sto for flest flyttinger.
- Flesteparten av de familierelaterte flyttingene sammenfalt med samlivsinngåelser. Dette gjaldt for rundt 15 prosent av flyttingene i storbyene i 2023, mot 13 prosent i landet ellers.
- Nær én av ti flyttinger i 2023 i Oslo, Bergen og Trondheim sammenfalt med et samlivsbrudd, mot 8 prosent i Stavanger og ellers i Norge.
- Andelen flyttinger relatert til fødsler sank gjennom perioden, og i 2023 var dette den tredje vanligste familierelaterte flyttegrunnen med 4-5 prosent av flyttingene.
- Blant 50–69-åringer var samlivsbrudd den vanligste flyttegrunnen, fulgt av nye samliv, mens fødsler var en vanligere flyttegrunn enn samlivsbrudd blant personer i 30-årene.
- Nær 5 av 100 flyttinger blant personer 50 år eller eldre i perioden 2005 til 2023 skjedde i samme år som voksne barn forlot «redet».
- Husholdninger som flyttet ved fødsler eller «tomt rede» hadde høyest inntekt.
- Samlivs- og særlig fødselsflyttinger var til de største boligene, mens de som flyttet etter samlivsbrudd og et «tomt rede» fikk mest plass per person i sine nye boliger.
- Familierelaterte flyttinger ut av storbyene var generelt til større boliger.
- Flyttinger innad i storbyene ga bedre tilgang til hverdagsinfrastruktur (barnehager, skoler, kollektivtransport), mens flyttinger ut av byene ga bedre tilgang til natur og rekreasjonsområder, samt lavere forurensning og mindre støy.
- Familierelaterte flyttinger i Oslo utmerket seg med best tilgang på kulturtilbud i de nye boligenes nærmiljø, men også høyest forurensning.
- Familieflyttere med høyere inntekt hadde større boliger og bedre tilgang til natur og rekreasjonsområder, spesielt i Bergen og Trondheim. I Oslo var «høyinntektsflyttinger» ofte til mindre forurensete steder. Lavere inntekt var forbundet med enklere hverdagslogistikk.
- Samlet sett var flyttinger som sammenfalt med nye samliv og fødsler til boliger med bedre nærmiljøkvaliteter. Overordnet viser resultatene at både familiehendelser og inntekt påvirker valg av bolig og nærmiljø, med noen geografiske forskjeller for de fleste indikatorene.

Abstract

This report examines moving patterns in urban regions following changes in household composition, focusing on the family events union formation, union dissolution, childbirth, and "empty nest" situations where adult children move out of their parents' household. Additionally, the report explores the relationships between income levels, family events, and the size and selected neighborhood qualities of the moved-to dwellings. The analysis is based on Norwegian registry data for the period 2005–2023. Key findings of the report include:

- Over 10 million moves occurred in Norway during the period, involving individuals aged 19–69. Approximately one-third of these moves were linked to union formation, union dissolution, childbirth, or "empty nest" situations.
- Most family-related moves within urban areas occurred inside the same municipality.
- Union formation was the most common reason for family-related moves, comprising about 15% of urban moves in 2023, compared to 13% elsewhere in Norway.
- Nearly one in ten moves in Oslo, Bergen, and Trondheim in 2023 were linked to union dissolutions, compared to 8% in Stavanger and other parts of Norway.
- The proportion of childbirth-related moves decreased over time, making it the third most common family-related reason in 2023, representing 4–5% of moves.
- Among individuals aged 50–69, union dissolution was the most common reason for moving, followed by new unions. Childbirths were a more frequent cause among those in their 30s.
- Nearly 5% of moves among individuals aged 50+ occurred the same year their adult children moved out.
- Households moving due to childbirth or "empty nest" situations had the highest incomes.
- Moves for union formation and particularly childbirth resulted in the largest homes, while those moving due to union dissolutions or "empty nest" situations gained the most space per person in their new homes.
- Family-related moves out of urban areas generally led to larger homes.
- Moves within urban areas improved access to everyday infrastructure (e.g., daycares, public transport), while moves out of cities provided better access to nature, recreational areas, and lower pollution and noise levels.
- Family-related movers in Oslo benefited from the best access to cultural amenities in their new neighborhoods, although these areas also had higher pollution levels.
- Family movers with higher incomes secured larger homes and better access to nature and recreational areas, especially in Bergen and Trondheim. In Oslo, high-income moves were often to less polluted areas, while lower-income movers had better access to everyday infrastructure.
- Overall, moves associated with new unions and childbirths typically led to homes with better neighborhood qualities. Both family events and income influence housing and neighborhood choices, with some geographical variations in key indicators.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
Rapportens formål og oppbygning	7
1.1. Datakilder og sentrale variable	7
1.2. Utvalg	9
2. Familiehendelser og flytting	10
2.1. Familiehendelser, alder og flyttinger	11
2.2. Flyttinger innad og ut av kommunen	16
3. Familierelaterte flyttinger, boligstørrelse og inntekt	19
3.1. Familierelaterte flyttinger og antall kvadratmeter per person i by og land	20
3.2. Familierelaterte flyttinger og størrelsen på boligens oppholdsrom	22
3.3. Familierelaterte flyttinger og antall rom i boligen	24
3.4. Inntekt og boligkjennetegn for familierelaterte flyttinger	25
3.5. Multivariate analyser av sammenhenger mellom familieflyttinger, inntekt og boligstørrelse	31
4. Familierelaterte flyttinger og nærmiljøkvaliteter	37
4.1. Familierelaterte flyttinger innad og ut av kommunen og nærmiljøkvaliteter	40
4.2. Familierelaterte flyttinger, inntekt og nærmiljøkvaliteter	43
4.3. Multivariate analyser av sammenhenger mellom familieflyttinger, inntekt og nærmiljøkvaliteter	47
5. Oppsummering av hovedfunn	54
Referanser	56
Vedlegg A: Tabeller	57
Figurregister	61
Tabellregister	63

1. Innledning

Bolig og bosted er viktige for menneskers levekår (Oppøyen 2023a, b). Vi tilbringer store deler av livet hjemme eller i nærmiljøet, og derfor har boforholdenes kvalitet og omgivelsene stor innvirkning på livskvaliteten. Behovene knyttet til bolig og nærmiljø varierer gjennom livsløpet, mens boutgifter forblir blant husholdningenes største kostnader. Disse kostnadene påvirkes i stor grad av geografisk beliggenhet og presset på boligmarkedet.

De mest pressede boligmarkedene finnes i Norges sentrale kommuner, der befolkningsveksten er størst, særlig i de store byene og deres omlandsområder. Sentraliseringstrenden har pågått lenge og ventes å fortsette (Leknes & Løkken 2024). Dette gjør at kunnskap om boligbehov og flyttemotiver samt -preferanser er særlig relevant for samfunnsplanleggingen i disse områdene. Storbykommunene preges av høy flytteaktivitet, med flest flyttinger over korte distanser. Flyttemønstre domineres av unge voksne i utdannings- og etableringsfasen (Høydahl 2022). Mange flytter først til store byer, ofte for utdanning, og senere, etter å ha fått sitt første barn, til randkommuner. Dette mønsteret er spesielt tydelig i Oslo og omegn, hvor boutgiftene er de høyeste i landet.

Familiedemografiske begivenheter, som fødsler og samlivsbrudd, er viktige drivkrefter bak flytting. Samtidig mangler vi innsikt i hvordan disse overgangene, i kombinasjon med kjøpekraft og press på boligmarkedet, påvirker flyttedynamikken i storbyregionene. Tidligere analyser viser at grupper som par med små barn, enslige forsørgere og yngre par uten barn oftere bor trangt enn andre husholdninger (Oppøyen 2023a).

Dette reiser spørsmål om hvordan familiedemografiske begivenheter påvirker flyttemønstre i et presset boligmarked. Hvordan definerer kjøpekraft flytteutfallene, og hvilke grupper har særlig høy sannsynlighet for å flytte? Hvordan samvarierer deres kjøpekraft med behovet for mer plass og et bedre nærmiljø?

Analysene fra denne rapporten viser samlet sett at flyttinger knyttet til familiehendelser som samliv og fødsler var til større boliger med bedre nærmiljøkvaliteter, mens flyttinger knyttet til samlivsbrudd og «tomt rede» var til boliger med størst plass per person. Overordnet viser resultatene at både familiehendelser, husholdningssammensetningen og inntekt påvirker valg av bolig og nærmiljø, med noen geografiske forskjeller for de fleste indikatorene.

Rapportens formål og oppbygning

For å forstå mer om flyttedynamikker i storbyregionene, vil vi i denne rapporten se nærmere på hvilke husholdningstyper som dominerer flyttestrømmene. Nærmere bestemt undersøker vi andelen flyttinger innenfor og ut av boligpressområdene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger som sammenfaller med de familiedemografiske hendelsene samlivsinngåelse, fødsel, samlivsoppløsning og «tomt rede»-tilpasninger, altså at voksne barn har flyttet ut av husholdningen. Flyttinger på andre tidspunkt i livet og flyttinger i resten av landet inkluderes som sammenlikning. Deretter undersøker vi flyttemønstre innad i de valgte gruppene etter inntektsnivå, samt utvalgte indikatorer for boforhold og nærmiljøkvaliteter.

1.1. Datakilder og sentrale variable

Flyttedata

SSBs data om bosted og flyttinger kommer fra Folkeregisteret og er registrert med både flyttedato og registreringsdato per person. Disse dataene er jevnt over av god kvalitet. Imidlertid er en viktig feilkilde at mange studenter ikke melder flytting til studiestedet sitt. Dette gjør at mange flyttinger

knyttet til utdanning ikke blir synlige i våre data. I denne rapporten benyttes flyttedata for årene 2005 til 2023.

Husholdningsdata

Husholdningsdata kommer fra befolkningsstatistikken og inneholder opplysninger om husholdningenes størrelse og sammensetning per 1.1. hvert år. Disse dataene bruker vi for å måle samlivsinngåelser, samlivsoppløsninger og endringer i husholdningssammensetningen som følge av at voksne barn flytter ut. Vi sammenligner husholdningssammensetningen fra 01.01. i et gitt år med sammensetningen 01.01. i foregående kalenderår, og regner denne endringen som sammenfallende med en flyttehendelse dersom både husholdningssammensetningen og flyttingen skjedde i samme kalenderår.

Samlevning måles ved hjelp av partner løpenummeret i husholdningsregisteret. Partner løpenummeret registreres når to personer bor sammen og enten er gift, registrerte partnere eller samboere. Dersom en person ikke har et partner-løpenummer i husholdningsstatistikken 01.01. i et år, men har et partner-løpenummer 01.01. påfølgende år, defineres dette som inngåelse av samliv (samboerskap eller ekteskap).

Samlivsbrudd måles ved både partner løpenummer og sivilstand. Dersom en person hadde en partner 01.01. et år, men dette samme partner løpenummeret ikke er registrert i husholdningen påfølgende år regnes dette som brudd. For gifte blir sivilstandsending fra gift i et år til separert eller skilt i påfølgende år definert som brudd.

«*Tomt rede*» defineres av oss for personer 40 år eller eldre som går fra å bo i husholdningstypene ektepar eller samboerpar med store (yngste barn 6-17 år) eller voksne barn til ektepar eller samboerpar uten hjemmeboende barn. Den samme definisjonen legges til grunn for enslige forsørgere som er 40 år eller eldre og som endrer husholdningstypen fra mor eller far med store (yngste barn 6-17 år) eller voksne barn til enpersonshusholdning. På grunn av et lite antall observasjoner brukes disse endringene i husholdningssammensetning i de fleste av våre flytteanalyser samlet. Merk at selve "utflyttingen" av barna ikke teller inn under denne typen flytting.

Fødsler

For å finne flyttinger som sammenfaller med barnefødsler har vi koblet på informasjon om fødsler fra SSBs befolkningsstatistikk. Variabelen fødsel er basert på fødselsdatoen til barnet.

Inntektsdata

I denne rapporten bruker vi informasjon om husholdningenes samlede nettoinntekt for 2022. Dette er husholdningens disponible inntekt etter skatt, inkludert yrkesinntekter, kapitalinntekter, skattepliktige og skattefrie overføringer, i løpet av kalenderåret. Utlignet skatt og negative overføringer er trukket i fra. I rapporten grupperes dette inntektsmålet etter behov til gjennomsnittet, medianinntekten og kvartiler for ulike grupper, og i desiler samt i 50 000-kroners intervaller for hele utvalget.

Boforhold

Registerdata om boforhold inneholder detaljerte opplysninger om boforholdene til alle personer og husholdninger i Norge per 01.01. hvert år. Dette inkluderer blant annet eierskap, trangboddhet, bygningstype, nærmiljø og tilgjengelighet. I denne rapporten brukes ulike nærmiljøindikatorer samt mål for boligens p-areal, gjennomsnittlige antall kvadratmeter per person, og antall rom fra 01.01.2023 som utfallsvariabler for flyttinger som fant sted i 2022. Disse er definert på følgende måte:

P-areal omfatter boligens innvendige areal som dekkes av primærom, altså boligens bruksareal minus sekundærom. Primærom er rom som brukes til kort eller langt opphold, slik som kjøkken, soverom, stue, kjellerstue, lekerom, arbeidsrom, trimrom, allrom, omkleddingsrom, bad, toalett, vaskerom, entré/vindfang, gang, lukkede trapperom/heis, hobbyrom, og andre oppholdsrom som brukes til boligformål, mens sekundærom er rom som ikke er ment for varig opphold slik som boder, uinnredede kjeller- og loftsrom, garasjer og tekniske rom.

Kvadratmeter per person deler p-arealet på antallet personer som er registrert bosatt i boligen.

Antall rom inkluderer boligens beboelsesrom på minst 6 kvadratmeter som kan brukes året rundt. Rom som kun nyttes til næringsvirksomhet, samt kjøkken, wc, bad, boder, vaskerom, gang og liknende regnes ikke med.

Nærmiljø

Nærmiljøindikatorene som brukes i denne rapporten er basert på eksisterende indikatorer i boforholdstatistikken. Definisjonene for kort avstand er i enkelte tilfeller snevret inn for denne rapporten på grunn av fokuset på storbyer og omegn. Vi har videre laget sammenslåtte mål basert på enkeltmålene som er nærmere beskrevet nedenfor og i Oppøyen (2023b).

Hverdagslogistikk sammenfatter fire indikatorer fra boforholdstatistikken, og inneholder mål som omfatter avstand til nærmeste barnehage, grunnskole, kollektivtrafikk og dagligvare. I denne rapporten er grensen for «kort avstand» satt til 2 km for både nærmeste barnehage, grunnskole og dagligvarebutikk, mens nærmeste kollektivholdeplass (med minst en avgang i timen på dagtid) ikke kan være lenger unna enn 500 meter for å bli definert som nærme.

Nærhet til natur og rekreasjonsområder samt idrettsanlegg inngår i en neste indikator. Kort avstand til idrettsanlegg er igjen definert til 2 km eller kortere mens definisjonene til naturterreng og rekreasjonsareal er henholdsvis 500 og 200 meter med samtidig krav om «trygg tilgang». Dette innebærer at en ikke skal måtte krysse eller bevege seg langs veger med relativt mye trafikk og høy fartsgrense.

Fornøyelses- og kulturtilbud inngår i en tredje indikator som måler avstand til nærmeste bibliotek, kino og restaurant. Grensene for kort avstand er i denne rapporten igjen satt til 2 km for alle enkeltmål.

Støy, trafikk og luftkvalitet er inkludert i en fjerde indikator. Disse målene er brukt i sin originale form. Vi har imidlertid «snudd» dem, slik at høyere verdier på indikatoren betyr færre av disse «ondene». Husholdninger regnes som «ikke utsatt» dersom de bor utenfor gule og røde soner for støy ($L_{den} \leq 55$ dB), luftforurensning ($NO_2 \leq 40$ mg/m³), eller nærhet til trafikkerte veier (over 100 meter fra en vei med minst 5 000 kjøretøy i årsdøgntrafikk, utenfor tunnel). Beregningene er basert på Statens vegvesens Støyvarselkart og offisielle retningslinjer for støy og luftkvalitet. Årsdøgntrafikk refererer til gjennomsnittlig daglig trafikk gjennom året.

1.2. Utvalg

I rapporten ser vi på alle innenlandske flyttinger i perioden 2005 til 2023 blant personer i alderen 19 til 69 år. Vi ser på både flyttinger innad og ut av alle landets kommuner. I underanalyser ser vi på flyttinger innad og ut av de fire største byene i Norge, det vil si Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger. I slike tilfeller er altså geografisk inndeling basert på fraflyttingskommunene.

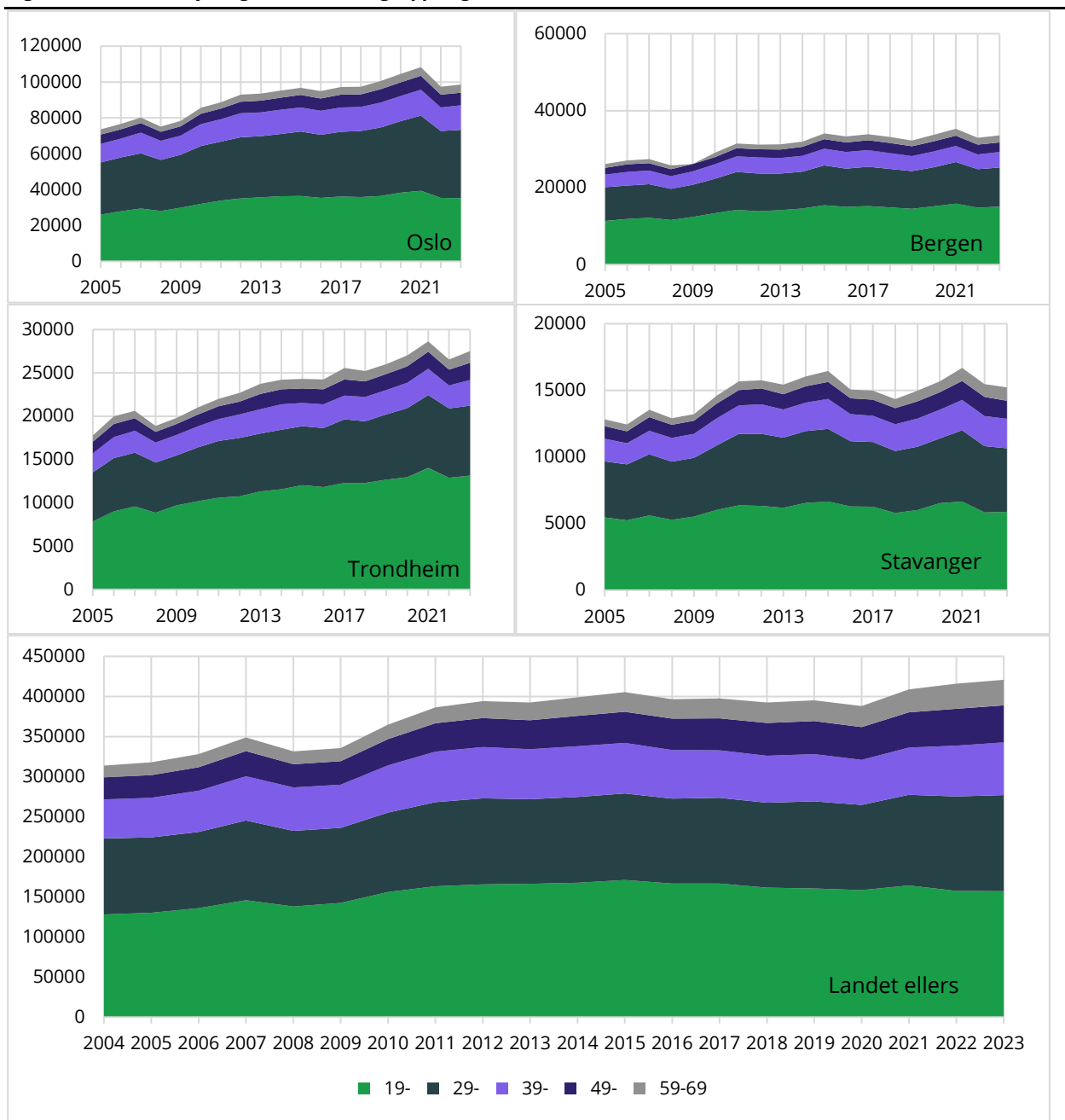
2. Familiehendelser og flytting

I dette kapitlet ser vi nærmere på flyttinger som fant sted i samme år som en av de fire familiedemografiske hendelsene samlivsinngåelse, fødsler, samlivsbrudd og «tomt rede», det vil si at voksne barn flytter ut av den ene eller begge foreldrenes husholdning. Først viser vi det totale antallet flyttinger for perioden 2005 til 2023 for tiårige aldersgrupper, separat for hver av de fire storbyene i Norge (Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger), samt resten av landet. Deretter rettes søkelyset mot sammenhenger mellom familiehendelsene, alder og flyttinger, før vi i et siste underkapittel ser nærmere på hvor flyttestrømmene går og forskjeller mellom de fire familiehendelsene.

Figur 2.1 viser antall flyttinger i perioden 2005-2023 for Norges fire største byer og resten av landet etter fem aldersgrupper. Totalt var det i denne perioden 10 272 688 flyttinger blant personer i alderen 19 til 69 år i Norge. Her er alle flyttinger i disse aldersgruppene inkludert, også de som ikke er relatert til de familiedemografiske begivenhetene vi setter søkelys på nedenfor. Det totale antallet flyttinger som inntraff i samme år som de familiedemografiske hendelsene var 3 348 125, eller 32 prosent av alle flyttinger i perioden. Antallet «andre flyttinger» var 6 924 563 (68 % av flyttingene). Dette kan være flyttinger som skjer i samme år som bytte av arbeidsplass, utdanning eller rett og slett endrede preferanser for hvor man vil bo. Det kan også være flyttinger som inntreffer i kalenderåret før eller etter en fødsel, eller noen år etter at voksne barn har flyttet ut, og som derfor teller som andre flyttinger selv om den underliggende grunnen kan være relatert til en av disse hendelsene.

Fra denne figuren legger vi først merke til at det totale antallet flyttinger var størst i Oslo med rett under 100 000 flyttinger i 2023, etterfulgt av Bergen (33 590), Trondheim (27 527) og Stavanger (15 216). Det totale antallet flyttinger i disse aldersgruppene for hele perioden vi ser på var 1 809 963 (Oslo), 616 052 (Bergen), 463 016 (Trondheim) og 293 568 (Stavanger). I landet ellers utenom de fire storbyene var det i alt 7 532 693 flyttinger i hele perioden. I alle de fire storbyene økte antallet flyttinger jevnt og trutt gjennom perioden, med unntak av et fall under koronapandemien 2020-2022. For landet ellers økte det totale antallet flyttinger fra om lag 317 000 i 2005 til 421 000 i 2023.

Når det gjelder antall flyttinger etter alder, bekrefter figur 2.1. at det var flest flyttinger blant de to yngste aldersgruppene under 39 år. I Oslo var det i 2023 aller flest flyttinger blant personer i alderen 29-38 år (38 103). I Bergen, Trondheim, Stavanger og landet ellers, var det imidlertid flest flyttinger blant dem i alderen 19 til 28 år. Videre viser figur 2.1 at antallet flyttinger sank med økende alder blant personer 39 år og eldre, og det laveste antallet flyttinger finner vi blant dem i alderen 59 til 69 år. Dette mønsteret gjelder for hele perioden, i alle storbyene og i landet ellers.

Figur 2.1 Antall flyttinger etter aldersgruppe og år. 2005-2023

Kilde: SSB registerdata om flyttinger.

2.1. Familiehendelser, alder og flyttinger

Figur 2.2 viser andelen flyttinger i aldersgruppen 19-69 år som skjedde i samme år som de familiedemografiske hendelsene samlivsinngåelse, samlivsbrudd, fødsler og «tomt rede», altså at foreldre (over 40 år) flyttet etter at deres voksne barn forlot husholdningen. Som nevnt over, utgjorde disse flyttingene til sammen 32 prosent av alle flyttingene i perioden 2005 til 2023 for landet som helhet, mens «andre» flyttinger altså stod for 68 prosent av flyttingene.

Samlivsinngåelse utgjorde den viktigste familiedemografiske flyttegrunnen i alle landets store byer, samt i landet ellers. Dette gjelder for hele perioden. Nærmere bestemt ser vi av figur 2.2 at 16 prosent av flyttingene i 2023 i både Oslo og Trondheim inntraff i det samme året som en samlivsinngåelse, mot 15 prosent i Bergen og Stavanger. I landet ellers var 13 prosent av flyttingene i 2023 relatert til en samlivsinngåelse. Gjennom hele perioden var det flest flyttinger som

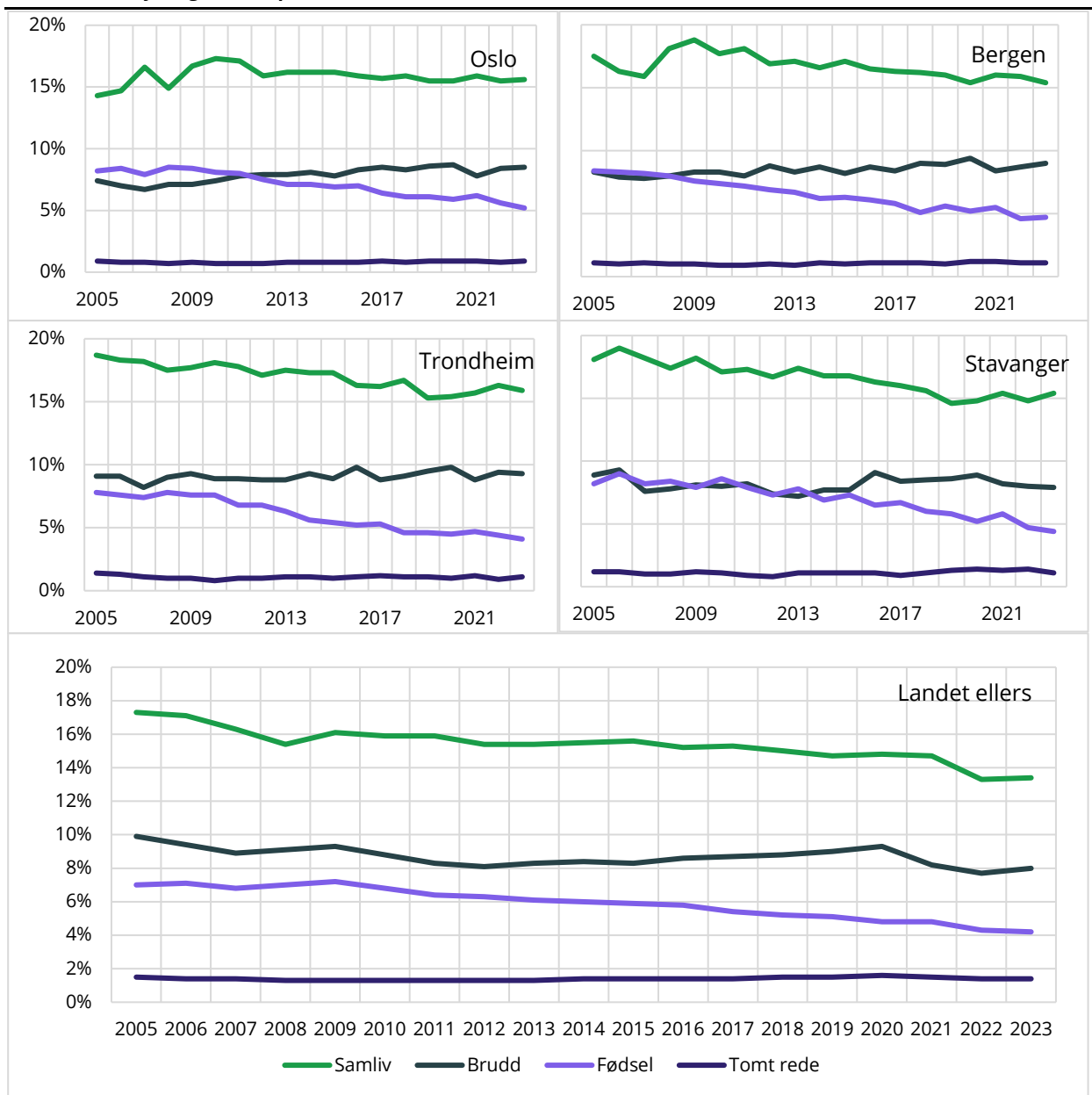
sammenfalt med en samlivsinngåelse, men vi ser at denne andelen har sunket noe gjennom perioden for alle storbyene utenom Oslo. Også i landet ellers har andelen flyttinger relatert til samlivsinngåelser sunket noe, med 3 prosentpoeng fra 2005 til 2023.

Videre ser vi av figur 2.2 at nær én av ti flyttinger (9 %) i 2023 i landets tre største byer (Oslo, Bergen og Trondheim) skjedde i det samme året som et samlivsbrudd, mot 8 prosent i Stavanger og ellers i Norge. I Oslo og Bergen økte andelen flyttinger i aldersgruppen 19-69 år som sammenfalt med oppløsning av samboerskap og ekteskap, med henholdsvis to (Oslo) og ett (Bergen) prosentpoeng fra 2005 til 2023, mens den holdt seg relativt stabil gjennom perioden i Trondheim. I Stavanger og landet ellers sank andelen flyttinger relatert til et samlivsbrudd noe: fra 9 prosent i 2005 til 8 prosent i 2023.

Samtidig ser vi at flyttinger relatert til fødsler har gått fra å være den nest mest framtrædende flyttegrunnen i Oslo og Bergen i 2005, til å bli den tredje vanligste i 2023. Også i de andre storbyene og i landet ellers har andelen flyttinger i samme år som en fødsel blitt mindre vanlig i perioden 2005 til 2023, i tråd med fallende fødselstall i Norge siden 2009 (SSB 2024) Nærmere bestemt var andelen slike «fødselsflyttinger» 8 prosent for alle storbyene i 2005. I landet ellers var den samme andelen 7 prosent i 2005. I 2023, hadde andelen flyttinger relatert til fødsler sunket til 5 prosent i Oslo og Bergen, og 4 prosent i Trondheim, Stavanger og i landet ellers.

At foreldre flytter i det samme året som deres voksne barn forlater husholdningen («tomt rede»), har gjennom hele perioden vært den familiedemografiske begivenheten som er minst direkte sammenfallende med flyttinger for resten av husholdningen. En grunn til dette kan være at det gjerne kan gå lenger tid før tilpasningsbehovet melder seg ved «tomt rede» enn ved både samlivsinngåelser, brudd og fødsler. Dette gjelder særlig i Oslo, der noe under 1 prosent av flyttingene sammenfaller med at voksne barn flytter ut av «redet». I de andre storbyene har den ligget på rundt 1 prosent i perioden 2005 til 2023, mens den har variert mellom 1,3 og 1,6 prosent av alle flyttinger i landet ellers.

Figur 2.2 Andel flyttinger i Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og landet ellers. Etter demografisk hendelse og år. Flyttinger blant personer i alderen 19 til 69 år, 2005-2023. Prosent

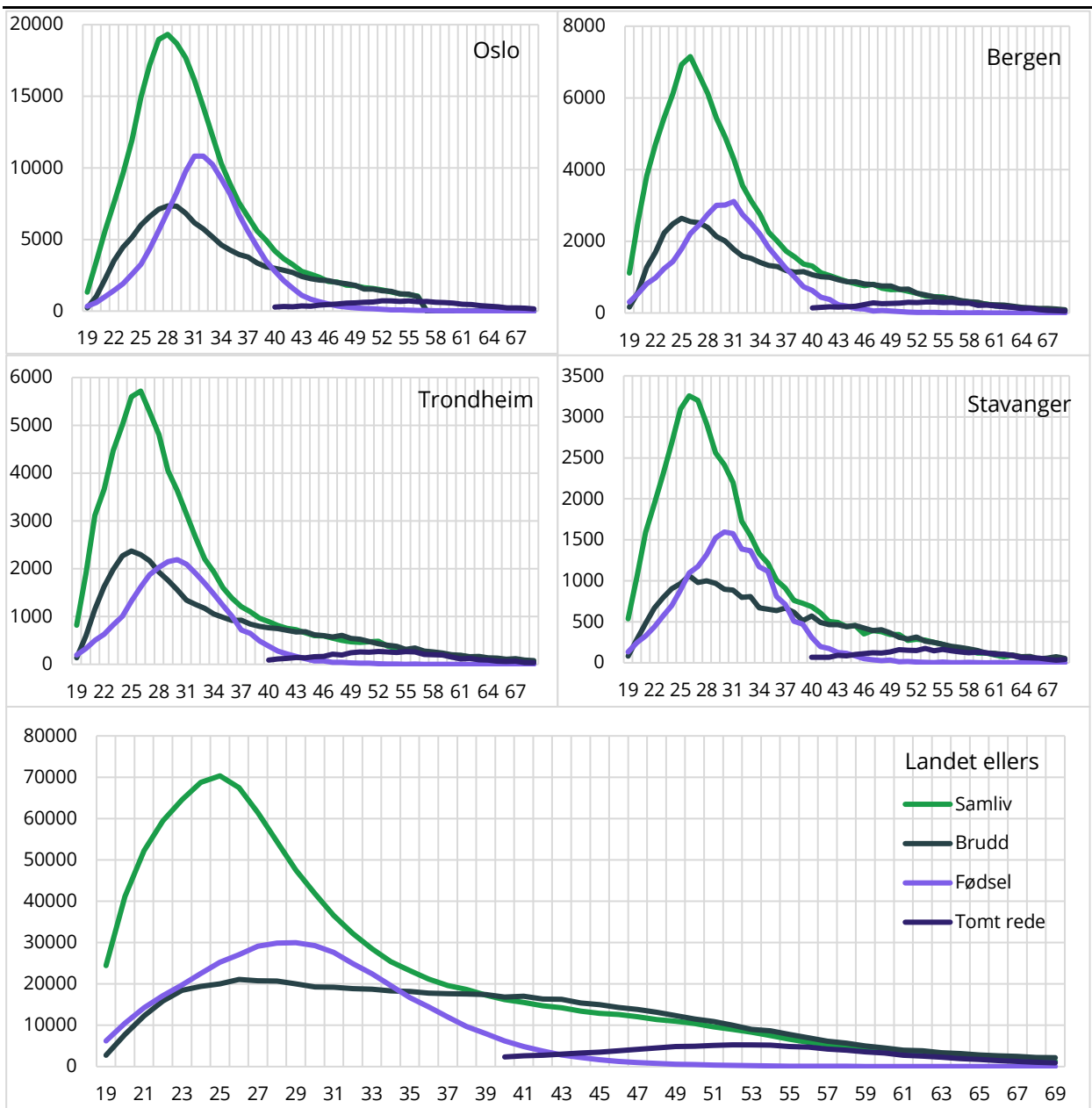
Kilde: SSB registerdata om flyttinger, fødsler og husholdninger.

Siden det er klare sammenhenger mellom alder og de familiedemografiske begivenhetene vi ser på, viser vi i figur 2.3 det totale antallet flyttinger i perioden etter de familiedemografiske hendelsene og alder. Igjen presenterer vi tall for de fire største byene i Norge, samt for landet ellers. Også vist på denne måten trer inngåelse av et samboerskap eller ekteskap fram som den dominerende flyttegrunnen. Dette gjelder særlig for personer i 20-årsalderen og de som er i første halvdel av 30-årsalderen. For eksempel var det i overkant av 19 300 flyttinger blant 28-åringere i Oslo som sammenfalt med at de inngikk et samliv i det samme året. I Oslo, Bergen og Trondheim var det flest flyttinger relatert til en samlivsinngåelse blant 26-åringere. I landet ellers var det aller vanligst å flytte i samme året som inngåelse av et samliv blant 25-åringere.

I alle de fire storbyene følger samlivsbrudd som den nest vanligste flyttegrunnen blant personer som var 25 år eller yngre. I slutten av 20-årene og det meste av 30-årsalderen er derimot fødsler en vanligere flyttegrunn enn samlivsbrudd i storbyene. For eksempel var det blant 29-åringere i Oslo nær 9 000 flyttinger som sammenfalt med en fødsel, mot rundt 6 900 samlivsbrudd. Tilsvarende var

det blant 29-åringer i Bergen 3 005 flyttinger som sammenfalt med en fødsel og 2 132 flyttinger som sammenfalt med et samlivsbrudd. I landet ellers er det imidlertid flere flyttinger relatert til fødsler enn samlivsbrudd også blant personer i første halvdel av 20-årene. Fra 40-årsalderen (Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger) og siste halvdel av 30-årene (landet ellers) blir samlivsbrudd igjen en viktigere flyttegrunn enn fødsler.

Figur 2.3 Antall flyttinger i Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og landet ellers. Etter alder og demografisk hendelse, 2005-2023

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, fødsler og husholdninger.

I figur 2.4 har vi skilt mellom flyttinger blant personer i alderen 19 til 49 år og 50 til 69 år. I denne figuren vises det totale antallet flyttinger for perioden 2005-2023. Igjen skiller vi mellom flyttinger som sammenfaller med de demografiske hendelsene samlivsinngåelse, samlivsbrudd, fødsler og «tomt rede». Gitt at svært få personer under 50 år opplever at voksne barn flytter ut av husholdningen, mens få personer i alderen 50 år eller eldre får (flere) barn, viser vi ikke flyttinger som sammenfaller med utflytting av voksne barn blant de yngste eller fødsler blant de eldste. Merk at flyttegrunnene i denne figuren er gjensidig utelukkende, og at tallene derfor ikke er direkte sammenliknbare med de som ble presentert i figur 2.2 der noen (få) kan oppleve flere hendelser og

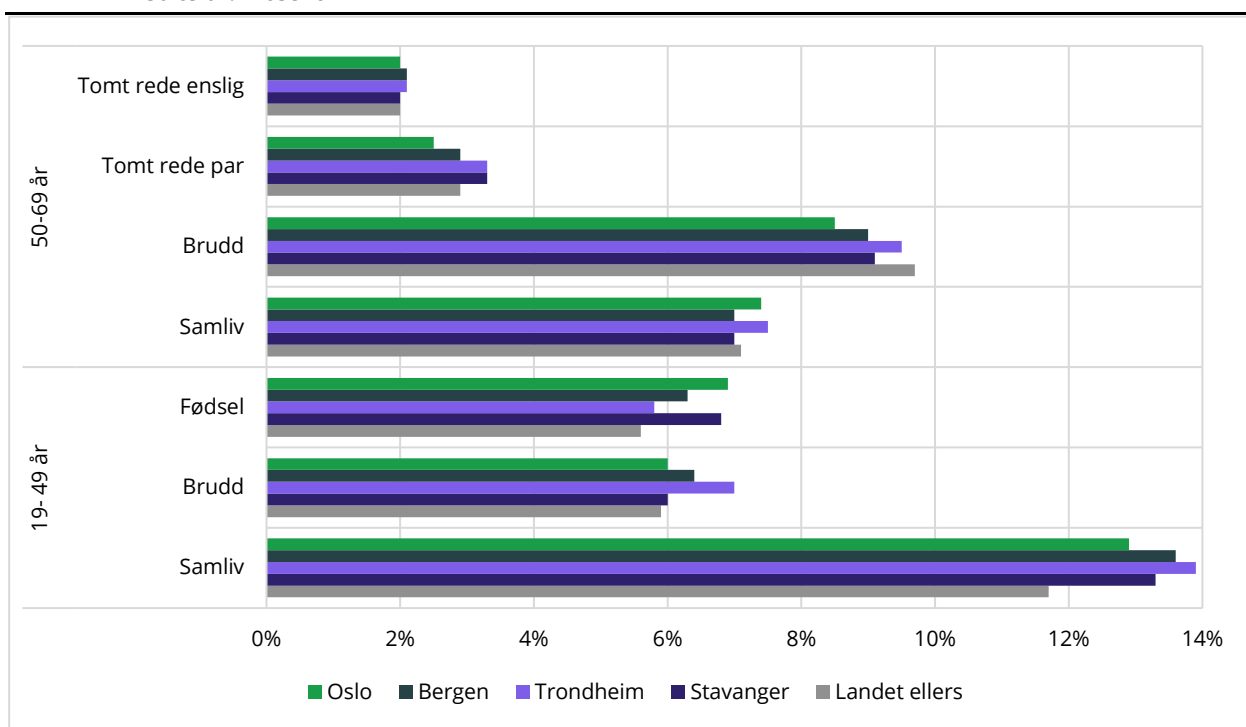
flytting i samme år.

Ser vi først på flyttinger i den yngste aldersgruppen i figur 2.4, var det i alle de fire storbyene og ellers i landet vanligst å flytte i forbindelse med en samlivsinngåelse. Aller vanligst var det i Bergen og Trondheim, der 14 prosent av alle flyttingene i alderen 19 til 49 år sammenfalt med en samlivsinngåelse. Deretter følger Stavanger, Oslo (begge 13 %) og landet ellers (12 %). Andelene som flyttet i forbindelse med fødsler og samlivsbrudd var relativt like i aldersgruppen 19 til 49 år. Dette gjaldt særlig i Bergen og i resten av landet, der andelene flyttinger grunnet fødsler og samlivsbrudd var like (6 %). I Oslo og Stavanger var en høyere andel av flyttingene relatert til fødsler (begge 7 %) enn samlivsbrudd (begge 6 %), mens det motsatte var tilfellet i Trondheim (7 % samlivsbrudd, 6 % fødsler).

I den eldste gruppen var samlivsbrudd den vanligste flyttegrunnen. I Trondheim og landet ellers var nær én av ti flyttinger i denne aldersgruppen relatert til samlivsbrudd. Tilsvarende andeler i de andre storbyene var om lag 9 prosent. Også blant personer i alderen 50 år og eldre sammenfalt en høy andel av flyttingene med samlivsinngåelse. For de aller fleste er nok dette snakk om nye samliv inngått etter et tidligere samlivsbrudd. Nærmere bestemt ser vi av figur 2.4 at 7 av 10 flyttinger i Bergen, Stavanger og landet ellers sammenfalt med samlivsinngåelse, mot nær 8 av 10 i Oslo og Trondheim.

Til sist ser vi av figur 2.4 at det ikke var helt uvanlig at personer i alderen 50-69 år flyttet i forbindelse med at deres voksne barn forlot husholdningen. Til sammen gjaldt dette for rundt 5 prosent av flyttingene i denne aldersgruppen i perioden 2005 til 2023. Flyttinger som følge av at voksne barn forlot en enslig mors eller fars husholdning utgjorde 2 prosent av flyttingene i denne aldersgruppen i perioden. Dette gjaldt i alle storbyene og i resten av landet. Tilsvarende ser vi av figur 2.4 at rundt 3 prosent av flyttingene i aldersgruppen 50-69 år sammenfalt med at voksne barn flyttet ut av mors og fars, eller en av foreldrenes og en steforelders, felles husholdning. Også dette gjaldt for alle de fire storbyene og i landet ellers, men det var noe mindre vanlig i Oslo (2,5 %) enn i Trondheim og Stavanger (begge 3,3 %).

Figur 2.4 Andel flyttinger etter demografisk hendelse i storbyene og landet ellers, 2005-2023. Personer 19-49 år og 50-69 år. Prosent

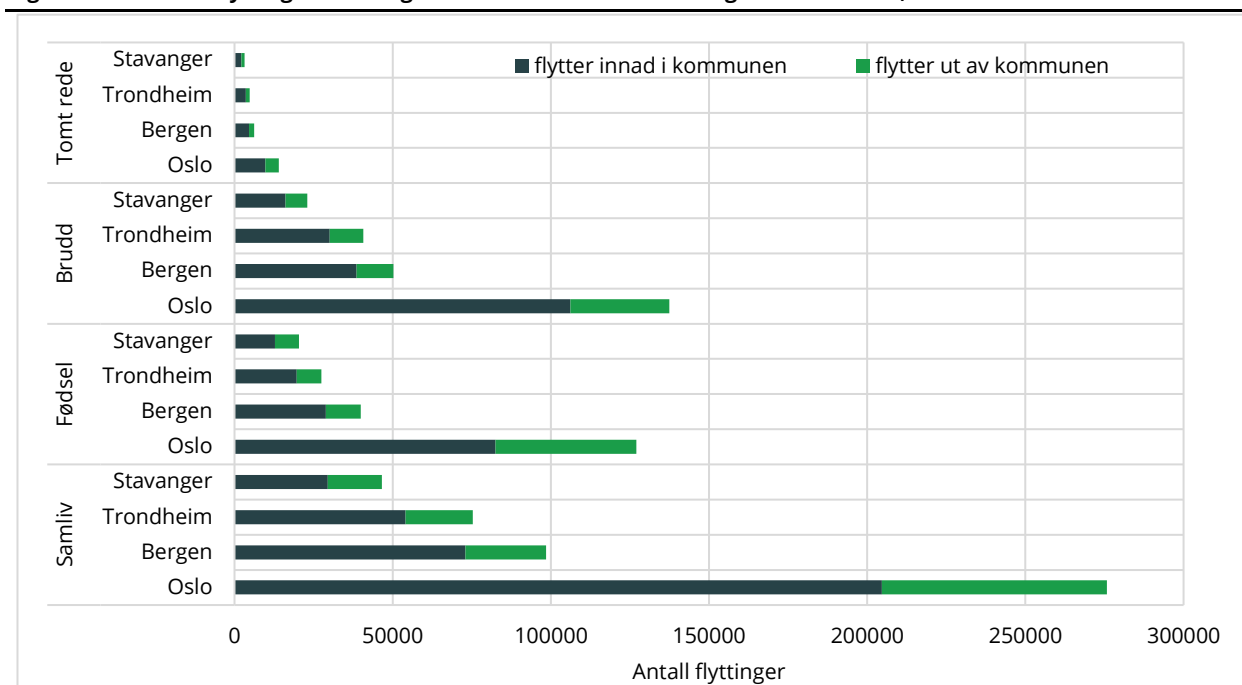
Kilde: SSB registerdata om flyttinger, fødsler og husholdninger.

2.2. Flyttinger innad og ut av kommunen

Hittil har vi behandlet alle flyttinger samlet, uavhengig av om de var innad eller ut av kommunen. Figur 2.5 bøter på dette ved å vise antallet flyttinger innad og ut av de fire storbyene etter demografisk hendelse. Landet ellers vises ikke i denne figuren, da det store antallet flyttinger i resten av Norge til sammen gjør det vanskelig å se mønstrene i storbyene, særlig for de mindre byene og mindre vanlige hendelsene.

Figur 2.5 bekrefter at de fleste flyttinger var internt i kommunen. Dette gjelder for alle storbyene og på tvers av de demografiske hendelsene. Aller flest internflyttinger finner vi i Oslo for hendelsen samlivsinngåelse. I alt var det i perioden 2005-2023 204 681 flyttinger av denne typen internt i hovedstaden. Deretter følger samlivsbrudd (106 157 internflyttinger) og fødsler (82 494 internflyttinger) i Oslo, mens «samlivsflyttinger» i Bergen (72 987 internflyttinger) og i Trondheim (54 100 internflyttinger) innehar tredje og fjerdeplassen i antall flyttinger innad i kommunen. Færrest internflyttinger var det i Bergen (4 579), Trondheim (3 600) og Stavanger (2 173) for hendelsen «tomt rede».

Figur 2.5 Antall flyttinger innad og ut av kommunen etter demografisk hendelse, 2005-2023

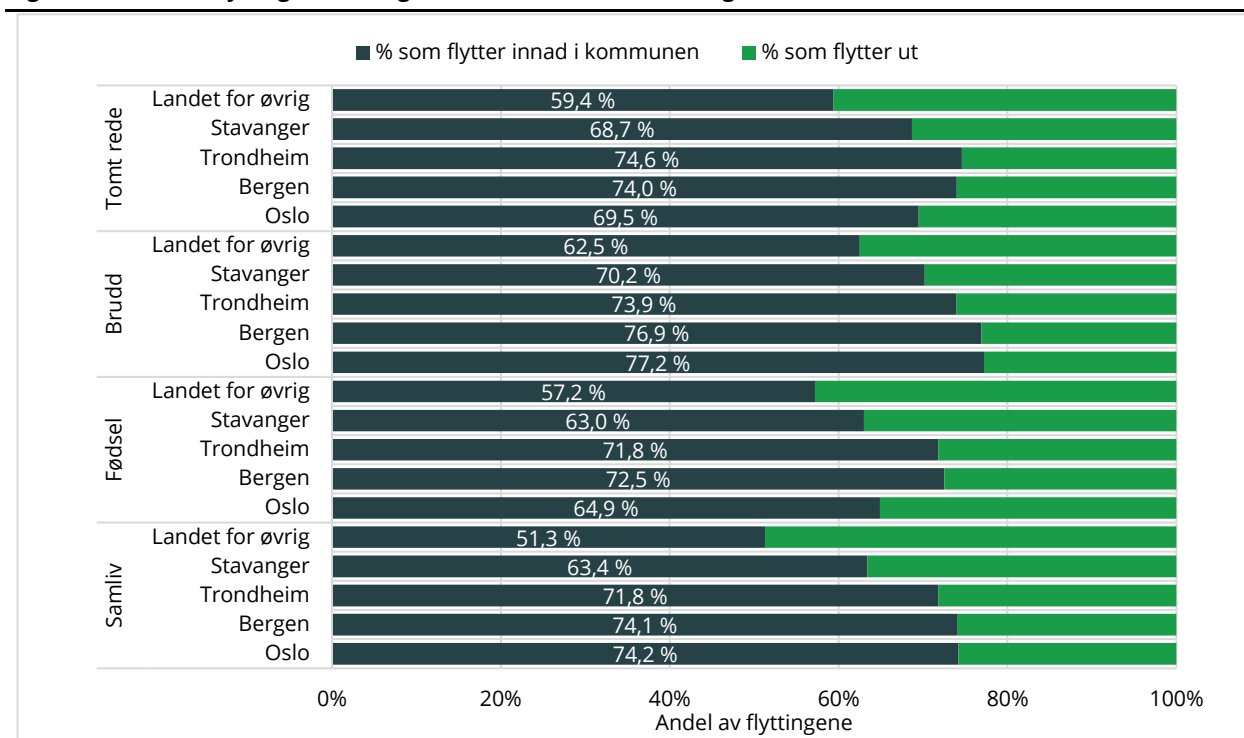
Kilde: SSB registerdata om flyttinger, fødsler og husholdninger.

For å få et klarere bilde av hvordan de interne og de eksterne flyttingene fordeler seg etter byer og de fire demografiske hendelsene, viser vi i Figur 2.6 andelene interne og eksterne flyttinger per hendelse. Først ser vi at nær tre av fire flyttinger relatert til samlivsinngåelser i de tre største byene Oslo, Bergen og Trondheim var interne, mot 63 prosent i Stavanger og 51 prosent av tilsvarende flyttinger i landet ellers. Aller høyest andeler internflyttinger finner vi derimot for samlivsbrudd, der hele 77 prosent av flyttingene i Oslo og Bergen var interne, mens 23 prosent av disse flyttingene var ut av kommunen. Også i Stavanger var en høy andel av «bruddflyttingene» interne (70 %), mot 63 prosent i resten av landet.

Videre ser vi av figur 2.6 at mange flyttinger i forbindelse med en fødsel også var innad i kommunen, særlig i Bergen (73 %) og Trondheim (72 %). Henholdsvis 65 og 63 prosent av «fødselsflyttingene» i Oslo og Stavanger var interne, mot 67 prosent i landet ellers. For flytting i forbindelse med fødsler i Oslo er det et interessant avvik fra mønsteret som ble tydelig for både samlivsinngåelse og -brudd: Jo større by, jo høyere er andelen interne flyttinger.

Når det gjelder flyttinger i forbindelse med at foreldre flyttet etter at deres voksne barn forlot husholdningen, var andelen internflyttinger igjen størst i landets tre mest folkerike byer, mens den var noe lavere i Norges fjerde største by, Stavanger. Imidlertid var forskjellene mellom Oslo og Stavanger igjen små. Nærmere bestemt bekrefter figur 2.6 at det var aller vanligst å flytte innad i kommunen i forbindelse med denne hendelsen i Trondheim (75 %) og Bergen (74 %), etterfulgt av Oslo (70 %) og Stavanger (69 %). I resten av Norge var det nær 6 av 10 (59 %) som flyttet innad i kommunen etter at voksne barn hadde forlatt «redet».

Figur 2.6 Andel flyttinger innad og ut av kommunen etter demografisk hendelse, 2005-2023. Prosent

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, fødsler og husholdninger.

At andelen interflyttinger for de demografiske hendelsene var noe lavere i Stavanger, og til dels i Oslo for fødsler og «tomt rede», enn i de andre storbyene, kan henge sammen med at mange her flytter til nærliggende nabokommuner som utgjør et sammenhengende bolig- og arbeidsmarked. Dette mønsteret der de fleste flytter kort, gjenspeiles gjerne både innad i storbyene og når flyttingen går ut av storbykommunen. I de fire interaktive kartdiagrammene for hver av storbyene under viser vi derfor mer detaljert hvor flyttestrømmene går:

Oslo: [Interaktivt kart Oslo](#)

Bergen: [Interaktivt kart Bergen](#)

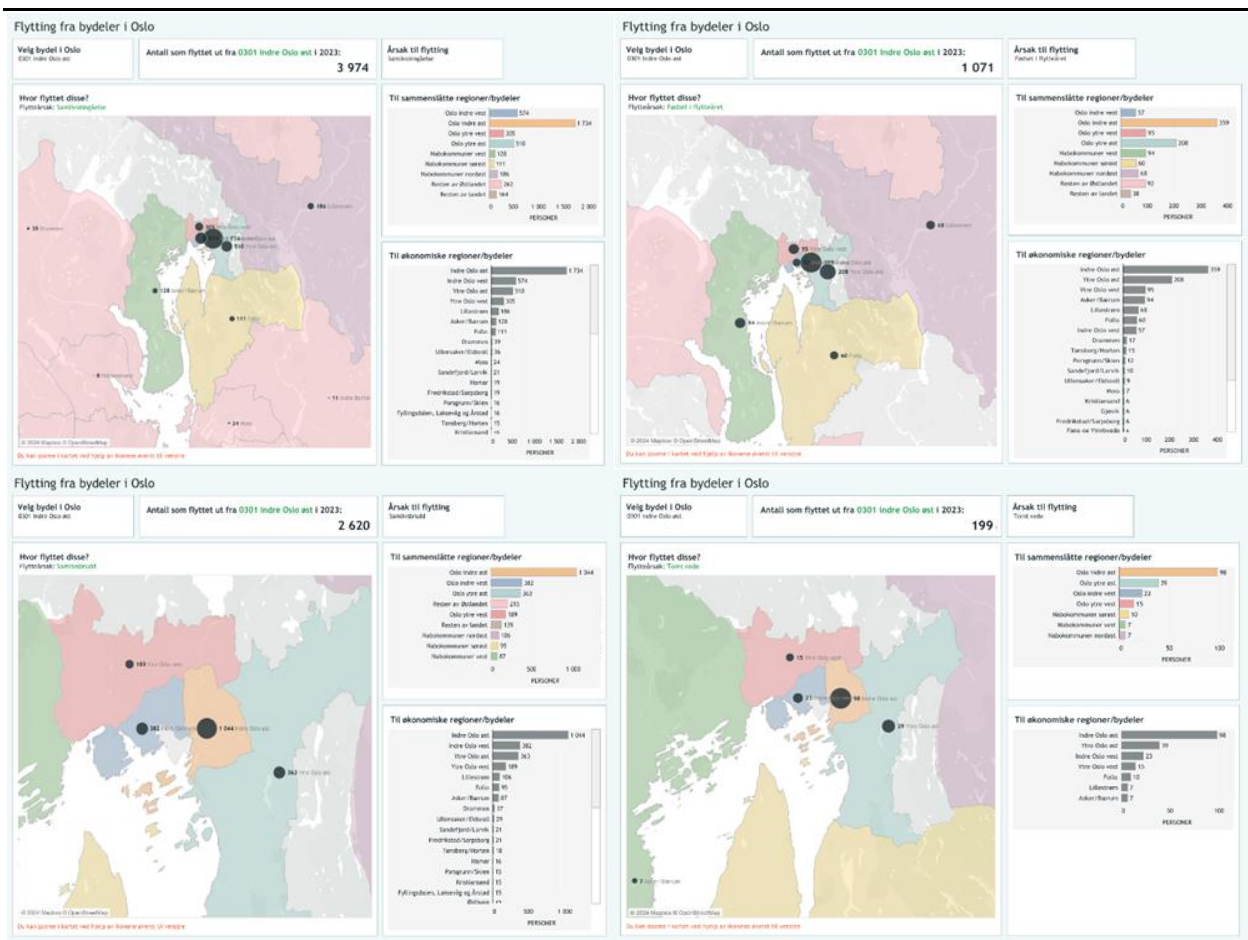
Trondheim: [Interaktivt kart Trondheim](#)

Stavanger: [Interaktivt kart Stavanger](#)

I disse kartene er det for eksempel for Oslos del mulig å se et skille mellom indre og ytre by, samt en øst-vest dimensjon som gjelder for både indre og ytre by og randkommunene. I Oslo i 2023 var det flest flyttinger fra indre øst, i alt 22 519. Av disse flyttet klart flest til en annen adresse i indre Oslo øst, fulgt av ytre Oslo øst og indre Oslo vest, når vi ser på alle flyttinger uavhengig av familiehendelse. Flyttere fra Oslo ytre øst og ytre vest, krysser oftere kommunegrensen til en nabokommune i henholdsvis øst eller vest.

Figur 2.7 viser hvor de som flyttet fra Oslo indre øst i 2023 flyttet til, separat for hver familiehendelse. Skiller vi ut flyttinger som kan knyttes til samlivsinnngåelser, er det en enda tydeligere tendens til å flytte innad i indre by øst. Nesten halvparten av alle som bodde i Oslo indre øst og som flyttet sammen med en partner i 2023, flyttet til en adresse som lå i samme del av Oslo. Nest vanligst var det for disse å flytte til indre Oslo vest, men hele tre ganger så mange flyttet altså innad i indre øst. Et lignende mønster vises for de som flyttet fra indre Oslo øst i sammenheng med et samlivsbrudd. Personer som fikk barn i 2023, og som i samme år flyttet fra indre Oslo øst, flyttet også hyppigst innad i samme del av Oslo (359 flyttinger), etterfulgt av Oslo ytre øst (208 flyttinger). Det samme mønsteret gjelder for husholdninger som flyttet i samme år som voksne barn forlot «redet».

Figur 2.7 Eksempler fra det interaktive kartdiagrammet for flyttinger fra Oslo indre øst i 2023. Etter familiehendelse

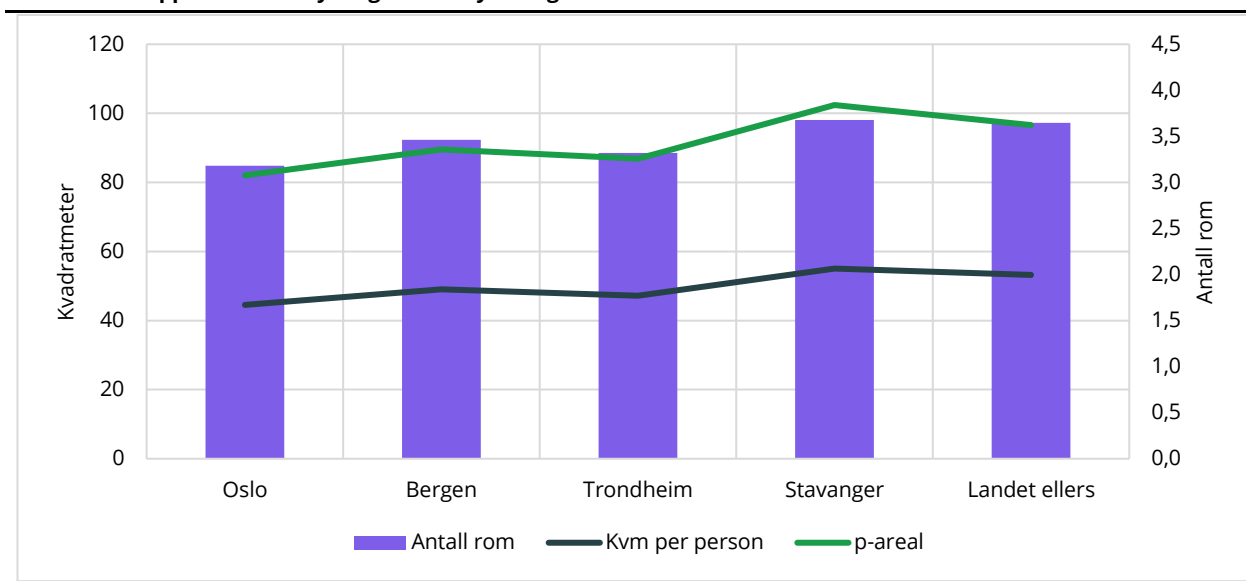
Kilde: SSB registerdata om flyttinger, fødsler og husholdninger. Mapbox, OpenStreetMap og Kartverket, samt SSBs standard for økonomiske regioner danner grunnlag for kartene.

3. Familierelaterte flyttinger, boligstørrelse og inntekt

I dette kapitlet rettes søkelyset mot sammenhengen mellom de fire familiedemografiske hendelsene og kjennetegn ved boligene det flyttes til. Vi konsentrer oss om følgende boligkjennetegn: antall kvadratmeter per person, p-romstørrelse (primærommenes areal, altså oppholdsrom) og antall oppholdsrom. Deretter undersøker vi sammenhengene mellom husholdningsinntekt, boligkjennetegn og flyttemønstre. Data om boforhold finnes ikke for alle årene vi hittil har sett på, og i dette kapitlet ser vi derfor utelukkende på flyttinger som fant sted i 2022.

Figur 3.1 viser gjennomsnittlig antall kvadratmeter per person, p-areal (størrelse på boligens oppholdsrom i kvadratmeter) og antall rom for flyttingene i og ut av de fire storbyene og landet ellers. Flyttingene i Stavanger og landet ellers skårer høyest på alle disse tre målene på boligstørrelse. Nærmere bestemt hadde den gjennomsnittlige tilflyttede boligen i eller ut av Stavanger 3,7 rom, 55,1 kvadratmeter per person og 102,4 kvadratmeter oppholdsrom. De tilsvarende tallene for flyttinger i landet ellers var 3,6 rom, 53,2 kvadratmeter per person og 96,6 kvadratmeter oppholdsrom. Deretter følger Bergen med 3,5 rom, 49,1 kvadratmeter per person og 89,6 kvadratmeter oppholdsrom. For Trondheim var flyttingene til boliger som i gjennomsnitt hadde 3,3 rom, 47,2 kvadratmeter per person og 86,9 kvadratmeter oppholdsrom. Det laveste antallet kvadratmeter per person og antall rom finner vi for flyttinger i landets største by, Oslo. I gjennomsnitt hadde hver person her 44,5 kvadratmeter og 3,2 rom å boltre seg på i sine tilflyttede boliger i 2022. For flyttingene i og ut av hovedstaden var også det gjennomsnittlige antallet kvadratmeter oppholdsrom lavest, med 82 kvadratmeter.

Figur 3.1 Tilflyttede boligers gjennomsnittlige antall rom, kvadratmeter per person og kvadratmeter oppholdsrom. Flyttinger i storbyene og landet ellers. 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

Variasjoner i antall kvadratmeter per husholdningsmedlem, oppholdsrommenes areal og antall rom etter demografisk hendelse er vist i figur 3.2. Her ser vi først at det gjennomsnittlige antallet rom (4,1) og kvadratmeter oppholdsrom (112,2) i den tilflyttede boligen var aller størst for flyttinger som sammenfalt med en fødsel i samme år. Dette var samtidig hendelsen der husholdningsmedlemmene hadde færrest kvadratmeter hver for seg, med 34,2.

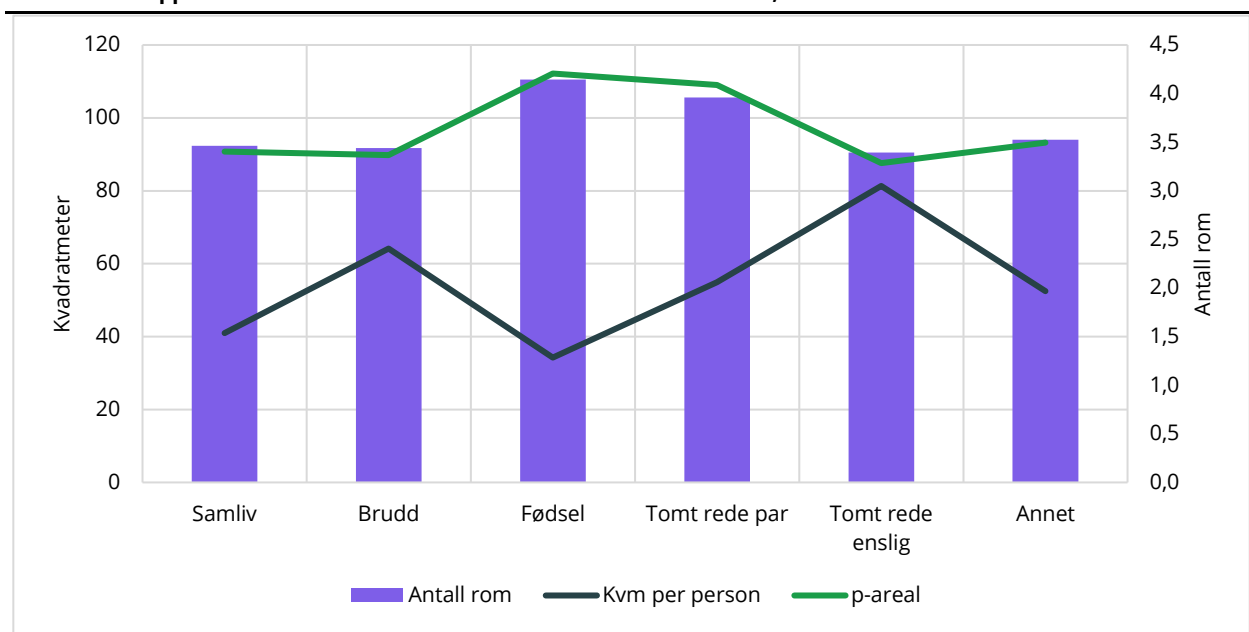
Videre ser vi av figur 3.2 at det var få forskjeller mellom flyttingene som inntraff i samme år som samlivsinngåelser og brudd når det gjaldt de tilflyttede boligens oppholdsrom (samliv: 90,7 kvm/ brudd: 89,8 kvm) og antall rom (samliv: 3,5/ brudd: 3,4). Flyttingene som sammenfalt med samlivsbrudd var imidlertid til boliger som i snitt hadde flere kvadratmeter til rådighet per person

(64,2 kvm) enn hva tilfellet var for samlivsinngåelser (41 kvm). Dette mønsteret er som ventet gitt at samlivsinngåelser inkluderer minimum to personer, mens mange som opplever samlivsbrudd gjerne er noe eldre og bor alene, i hvert fall på kort sikt.

Når det gjelder flyttinger som sammenfalt med «tomt rede», altså at voksne barn har flyttet ut av foreldrenes husholdning, har vi i denne figuren skilt mellom flyttinger for henholdsvis foreldrepar og enslige foreldre som fikk et tomt rede. Foreldrepårene hadde i gjennomsnitt 4,0 rom til disposisjon etter flyttingen, mot 3,4 blant enslige foreldre som hadde fått et tomt rede. Parene som flyttet i samme år som deres voksne barn forlot redet hadde i snitt 55 kvadratmeter hver i den nye boligen, sammenliknet med 81,3 kvadratmeter for de enslige foreldrene. Dette gjenspeiles i den tilflyttede boligens p-areal, som var 109 kvadratmeter for foreldrepårene og 87,6 kvadratmeter for de enslige foreldrene.

Til sist ser vi av figur 3.2 at flyttinger som ikke var direkte relatert til en av de fire familiedemografiske hendelsene («annet») var til boliger som i snitt hadde 3,5 rom, 93,2 kvadratmeter oppholdsareal og 52,5 kvadratmeter per person.

Figur 3.2 Tilflyttede boligers gjennomsnittlige antall rom, kvadratmeter per person og kvadratmeter oppholdsrom. Etter familierelaterte hendelser. Hele landet, 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

3.1. Familierelaterte flyttinger og antall kvadratmeter per person i by og land

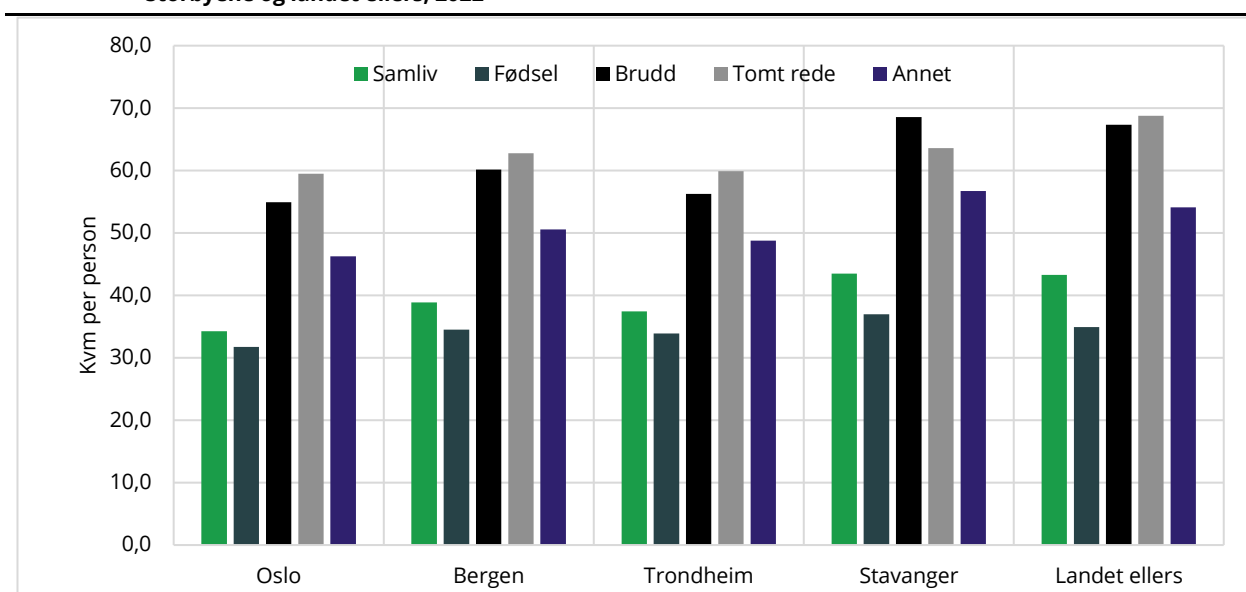
I figur 3.3 viser vi gjennomsnittlig antall kvadratmeter per person i husholdningen etter de demografiske hendelsene, separat for storbyene og landet ellers. Denne figuren bekrefter at innbyggere i Oslo har færre kvadratmeter til rådighet etter flyttinger som sammenfalt med samlivsinngåelser, samlivsbrudd og fødsler enn de som flyttet i forbindelse med de samme hendelsene i andre storbyer, særlig i Stavanger, eller i andre deler av landet. Særlig lavt var det gjennomsnittlige antallet kvadratmeter per person for flyttinger i Oslo som sammenfalt med en fødsel (31,7 m²). Høyest antall kvadratmeter per person for fødsler finner vi i Stavanger (37 kvm). Også i de andre storbyene og i landet ellers hadde personer som flyttet i forbindelse med en fødsel færre kvadratmeter til rådighet per person enn hva tilfellet var for andre flyttinger.

Videre ser vi av figur 3.3 at flyttinger som sammenfalt med en samlivsinngåelse (samboerskap eller ekteskap) var til boliger som i gjennomsnitt hadde nest færrest kvadratmeter per person. Dette gjaldt for alle storbyene og i landet ellers. Antallet kvadratmeter per person etter flyttinger i

forbindelse med samlivsinngåelse var lavest i Oslo (34,2 kvm), mens det var flest kvadratmeter per person i Stavanger (43,5 kvm). Flyttinger i eller ut av Bergen (38,9 kvm), Trondheim (37,4 kvm) og landet ellers (43,3 kvm) som sammenfalt med samlivsinngåelser var til boliger som befant seg mellom disse ytterpunktene i antallet kvadratmeter per person.

I alle de fire storbyene og i landet ellers var det flyttinger som sammenfalt med samlivsbrudd og at voksne barn flyttet ut av foreldrenes husholdning som hadde det høyeste antallet kvadratmeter per person i den nye boligen. Dette er lite overraskende all den tid mange av disse flyttingene ble foretatt av enslige personer uten («tomt rede» og samlivsbrudd) eller med barn (samlivsbrudd). I Oslo (59,5 kvm), Bergen (62,8 kvm), Trondheim (59,9 kvm) og i landet ellers (68,8 kvm) hadde foreldre hvis voksne barn hadde flyttet ut flest antall kvadratmeter per person i husholdningen. De som flyttet etter et samlivsbrudd i disse tre byene hadde 54,9 (Oslo), 60,2 (Bergen), 56,2 (Trondheim) kvadratmeter hver, mot 67,3 kvadratmeter i landet ellers. Det motsatte mønsteret finner vi i Stavanger, der disse foreldrene hadde noe færre kvadratmeter per person (63,6 kvm) enn de som flyttet i forbindelse med et samlivsbrudd (68,6 kvm).

Figur 3.3 Tilflyttede boligers gjennomsnittlige kvadratmeter per person. Etter familierelaterte hendelser. Storbyene og landet ellers, 2022

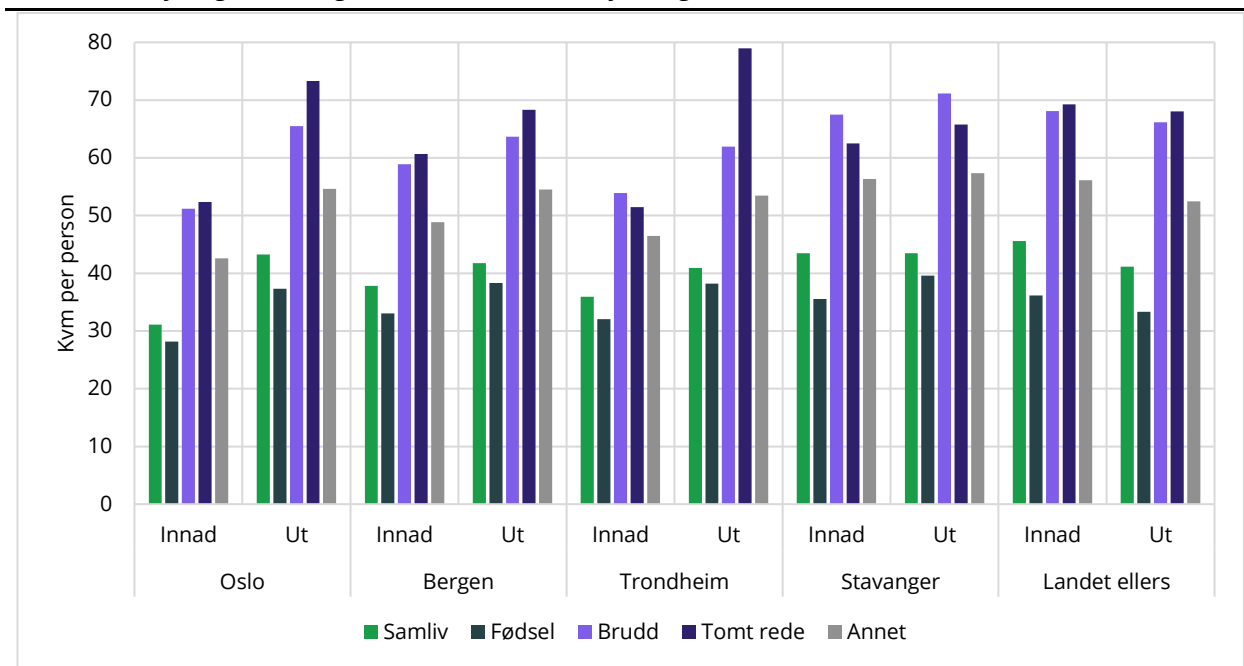

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

Figur 3.4 viser som forrige figur gjennomsnittlig antall kvadratmeter per person i husholdningen etter de demografiske hendelsene, separat for storbyene og landet ellers. Men i denne figuren har vi skilt mellom flyttinger som var innad og ut av kommunen. For alle storbyene tegnes da et tydelig bilde der flyttinger ut av kommunen ga flere kvadratmeter per husholdningsmedlem enn flyttinger som var innad i samme kommune, uavhengig av demografisk hendelse. I landet ellers var det imidlertid et motsatt mønster, der flyttingene ut av kommunen var til boliger som hadde et mindre areal per person enn internflyttinger.

Videre ser vi av figur 3.4 at rangeringen av antall kvadratmeter per husholdningsmedlem per demografiske hendelse i hver av storbyene var den samme for flyttinger innad og ut av kommunen. Det eneste unntaket fra denne regelen var i Trondheim, der flyttinger ut av kommunen som sammenfalt med et tomt rede var til særlig store boliger, målt i antall kvadratmeter per person. Disse flyttingene var til boliger der hvert husholdningsmedlem i snitt hadde 78,9 kvadratmeter å boltre seg på, høyest i landet. Et liknende mønster finner vi også i Oslo og Bergen, men her var disse «tomt rede-flyttingene» til de største boligene, uavhengig av om de var ut eller innad i kommunene. I Stavanger var derimot «bruddflyttinger» til boliger som var større enn for de andre demografiske hendelsene, og dette gjaldt for flyttinger innad og ut av Stavanger kommune.

Figur 3.4 Tilflyttede boligens gjennomsnittlige kvadratmeter per person. Etter familierelaterte hendelser. Flyttinger innad og ut av kommunen i storbyene og landet ellers, 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

3.2. Familierelaterte flyttinger og størrelsen på boligens oppholdsrom

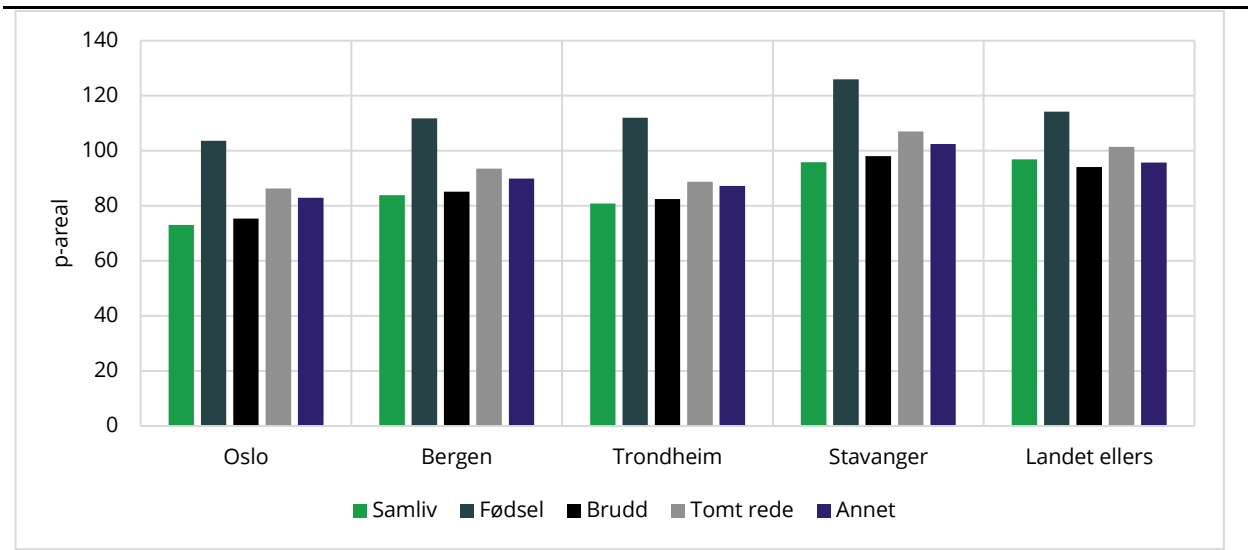
Gjennomsnittlig størrelse på boligens oppholdsrom vises i figur 3.5. Igjen skiller vi mellom flyttinger som sammenfalt med samlivsinngåelse, samlivsbrudd, fødsler, «tomt rede», samt andre flyttinger for hver av de fire storbyene i Norge og landet ellers. I Oslo og Trondheim finner vi det laveste antallet kvadratmeter oppholdsrom for flyttinger uavhengig av demografisk hendelse, selv om forskjellene mellom særlig Trondheim og Bergen var små.

I alle fire byene og i landet ellers var flyttingene som sammenfalt med en fødsel til boliger som hadde det største p-arealet i gjennomsnitt. Nærmere bestemt bekrefter figur 3.5 at disse flyttingene var til boliger som i snitt hadde 103,7 (Oslo), 111,8 (Bergen), 112,1 (Trondheim) og 126,0 (Stavanger) kvadratmeter oppholdsrom. I resten av Norge var disse «fødselsflyttingene» til boliger som i gjennomsnitt hadde 114,2 kvadratmeter oppholdsrom.

Nest flest kvadratmeter oppholdsrom finner vi for flyttinger som sammenfalt med at voksne barn flyttet ut av husholdningen. Dette gjaldt for flyttinger i og ut av alle storbyene og i landet ellers. For denne hendelsen var antallet kvadratmeter oppholdsrom størst i Stavanger (107,0 kvm), etterfulgt av landet ellers (101,4 kvm), Bergen (93,5 kvm), Trondheim (88,8 kvm) og Oslo (86,3 kvm).

I storbyene kommer «bruddflyttingene» på en tredjeplass i gjennomsnittlig p-areal, etterfulgt av flyttingene som sammenfalt med en samlivsinngåelse. Nærmere bestemt ser vi av figur 3.5 at flyttinger som inntraff i samme år som et samlivsbrudd var til boliger som i gjennomsnitt hadde 75,3 (Oslo), 85,1 (Bergen), 82,4 (Trondheim) og 98 (Stavanger) kvadratmeter oppholdsrom. Videre ser vi at «samlivsflyttingene» i snitt var til boliger som i snitt hadde 73,1 (Oslo), 83,8 (Bergen), 80,9 (Trondheim) og 95,9 (Stavanger) kvadratmeter oppholdsrom. Til forskjell fra i storbyene, hadde flyttinger som fant sted i forbindelse med samlivsinngåelser i landet ellers et noe større p-areal (96,8 kvm) enn «bruddflyttinger» (94,1 kvm).

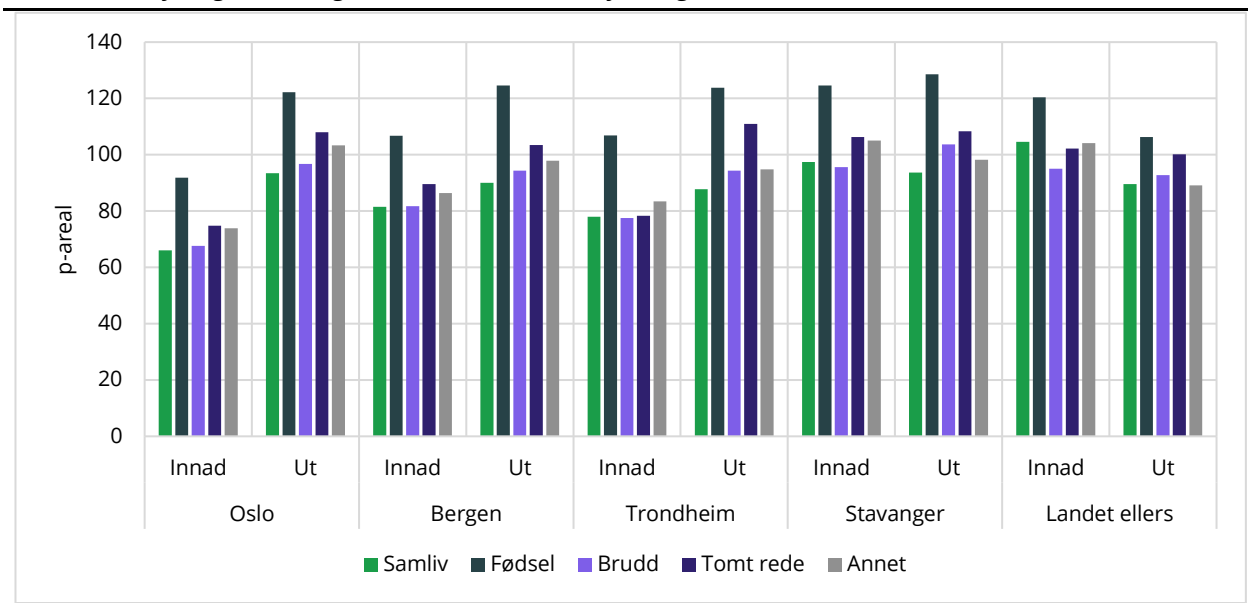
Figur 3.5 Tilflyttede boligers gjennomsnittlige kvadratmeter oppholdsrom. Etter familierelaterte hendelser. Storbyene og landet ellers, 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

Skiller vi mellom flyttinger innad og ut av kommunene, bekrefter figur 3.6 at «eksternflyttinger» i Oslo, Bergen og Trondheim var til boliger som i snitt hadde et høyere antall kvadratmeter oppholdsrom enn «internflyttinger». I landets tre største byer gjaldt dette for alle de demografiske hendelsene vi ser på her. Den interne rangeringen etter hendelse var også tilsvarende for flyttinger innad og ut kommunen i disse tre byene, men særlig for Trondheims del var flyttingene ut av kommunen som sammenfalt med et samlivsbrudd eller et «tomt rede» til betydelig større boliger enn flyttingene innad i Trondheim kommune.

Figur 3.6 Tilflyttede boligers gjennomsnittlige kvadratmeter oppholdsrom. Etter familierelaterte hendelser. Flyttinger innad og ut av kommunen i storbyene og landet ellers, 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

I Stavanger var forskjellene mellom interne og eksterne flyttinger i boligens gjennomsnittlige p-areal noe mindre (se figur 3.6). Her var dessuten flyttinger ut av kommunen som sammenfalt med samlivsinngåelse (93,7 kvm) til noe mindre boliger målt i kvadratmeter oppholdsrom enn tilsvarende flyttinger innad i Stavanger kommune (97,4 kvm). I motsetning til storbyene, var flyttinger ut av kommunen i landet ellers jevnt over til mindre boliger målt i antall kvadratmeter oppholdsrom enn

flyttinger innad i kommunene. Dette gjaldt for flyttinger som sammenfalt med alle demografiske hendelser.

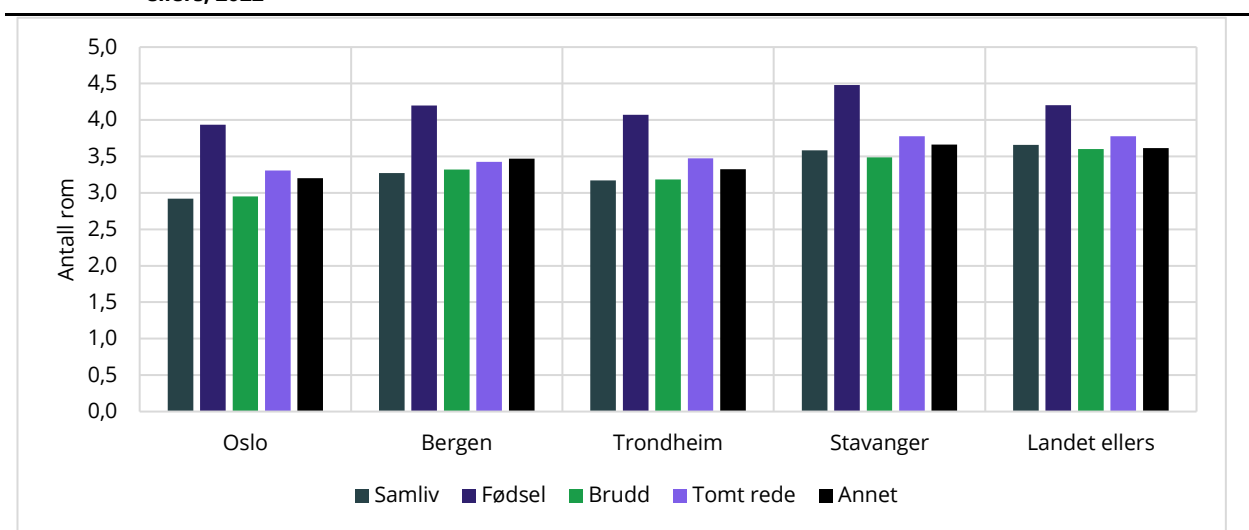
3.3. Familierelaterte flyttinger og antall rom i boligen

I figur 3.7 viser vi det gjennomsnittlige antallet rom for de ulike typene flyttinger separat for de fire storbyene og resten av Norge. Denne figuren tegner et liknende bilde som tidligere figurer, der den familiedemografiske hendelsen «fødsel» sammenfalt med flyttinger til boliger som i snitt var størst, også målt i antall rom. Dette gjaldt i landet som helhet, selv om forskjellene var noe mindre i landet ellers enn i én av de fire storbyene. Aller flest rom finner vi for slike «familieforøkelsesflyttinger» i Stavanger (4,5), mot 4,2 i Bergen, 4,1 i Trondheim og 3,9 i Oslo. I landet ellers var det tilsvarende antallet rom 4,2.

I Oslo, Bergen og Trondheim var det gjennomsnittlige antallet rom likt for flyttinger i forbindelse med samlivsinngåelser og samlivsbrudd, mens bruddflyttingene var til boliger med noe færre rom enn samlivsflyttingene i Stavanger og i resten av Norge. Nærmere bestemt ser vi av figur 3.7 at både samlivsflyttinger og bruddflyttinger i snitt var til boliger med 2,9 (Oslo), 3,3 (Bergen) og 3,2 (Trondheim) rom. Antall rom i boligen etter flyttinger som sammenfalt med samlivsinngåelser og samlivsbrudd var henholdsvis 3,6 og 3,5 i Stavanger, mot 3,7 og 3,6 i landet ellers.

Flyttinger som sammenfalt med at voksne barn forlot «redet» var i gjennomsnitt til boliger med færrest rom i Oslo (3,3), mot 3,4 og 3,5 rom i Bergen og Trondheim. Flest rom var det for denne flyttetyper i Stavanger og i landet ellers, der de som flyttet i forbindelse med at de fikk et tomt rede i gjennomsnitt hadde 3,8 rom i boligen etter flyttingen.

Figur 3.7 Tilflyttede boligens gjennomsnittlige antall rom. Etter familierelaterte hendelser. Storbyene og landet ellers, 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

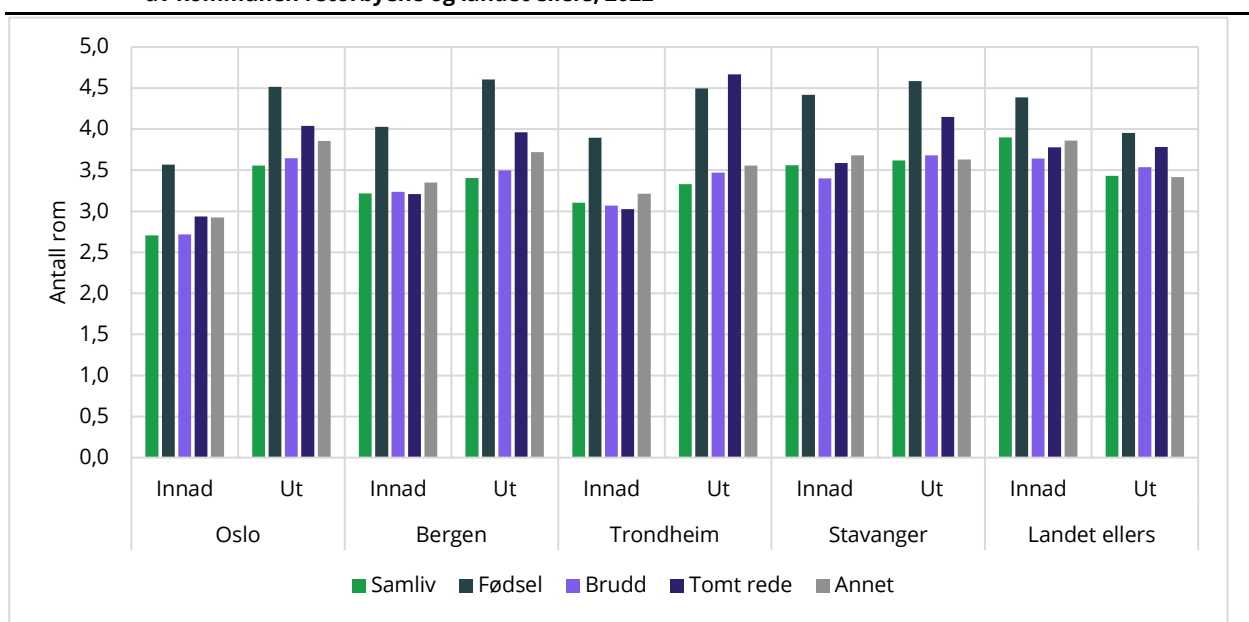
I figur 3.8 skiller vi igjen mellom flyttinger som var innad og ut av kommunen. Figuren viser gjennomsnittlig antall rom i boligen for flyttinger som sammenfalt med én av de demografiske hendelsene, separat for hver av de fire største byene i Norge samt for landet ellers. Også målt på denne måten var flyttinger ut av kommunen til boliger som i snitt var større enn flyttinger innad i en av storbyene. Dette mønsteret var særlig tydelig for flyttinger ut av hovedstaden. For eksempel var flyttingene ut av Oslo kommune som sammenfalt med fødsler i samme år til boliger som hadde 4,5 rom, mot 3,6 rom for fødselsflyttingene innad i Oslo kommune. Også for de øvrige hendelsene var det til dels betydelige forskjeller i flyttinger innad og ut av Oslo, og det gjennomsnittlige antallet rom

var i snitt 0,9 rom høyere for flyttingene ut av enn innad i kommunen for både samlivsinngåelse og samlivsbrudd.

Tilsvarende var flyttingene relatert til alle hendelser ut av kommunen til boliger som i gjennomsnitt hadde flere rom enn flyttingene innad i Bergen og Trondheim, selv om forskjellene mellom flyttingene innad og ut av disse kommunene var noe mindre enn i Oslo. Forskjellene i antall rom mellom flyttinger innad og ut av Stavanger kommune var enda mindre, og flyttingene ut av denne kommunen som sammenfalt med et «tomt rede» var faktisk til boliger som hadde marginalt færre rom (3,6) enn tilsvarende flyttinger innad i Stavanger (3,7).

Til sist ser vi av figur 3.8 at bildet igjen var annerledes i landet ellers, der flyttingene ut av kommunen ofte betød færre rom enn flyttinger innad i kommunen. Dette gjaldt for alle hendelsene vi ser på her, med unntak av flyttingene som sammenfalt med at voksne barn hadde forlatt «redet».

Figur 3.8 Tilflyttede boligers gjennomsnittlige antall rom. Etter familierelaterte hendelser. Flyttinger innad og ut av kommunen i storbyene og landet ellers, 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

3.4. Inntekt og boligkjenntegn for familierelaterte flyttinger

I tabell 3.1 viser vi fordelingene for samlet årlig husholdningsinntekt etter skatt for hver av de fire familierelaterte flyttingene, samt «andre» og alle flyttinger. Husholdningsinntekten er her målt i 2022, det samme året som familiehendelsene og flyttingene fant sted.

Den høyeste gjennomsnittlige netto husholdningsinntekten for 2022 finner vi for husholdningene som flyttet i forbindelse med overgangen til et tomt rede (865 933 kroner), etterfulgt av «fødsels-» og «samlivsflyttingene» med henholdsvis 836 802 og 782 088 kroner. Lavest gjennomsnittlig husholdningsinntekt hadde husholdningene som både flyttet og opplevde et samlivsbrudd i 2022 (573 175 kroner). Samlekategorien «andre flyttinger» hadde en gjennomsnittlig netto husholdningsinntekt i 2022 på rett i overkant av 618 000 kroner, mot 648 359 kroner for alle husholdningene som flyttet i dette året sett under ett.

Tabell 3.1 Inntektsfordeling i 2022 etter familiehendelser. Gjennomsnitt og kvartiler. Kroner

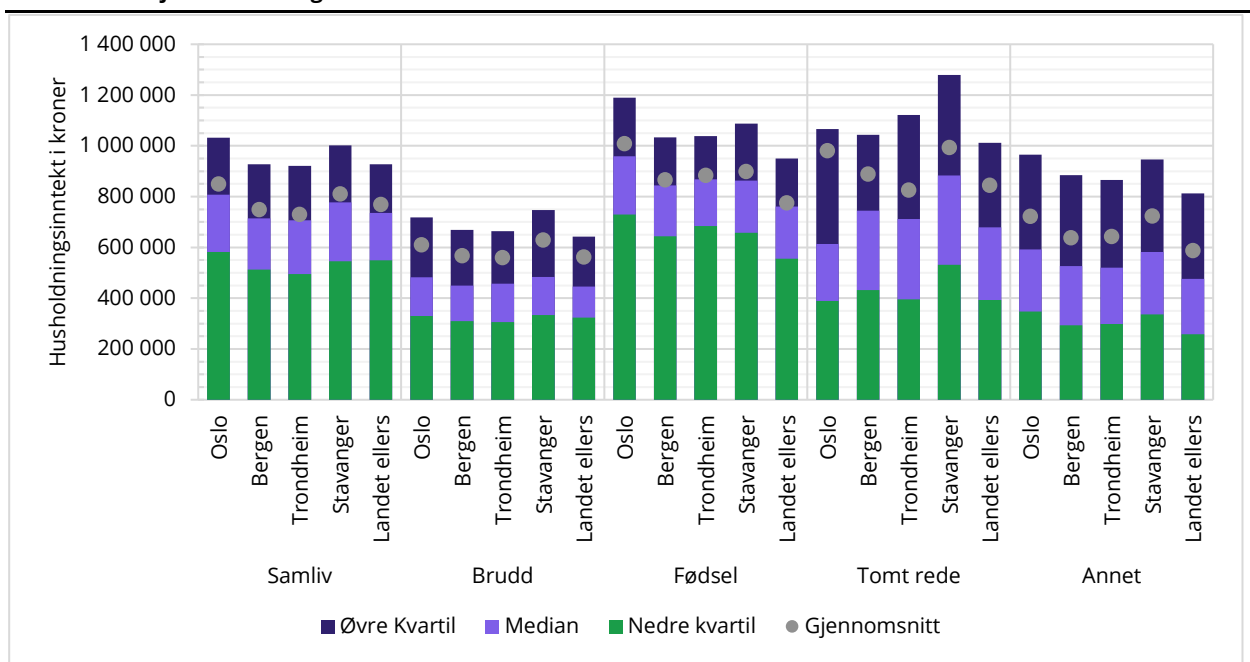
	Alle flyttinger	Samliv	Fødsel	Brudd	Tomt rede	Annet
Gjennomsnitt	648 359	782 088	836 802	573 175	865 933	618 175
Nedre kvartil	314 372	549 143	596 023	322 936	396 293	273 631
Median	551 788	745 519	811 624	453 570	679 732	500 968
Øvre kvartil	874 234	948 607	1 016 595	661 351	1 027 326	848 483
Antall flyttinger	588 268	74 078	25 880	46 873	7 488	433 949

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

Gjennomsnittsinntekten er imidlertid ikke alltid et godt mål siden den lett påvirkes av svært lave og høye inntekter. Dette blir tydelig når vi i stedet ser nærmere på inntektsfordelingene i tabell 3.1. I den nederste 25 prosent av fordelingen har husholdningene som flyttet i samme år som de fikk et (nytt) barn igjen høyest inntekt, mens husholdningene som flyttet i samme år de fikk et «tomt rede» har de høyeste inntektene i øverste kvartil. Når det gjelder medianinntekten, altså inntekten som deler fordelingen i to like store deler, er det flyttingene som var relatert til fødsler som kommer best ut, med en median inntekt på 811 624 kroner, etterfulgt av samlivsinngåelse (745 519 kroner), «tomt rede» (679 732) og samlivsbrudd (453 570 kroner). At disse to siste hendelsene kommer dårligst ut på dette inntektsmålet skyldes at vi her finner mange enslige husholdninger som naturlig nok har lavere samlet husholdningsinntekt enn par. Dette gjelder særlig husholdningene som flyttet i forbindelse med samlivsbrudd, som har de laveste årlige inntektene, uavhengig av mål.

I figur 3.9 vises fordelingen av årlig samlet netto husholdningsinntekt for husholdninger som flyttet i 2022, etter demografisk hendelse for hver av de fire storbyene og landet ellers. Fra denne figuren ser vi først at husholdningene som flyttet i og fra Oslo og Stavanger i 2022 skiller seg ut med de høyeste gjennomsnittlige inntektene (grå kuler), uavhengig av hvilken familiehendelse deres flyttinger sammenfalt med i dette året. Særlig høye gjennomsnittsinntekter var det for hendelsene «fødsler» i Oslo og «tomt rede» i både Oslo og Stavanger. Samtidig var det særlig stor spredning i inntekten for husholdninger som flyttet i forbindelse med at voksne barn forlot redet i Oslo, og disse husholdningene hadde lavest medianinntekt (lilla søyler) av storbyene og landet ellers for denne hendelsen. Faktisk var median husholdningsinntekt for denne typen flyttere i hovedstaden lavere enn for andre flyttere i Oslo, unntatt for de som opplevde samlivsbrudd i dette året.

Figur 3.9 Flytteres husholdningsinntekt etter skatt i 2022 etter familiehendelser for storbyene og landet ellers. Gjennomsnitt og kvartiler. Kroner

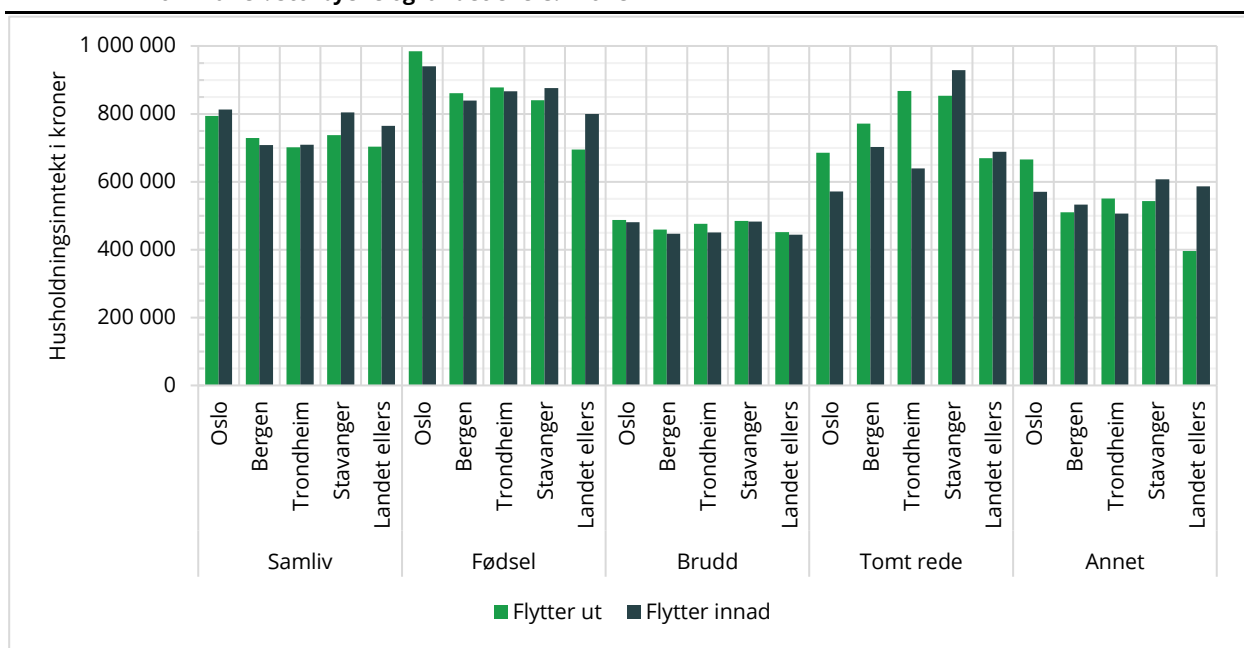
Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

For husholdninger som flyttet i sammenheng med fødsler i 2022 var derimot forskjellene mellom gjennomsnitts- og medianinntekter langt mindre. I alle storbyene unntatt Stavanger hadde disse husholdningene høyest medianinntekt. Flyttingene som tok sted i samme år som samlivsinngåelser hadde de nest høyeste gjennomsnitts- og medianinntektene i Oslo, og de tredje høyeste i de øvrige storbyene.

I alle storbyene og i landet ellers finner vi de laveste husholdningsinntektene for de som flyttet i samme år som et samlivsbrudd. Som vist i figur 3.9 gjaldt dette både for gjennomsnittlig husholdningsinntekt og i øverste, midterste og laveste kvartiler. Igjen er det verdt å merke seg at mange av disse flyttingene ble gjort av enslige personer, og at årsinntekten er målt i 2022, det samme året som både samlivsbruddet og flyttingen fant sted.

For å undersøke om det var forskjeller i husholdningsinntekten for de som flyttet innad eller ut av kommunen de var bosatt i per 2022, viser vi i figur 3.10 median husholdningsinntekter etter de familierelaterte hendelsene for flyttinger innad og ut av de fire storbyene og landet ellers. For det første legger vi merke til at det jevnt over var små forskjeller i husholdningsinntektene for de som flyttet innad eller ut av kommunen i dette året. Dette gjelder særlig for husholdningene som flyttet i forbindelse med samlivsinngåelser eller samlivsbrudd, men det var også få forskjeller mellom husholdningene som flyttet innad eller ut av kommunen i forbindelse med fødsler.

Figur 3.10 Flytteres median husholdningsinntekt etter skatt i 2022. Etter familiehendelse. Flyttinger innad og ut av kommuner. Storbyene og landet ellers. Kroner

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

Et par unntak fra dette mønsteret er det likevel verdt å merke seg. For det første ser vi fra figur 3.10 at median husholdningsinntekt var høyere for de husholdningene som inngikk et samliv i Stavanger og som flyttet innad i denne byen (804 489 kroner) i dette året enn for de nyetablerte parene som flyttet ut (737 081 kroner). Tilsvarende hadde de nyetablerte parene som flyttet internt i hovedstaden og i landet ellers noe høyere medianinntekt enn de som flyttet ut av kommunene, mens det motsatte var tilfellet for parene som flyttet i Bergen og Trondheim.

Når det gjelder husholdningene som fikk (flere) barn og som samtidig flyttet i 2022, hadde de som flyttet ut av Oslo høyest netto medianinntekt (984 391 kroner), etterfulgt av de som flyttet innad i Oslo kommune (939 665 kroner). Samme mønster finner vi for Bergen og Trondheim, men i Stavanger og landet ellers hadde de som flyttet innad i kommunen, og som samtidig fikk et barn i

2022, noe høyere husholdningsinntekter enn de som flyttet eksternt. For de som opplevde et samlivsbrudd og samtidig flyttet i 2022, var det små forskjeller i husholdningsinntekten mellom de som flyttet innad eller ut av kommunen, men de som flyttet ut av kommunen hadde marginalt høyere medianinntekter enn de som flyttet internt i alle storbyene og i resten av landet.

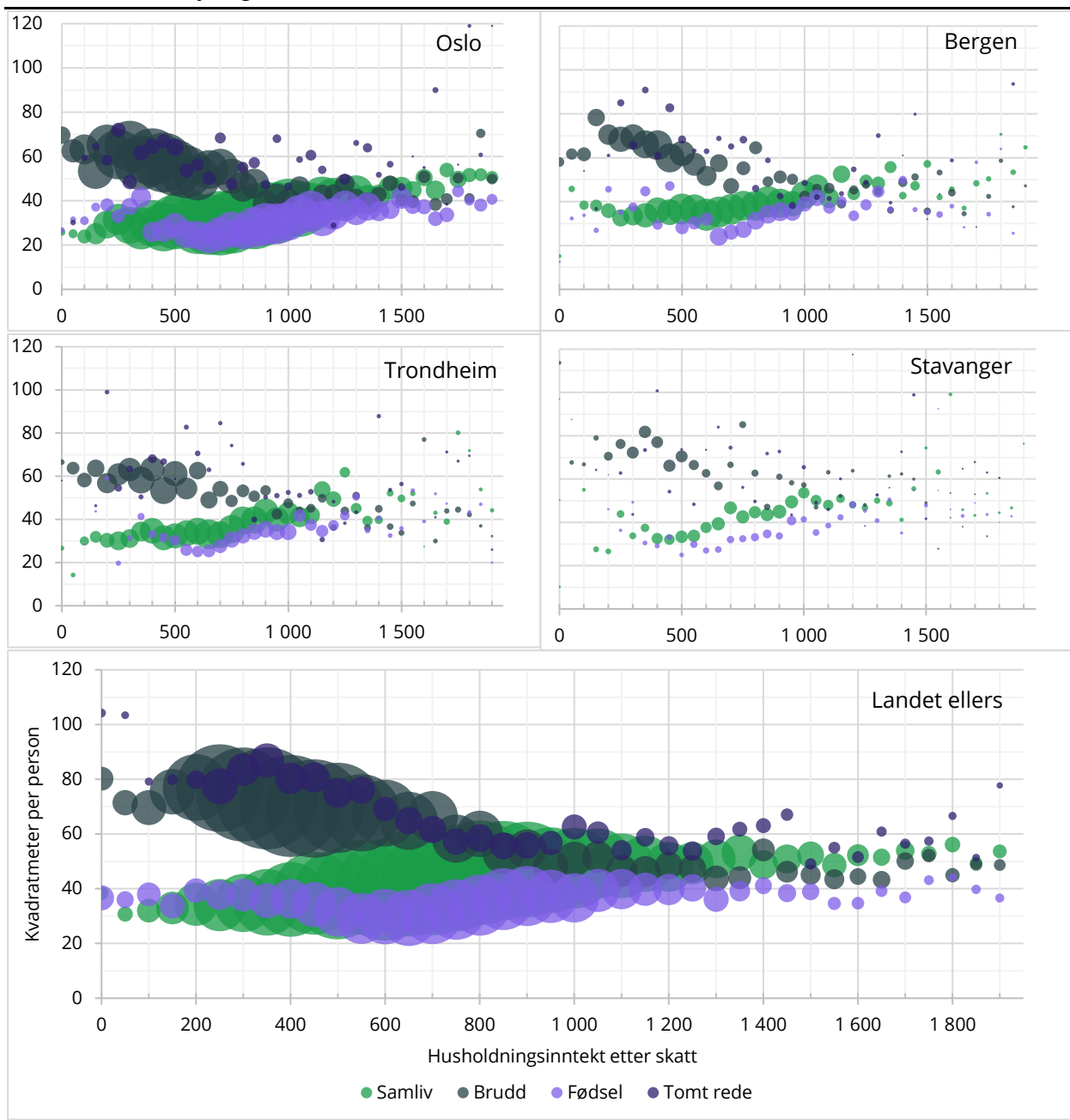
Størst inntektsforskjeller mellom de eksterne og interne flytterne finner vi for husholdningene som flyttet i 2022 og som i dette året også opplevde at deres voksne barn forlot husholdningen. I landets tre største byer var det husholdningene som flyttet ut av kommunen etter å ha fått et tomt «rede» som hadde høyest median husholdningsinntekt etter skatt i 2022. I Trondheim var disse utflytternes årlige medianinntekt særlig høy (867 102 kroner), sammenliknet med 639 556 kroner for de som flyttet innad i Trondheim. I Stavanger og landet ellers var bildet igjen motsatt, og her hadde internflytterne noe høyere median husholdningsinntekt enn eksternflytterne.

Vi går nå over til å undersøke sammenhengen mellom familiehendelser, husholdningsinntekt og boligstørrelse. Figur 3.11 viser antall kvadratmeter per person i boligen det flyttes til etter familiehendelse, separat for hver av storbyene og landet ellers. I denne og i de to påfølgende figurene, representerer hver sirkel antallet observasjoner i hver celle: Jo større sirkel, jo flere observasjoner.

Fra figur 3.11 legger vi først merke til at det generelt ikke var veldig store forskjeller i antall kvadratmeter per person etter husholdningenes årlige nettoinntekt, her slått sammen i intervaller på 50 000 norske kroner. Derimot var det tydeligere forskjeller etter de familierelaterte hendelsene, særlig i nedre halvdel av inntektsfordelingen: I alle storbyene og i landet ellers var det husholdningene med lavere og midlere inntekter som flyttet i forbindelse med samlivsbrudd og «tomt rede» i 2022 som hadde flest kvadratmeter tilgjengelig per person i sine nye boliger. Igjen er det viktig å huske på at mange av disse bor alene, og derfor skårer høyt på dette boligkjenetegnet.

Motsatt var det en svak økning i antall kvadratmeter per person i husholdningen med økt inntekt for de som flyttet i forbindelse med samlivsinngåelser og fødsler i 2022. For fødsler gjaldt dette for de med inntekter over 500 000 kroner etter skatt, og i alle deler av landet, og særlig i storbyene, hadde de med lavere inntekter enn dette faktisk noe flere kvadratmeter tilgjengelig per person. Dette henger sannsynligvis sammen med antall barn i husholdningen, og blant de med lavere husholdningsinntekter finner vi nok mange relativt unge og nyetablerte førstegangsforeldre.

Figur 3.11 Kvadratmeter per person i husholdningen etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022

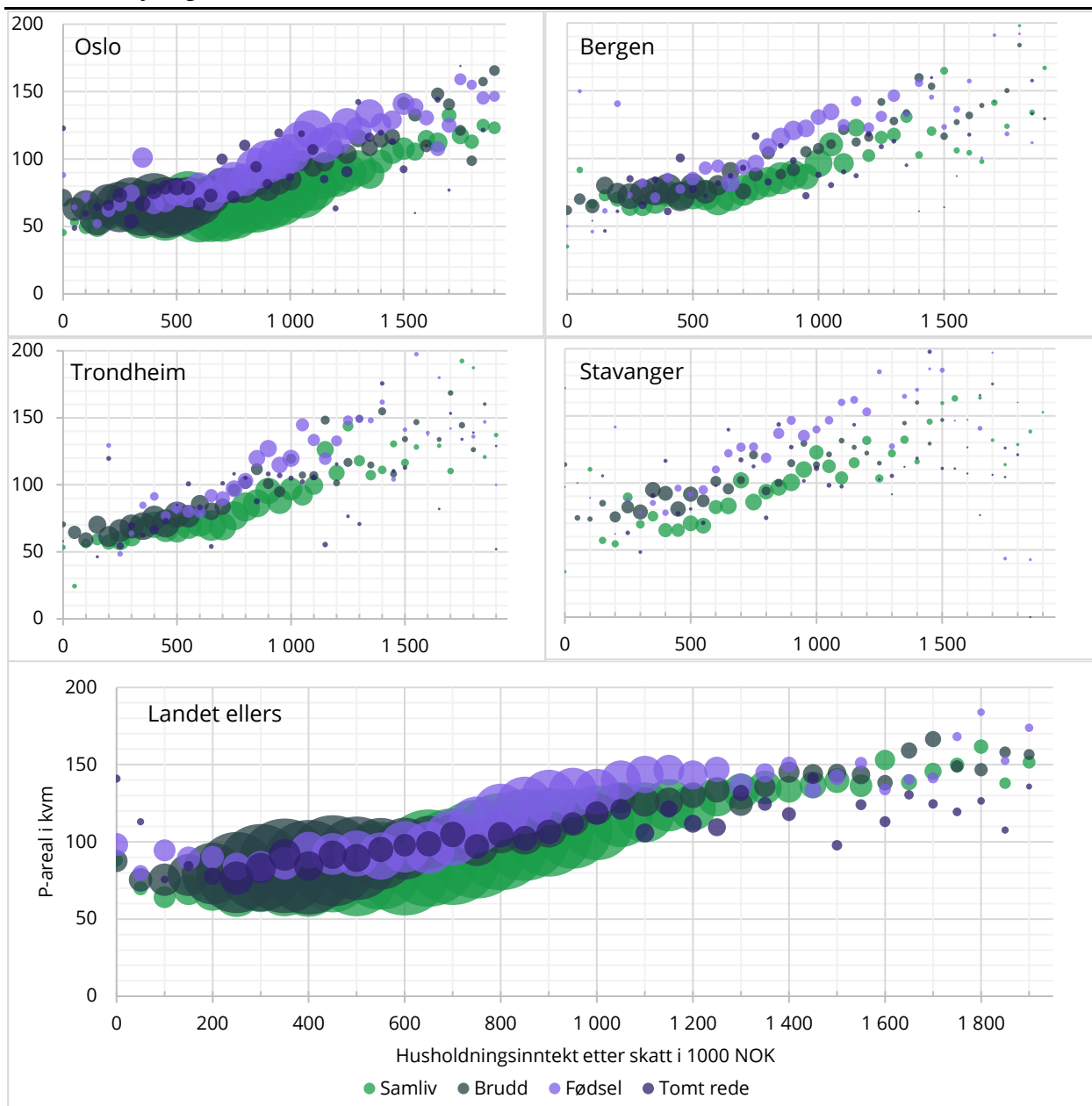

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

Ser vi på sammenhenger mellom husholdningsinntekt etter skatt og boligens p-areal i figur 3.12 var det derimot en tydelig positiv sammenheng for flyttinger som var relatert til alle de fire familiedemografiske hendelsene vi ser på. Nærmere bestemt viser figur 3.12 at husholdninger med høyere inntekter hadde flere kvadratmeter oppholdsrom i sine nye boliger enn de med lavere husholdningsinntekter, uavhengig av familierelatert hendelse. Dette gjaldt for flyttinger i og ut av alle storbykommunene og i landet ellers.

Imidlertid legger vi merke til at denne positive sammenhengen mellom størrelsen på den tilflyttede boligens oppholdsrom og husholdningens nettoinntekt var svak for de husholdningene som hadde lavere husholdningsinntekter (under 600 000 kroner) og som hadde flyttet i forbindelse med samlivsinngåelser i 2022. Igjen er nok dette mønsteret drevet av mange unge nyetablerte par.

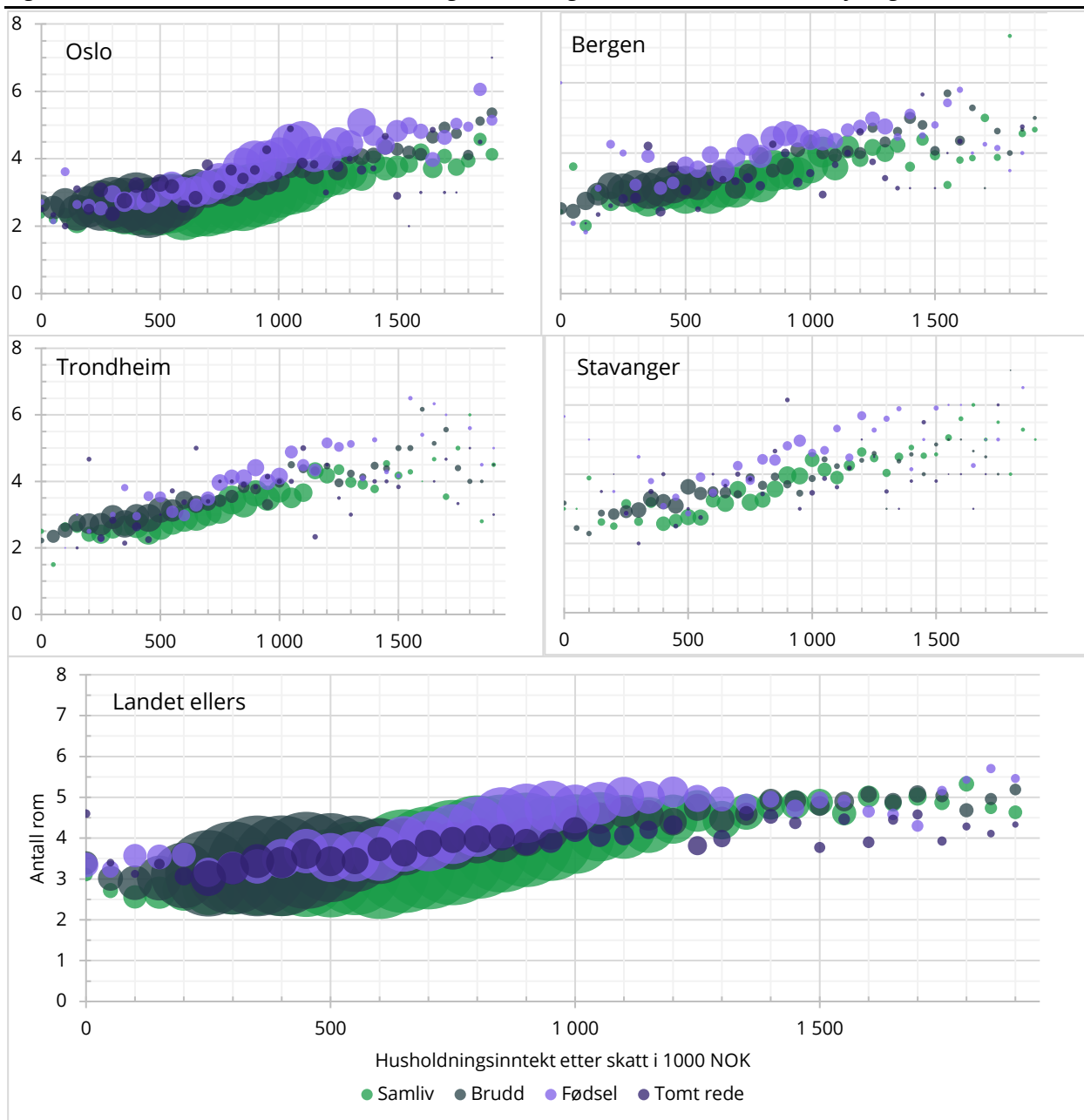
Figur 3.12 Størrelsen på boligens oppholdsrom etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

Figur 3.13 bekrefter at det også var en positiv sammenheng mellom husholdningsinntekt etter skatt og antall rom i den tilflyttede boligen. Også dette gjaldt for alle de familierelaterte flyttingene, og mønsteret ses i alle storbyene og i landet ellers. Imidlertid noterer vi at også mange husholdninger i bunnen av inntektsfordelingen i landet ellers hadde flyttet til boliger med relativt mange rom. Flesteparten av disse flyttingene fant sted i samme år som fødsler, samlivsinngåelser og samlivsbrudd.

Figur 3.13 Antall rom etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

3.5. Multivariate analyser av sammenhenger mellom familieflyttinger, inntekt og boligstørrelse

For å få bedre innsikt i sammenhengen mellom inntekt og boligstørrelse for flyttinger relatert til de familiedemografiske hendelsene, viser vi i dette underkapittelet resultater fra multivariate modeller av de tre ulike målene på størrelsen til de tilflyttede boligene, altså antall kvadratmeter oppholdsrom per person, oppholdsrommenes totale areal og antall rom. Disse modellene er kontrollert for øvrige variabler som kan tenkes å påvirke disse utfallene (alder, antall personer i husholdningen og by). I et første sett av modeller ser vi på alle flyttinger i Norge i 2022, og her kontrollerer vi også for flyttetypen (innad eller ut av kommunen) og om flyttingene fant sted i landet ellers eller i enten Oslo, Bergen, Trondheim eller Stavanger. I et neste sett av modeller ser vi på flyttinger som henholdsvis gikk ut av eller innad i kommunen. I disse regresjonene ser vi utelukkende på flyttinger i og fra de fire storbyene. For å forenkle framstillingen, har vi valgt å

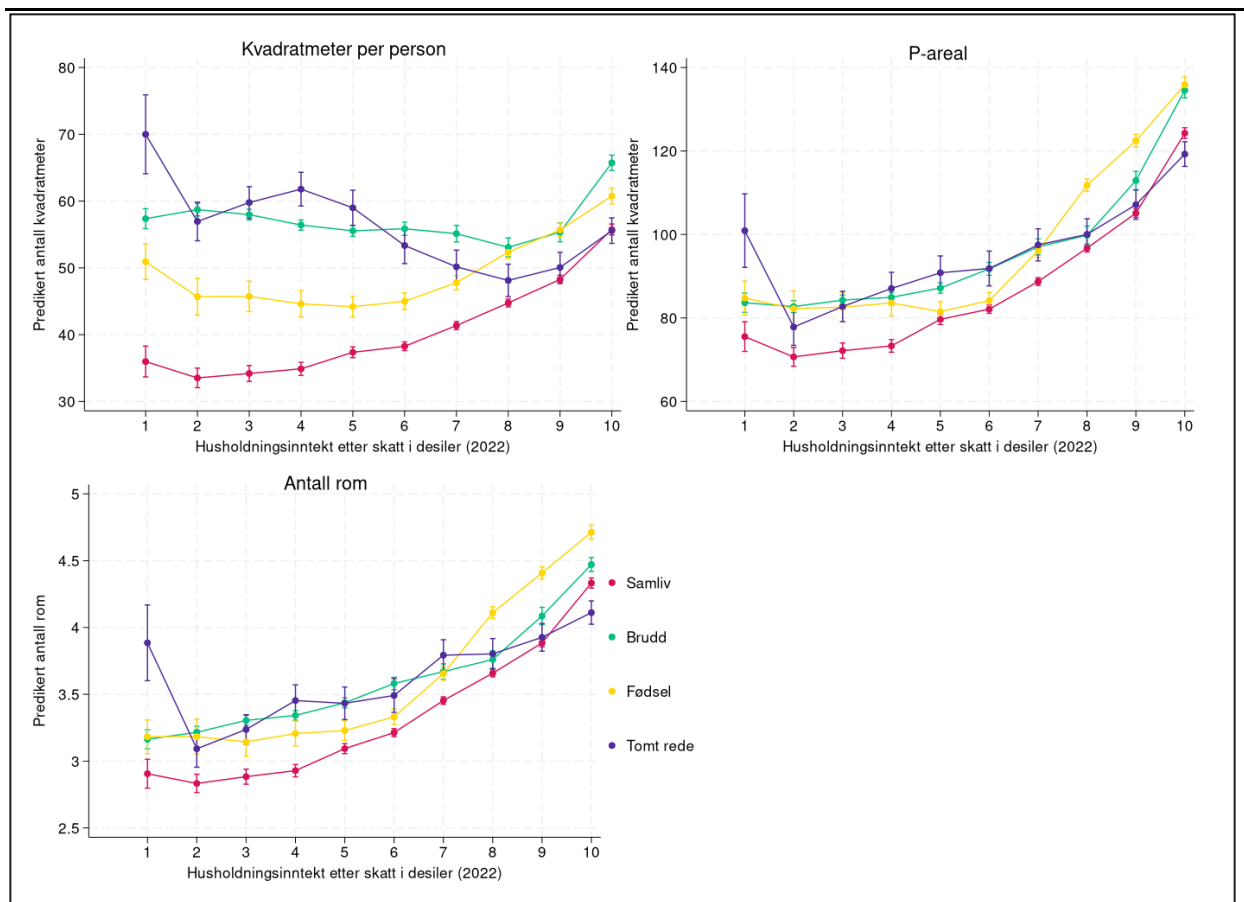
presentere de predikerte resultatene fra disse regresjonsmodellene som figurer. Øvrige resultater fra disse modellene er vist i vedleggstabell A1.

Figur 3.14 illustrerer resultatene fra tre lineære regresjonsmodeller for alle flyttinger som fant sted i Norge i 2022 etter familiehendelser og husholdningsinntekt etter skatt. Merk at vi i denne og påfølgende to figurer har gruppert dette inntektsmålet i desiler, det vi si at vi har delt inntektsfordelingen opp i ti like store deler, fra de 10 prosentene med de laveste, til de 10 prosentene med de høyeste, inntektene i 2022.

Ser vi først på modellen for antall kvadratmeter oppholdsrom per person i husholdningen øverst til venstre i figur 3.14, tegnes et overordnet bilde der flyttere i de to øverste inntektsdesilene hadde flest kvadratmeter tilgjengelig per person, uavhengig av familiehendelsen flyttingen sammenfalt med, kontrollert for alder, antall personer i husholdningen, flyttetype og bosted før flyttingen. Et første unntak var flyttingene som fant sted i forbindelse med et samlivsbrudd. Blant disse var det ingen statistisk signifikante forskjeller i antall kvadratmeter per person mellom 4. og 9. desil, og flyttere i 1. til 3. desil hadde de nest største boligene målt på denne måten. Det er imidlertid særlig de som flyttet i forbindelse med et «tomt rede» som skiller seg ut, og blant disse hadde husholdningene i nederste desil flest kvadratmeter per person, mens de i 2. til 5. desil hadde signifikant flere kvadratmeter per person enn de i 6. til 10. desil. Faktisk ser vi at «tomt rede-flytterne» med de laveste inntektene hadde aller flest kvadratmeter per person, med unntak av husholdninger som flyttet i forbindelse med et samlivsbrudd i øverste desil.

Også for husholdningene som flyttet i forbindelse med fødsler hadde de i nederste desil statistisk signifikant flere kvadratmeter per person enn de i 2. til 6. inntektsdesiler, kontrollert for alder, antall personer i husholdningen, flyttetype og bosted før flyttingen. For flyttingene som fant sted i forbindelse med samlivsinngåelser var sammenhengen mellom husholdningsinntekt og antall kvadratmeter per person i den nye boligen tilnærmet lineær, men også for disse nyetablerte parene var det få signifikante forskjeller i nederste 50 prosent av inntektsfordelingen.

Figur 3.14 Sammenhenger mellom husholdningsinntekt etter skatt i desiler og a) antall kvadratmeter per husholdningsmedlem, b) antall kvadratmeter oppholdsrom og c) antall rom i de tilflyttede boligene. Etter familiehendelse. Predikerte verdier fra tre lineære regresjonsmodeller. Alle flyttinger i Norge i 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger. Resultater fra tre lineære regresjonsmodeller (OLS) kontrollert for antall personer i husholdning, alder, flyttetypen (innad eller ut av kommunen) og bosted før flytting (Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger eller resten av landet).

Ser vi derimot på modellen for oppholdsrommenes totale størrelse (i kvadratmeter) øverst til høyre i figur 3.14, var sammenhengen positiv og nær lineær for alle de fire familierelaterte flyttingene. Igjen skiller «tomt rede»-flyttingene seg ut, og slike flyttere i 1. inntektsdesil hadde flyttet inn i boliger med statistisk signifikant flere kvadratmeter oppholdsrom enn tilsvarende flyttinger med husholdningsinntekter i 2. til 4. desil. Vi legger videre merke til at mange av konfidensintervallene for denne typen flyttinger var overlappende også høyere opp i inntektsfordelingen, og dermed ikke statistisk signifikant på det valgte 5-prosentnivået. For alle flyttypene var det ellers få statistisk signifikante forskjeller blant de som hadde husholdningsinntekter under medianen (5. desil).

Et svært likt bilde tegnes av den siste regresjonsmodellen i figur 3.14, der antall rom i de tilflyttede boligene er avhengig variabel. Også i denne modellen er det de som flyttet i forbindelse med at «redet» ble tomt, og som samtidig hadde de laveste inntektene, som bryter med hovedmønsteret. Innad i denne flyttypen hadde disse signifikant flere rom i sine nye boliger enn tilsvarende flyttere i 2. til 6. desil. Forskjellene mellom 1. og 7. til 10. desil innad i denne gruppen var imidlertid ikke statistisk signifikant. Det signifikant høyest antallet rom i de tilflyttede boligene finner vi blant «fødselsflytterne» i øverste inntektsdesil.

Vi går nå over til å undersøke sammenhengen mellom husholdningsinntekt og hver av de tre målene på boligstørrelse for de familierelaterte flyttingene ut av (figur 3.15) eller innad i (figur 3.16) en av landets fire storbyer. I disse regresjonsmodellene er flyttinger i og fra kommuner i landet ellers holdt utenfor. Grunnet et relativt lavt antall observasjoner, særlig for hendelsen «tomt rede»

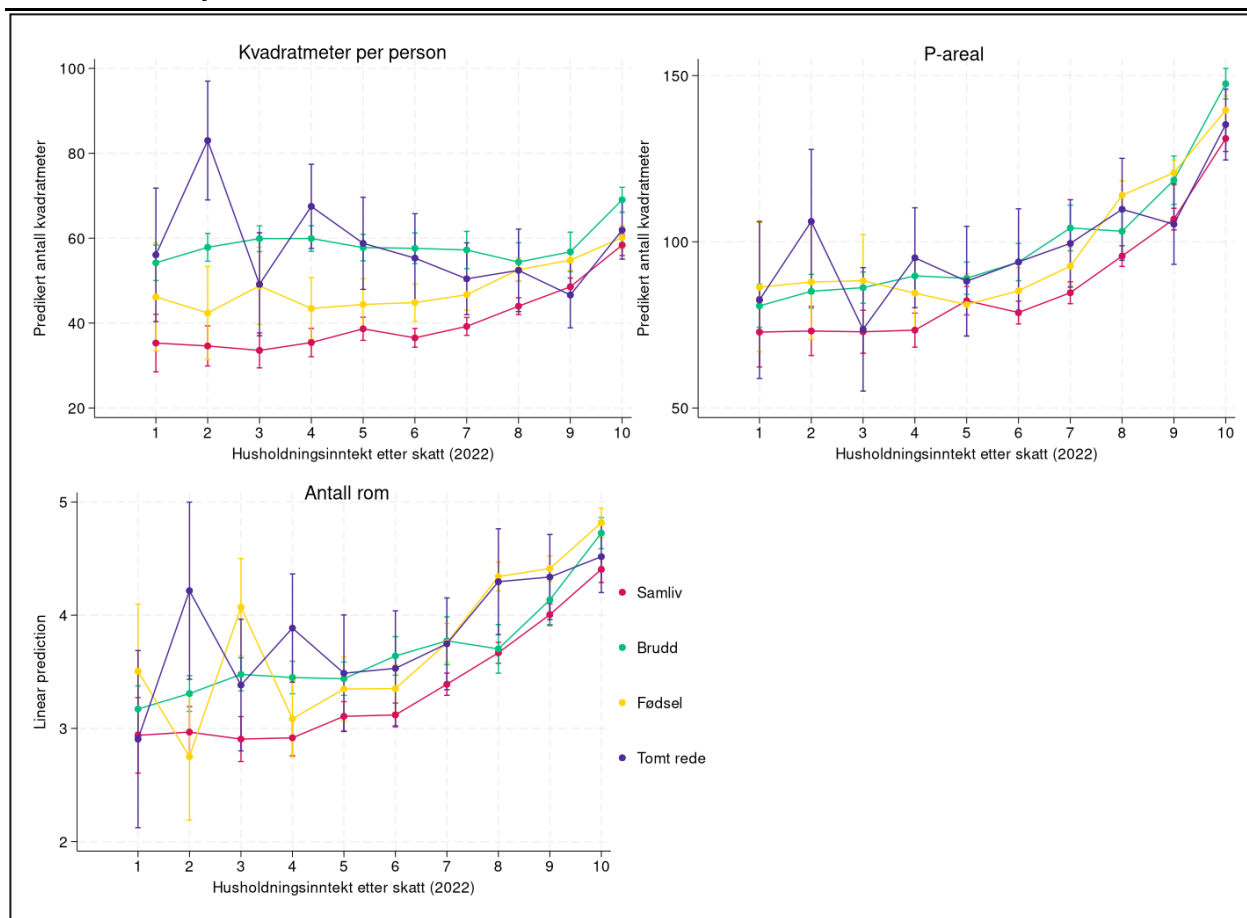
og byen Stavanger, viser vi ikke separate modeller for hver av storbyene. Merk imidlertid at alle modeller er kontrollert for byen det flyttes fra eller i.

I likhet med modellene for alle flyttinger i figur 3.14, ser vi av modellen for antall kvadratmeter oppholdsrom per person (øverst til venstre i figur 3.15) at det blant utflytterne fra landets storbyer ikke var en klar positiv sammenheng mellom husholdningenes nettoinntekter og tilgjengelig plass per person. For utflyttingene som fant sted i forbindelse med samlivsinngåelser, samlivsbrudd eller fødsler, hadde husholdningene i øverste desil signifikant flere kvadratmeter per person enn de med lavere inntekter, kontrollert for de øvrige inkluderte variablene. Forskjellene mellom flyttere i resten av inntektsfordeling var derimot små, og ikke alltid statistisk signifikante. Unntaket var de nyetablerte parene som flyttet ut av byen, der også de i 8. og 9. desil hadde signifikant bedre plass enn parene med lavere inntekter. Igjen var husholdningene med «tomt rede» en odde gruppe, og blant disse hadde de i 2. inntektsdesil signifikant flere kvadratmeter per person enn tilsvarende utflyttere i 4. til 10. desil.

Fra den andre modellen i figur 3.15 legger vi først merke til at sammenhengen mellom flytternes plassering i inntektsfordelingen og det totale antallet kvadratmeter i de nye boligene igjen var mer lineært enn tilfellet var for forrige modell. For utflyttingene som fant sted i forbindelse med familieetableringer (samliv og fødsel) eller familieoppløsning (samlivsbrudd) var dette tilfellet for husholdningene i de tre øverste inntektsdesilene. Vi legger imidlertid merke til at heller ikke her var alle interne forskjeller i flyttetypene statistisk signifikante på 5-prosentnivået, og dette gjaldt for «bruddflyttinger» i 7.- og 8. desil og «fødselsflyttinger» i 8. og 9. desil. Til sist legger vi merke til at det var få statistisk signifikante forskjeller i oppholdsrommenes totale størrelse etter inntekt blant de som flyttet i forbindelse med at «redet» ble tomt. Riktignok hadde denne type utflyttere helt i toppen av inntektsfordelingen signifikant mer oppholdsrom i sine nye boliger enn sine likesinnede utflyttere i lavere desiler, med unntak av de i 2. og 8. desil.

Regresjonsmodellen nederst til venstre i figur 3.15 bekrefter at det også var en positiv sammenheng mellom husholdningenes nettoinntekter og antall rom i de tilflyttede boligene. Igjen gjaldt dette primært i øverste halvdel av inntektsfordelingen, og for hendelsene samlivsinngåelse, fødsler og samlivsbrudd. Også her var det noen unntak, og det var for eksempel ingen statistisk signifikante forskjeller i antall rom mellom «bruddflyttere» hvis inntekter befant seg i 3. til 8. desil. Videre ser vi at «fødselsflyttere» i 1. og 3. desiler skilte seg ut med relativt mange rom, men grunnet få observasjoner var konfidensintervallene store. Blant husholdningene som forlot byen etter at (siste) voksne barn hadde forlatt redet, hadde de i øverste inntektsdesil signifikant flere rom i sine nye boliger enn like husholdninger i 1. og 3. til 7. desiler, kontrollert for alder, husholdningsstørrelse og by.

Figur 3.15 Sammenhenger mellom husholdningsinntekt etter skatt i desiler og: a) antall kvadratmeter per husholdningsmedlem, b) antall kvadratmeter oppholdsrom og c) antall rom i de tilflyttede boligene. Etter familiehendelse. Predikerte verdier fra tre lineære regresjonsmodeller. Alle flyttinger ut av de fire storbyene i 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger. Resultater fra tre lineære regresjonsmodeller (OLS) kontrollert for antall personer i husholdning, alder og by.

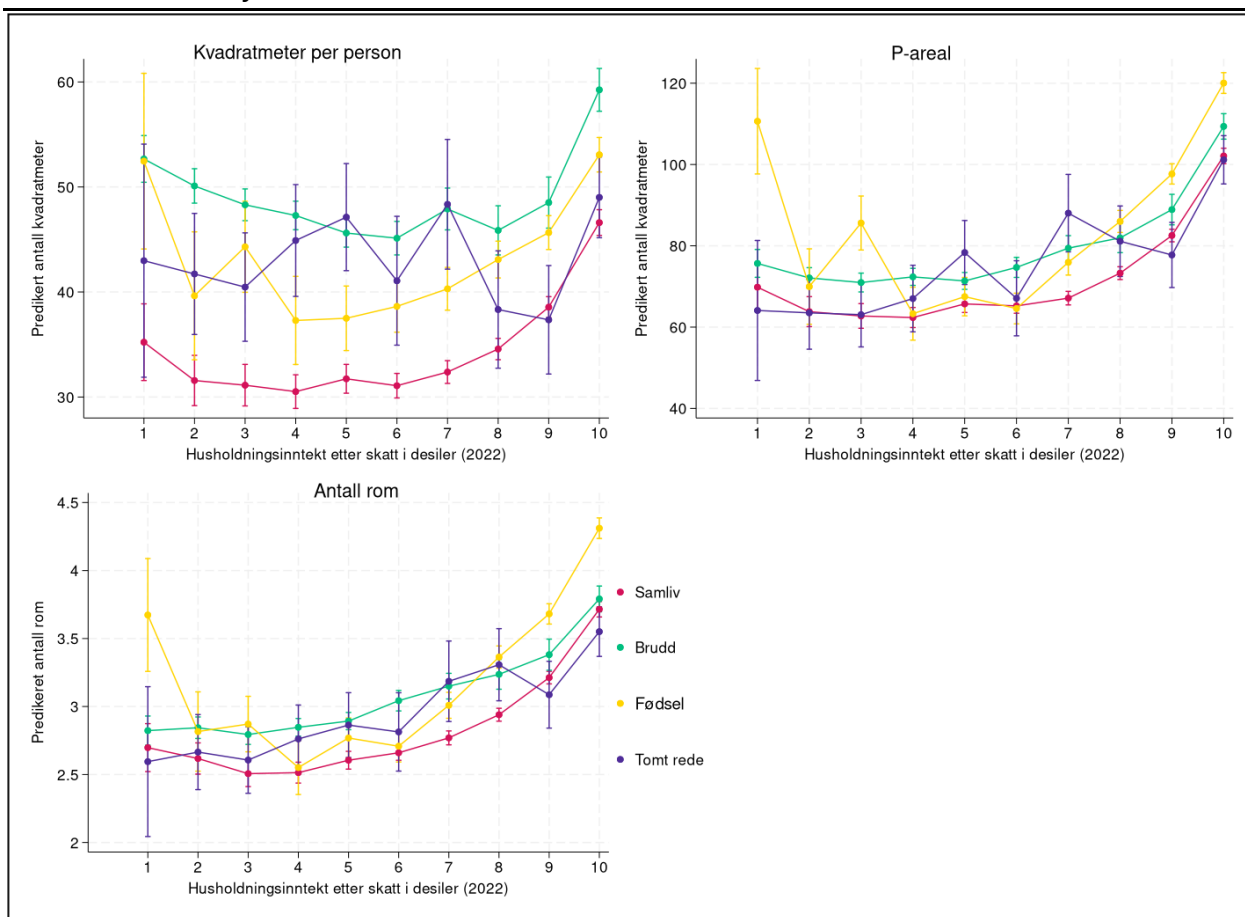
I figur 3.16 presenteres resultatene fra tre lineære regresjonsmodeller av henholdsvis antall kvadratmeter per person, oppholdsrommenes størrelse og antall rom for flyttinger innad i Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger. Vi starter igjen med modellen øverst til venstre, som har antall kvadratmeter oppholdsrom per person som avhengig variabel. Denne modellen bekrefter at det blant internflytterne i landets fire største byer vær en nær U-formet sammenheng mellom husholdningsinntekt og antall kvadratmeter per person. Dette var tilfelle for internflyttingene som fant sted i samme året som samlivsinngåelser, fødsler og samlivsbrudd. For disse flyttetypene var antallet kvadratmeter per person i de nye boligene i samme by høyest i hver ende av inntektsfordelingen og lavest i midten. Likevel ser vi at antallet kvadratmeter hvert husholdningsmedlem hadde å boltre seg på var signifikant høyere i toppen enn i resten av inntektsfordelingen, kontrollert for de andre inkluderte variablene. Dette gjaldt for flyttingene som var relatert til både samlivsinngåelse og -oppløsninger, mens forskjellen mellom fødselsflyttere i 1. og 10. desil ikke var statistisk signifikant. Aller lavest plass blant internflytterne hadde de nyetablerte parene i nedre 70 prosent av inntektsfordelingen, og disse hadde signifikant færre kvadratmeter hver seg enn alle andre, med unntak av «tomt rede-flytterne» i 1. og «fødselsflytterne» i 2. desil. Flest antall kvadratmeter per person av alle, med unntak av «fødselsflyttere» i 1. desil, hadde nylig oppløste husholdninger i 10.desil.

Sammenhengen mellom husholdningenes inntekt og størrelsen på de tilflyttede boligenes oppholdsrom var mindre kurvelineær for alle familiehendelsen, med unntak av fødsler. For husholdningene som flyttet innad i en av storbyene og samtidig fikk et barn i 2022 var antall

kvadratmeter oppholdsrom i den nye boligen like stor i bunnen som i toppen av inntektsfordelingen, kontrollert for alder, husholdningsstørrelse og byen det ble flyttet innad i. Allert minst kvadratmeter oppholdsrom for disse «fødselsflytterne» finner vi blant de i inntektsdesilene 4, 5 og 6. For de andre familiehendelsene var det små interne forskjeller i kvadratmeter oppholdsrom i nederste 60 (samlivsbrudd og «tomt rede») til 70 (samlivsinngåelser) prosent av inntektsfordelingen, før forskjellene økte og ble statistisk signifikante for de med høyere netto husholdningsinntekter.

Igjen finner vi mye av det samme mønsteret i modellen for de nye boligenes antall rom (nederst til venstre i figur 3.16). Blant «fødselsflytterne» var det igjen de med lavest og høyest husholdningsinntekt som hadde flest rom, mens de samme flytterne i midten av inntektsfordelingen hadde flyttet til boliger med signifikant færre rom. For de som flyttet til en ny adresse i samme by i forbindelse med samlivsetableringer og -oppløsninger var det igjen små forskjeller i boligstørrelse målt i antall rom i nedre og midtre del av inntektsfordelingen, mens romantallet steg med økende inntekt i toppen av fordelingen. Blant husholdningene hvis flyttinger innad i en av de fire storbyene sammenfalt med et tomt «rede» var det få statistisk signifikante forskjeller, med unntak av de i 10. desil som hadde flyttet til boliger med signifikant flere rom enn de samme internflyttere i 1. til 6., samt 9. inntektsdesil.

Figur 3.16 Sammenhenger mellom husholdningsinntekt etter skatt i desiler og: a) antall kvadratmeter per husholdningsmedlem, b) antall kvadratmeter oppholdsrom og c) antall rom i de tilflyttede boligene. Etter familiehendelse. Predikerte verdier fra tre lineære regresjonsmodeller. Alle flyttinger innad i de fire storbyene i 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger. Resultater fra tre lineære regresjonsmodeller (OLS) kontrollert for antall personer i husholdning, alder og by

4. Familierelaterte flyttinger og nærmiljøkvaliteter

I dette kapittelet ser vi nærmere på utvalgte kjennetegn ved nærmiljøet til boligene det flyttes til. For å måle disse nærmiljøkvalitetene, har vi laget fire indekser som måler henholdsvis 1) tilgang til barnehage/skole, kollektivtrafikk og dagligvare, 2) natur og rekreasjon, 3) kultur og fornøyelse, samt 4) fravær av støy, trafikk og dårlig luftkvalitet. Disse registerdataene om nærmiljø er av nyere dato (Oppøyen 2023), så også i dette kapittelet fokuserer vi kun på familiehendelser og flyttinger som fant sted i 2022.

Gjennomsnittsverdiene for disse fire indeksene, samt fordelingen på enkeltvariablene som inngår i hver av dem, presenteres for hver av familiehendelsene i Tabell 4.1. Når det gjelder indeks nummer 1, som vi for enkelthets skyld heretter kaller «hverdagslogistikk», var det få forskjeller på tvers av familiehendelsene flyttingene var relatert til. Likevel ser vi at flyttingene relatert til samlivsinngåelser (3,5), samlivsbrudd (3,4) og fødsler (3,4), skårer høyere enn «tomt rede» (3,2). For alle og «andre» flyttinger var gjennomsnittsverdien 3,5 på dette sammensatte målet på hverdagslogistikk.

Indeks nummer 2 måler nærhet til natur og rekreasjonsarealer. Også for denne indeksen var det få forskjeller på tvers av familiehendelsene, og flyttinger i 2022 som sammenfalt med samlivsinngåelser og samlivsbrudd hadde 2,1 i gjennomsnitt på dette målet, det samme som «andre flyttinger». Dette var også gjennomsnittsverdien for alle flyttinger sett under ett. Flyttingene som var relatert til fødsler eller et «tomt rede» skåret derimot i gjennomsnitt noe høyere på denne indeksen (begge 2,3). Ser vi nærmere på enkeltvariablene som inngår i dette målet i tabell 4.1, var det særlig på de to variablene trygg tilgang til natur og tilgang til rekreasjonsarealer disse flyttingene hadde høye verdier, mens tilgangen på idrettsanlegg jevnt over var god for alle.

Tabell 4.1 Fire indekser for nærmiljøkvaliteter og inkluderte enkeltvariable. Etter demografiske hendelser. Gjennomsnitt og prosent for flyttinger i 2022

Mål på nærmiljøkvaliteter ved destinasjon	Familiehendelse					
	Samliv	Brudd	Fødsel	Tomt rede	Annet	Alle
1. Hverdagslogistikk (indeks 0-4, gjennomsnitt)	3,5	3,4	3,4	3,2	3,5	3,5
Barnehage innenfor 2 km (% ja)	92,7	91,2	92,0	86,9	91,5	91,6
Grunnskole innenfor 2 km (% ja)	90,9	89,5	89,8	84,8	89,9	89,9
Kollektivholdeplass < 500 m (% ja)	80,5	79,0	76,0	71,5	79,5	79,3
Dagligvare innfor 2 km (% ja)	85,9	83,8	83,3	78,3	84,5	84,5
2. Natur og rekreasjon (indeks 0-3, gjennomsnitt)	2,1	2,1	2,3	2,3	2,1	2,1
Trygg tilgang til natur (% ja)	49,4	50,7	61,1	61,6	50,5	51,0
Trygg tilgang til rekreasjonsareal (% ja)	62,3	62,6	71,1	71,6	61,8	62,5
Idrettsanlegg innenfor 2 km (% ja)	96,9	95,6	96,5	93,6	95,3	95,6
3. Fornøyelse (indeks 0-3, gjennomsnitt)	1,8	1,8	1,6	1,6	1,8	1,8
Restaurant innenfor 2 km (% ja)	83,3	81,4	80,3	75,4	82,1	82,0
Bibliotek innenfor 2 km (% ja)	54,8	53,3	47,1	48,0	55,0	54,4
Kino innenfor 2 km (% ja)	43,1	40,7	31,8	35,0	41,5	41,2
4. Lite forurensing (indeks 0-3, gjennomsnitt)	2,3	2,3	2,5	2,5	2,3	2,3
Støyfri (% ja)	77,1	76,7	80,0	81,1	75,0	75,7
Trafikkfri (% ja)	73,9	74,8	80,9	80,7	73,0	73,7
God luftkvalitet (% ja)	81,0	81,6	85,6	85,8	79,5	80,2
Antall flyttinger i alt	74 079	46 889	25 880	7 489	434 037	588 374

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, husholdninger og nærmiljø.

Også på det tredje sammenslåtte målet på nærmiljøkvaliteter, som vi har forkortet «fornøyelse», var det fødsels- og «tomt rede»-flyttingene som skilte seg ut fra de andre familiehendelsene. Vi legger igjen merke til at forskjellene var små, og flyttingene relatert til en fødsel eller et «tomt rede» skåret i gjennomsnitt 1,6 på dette målet, mot 1,8 for de to andre familierelaterte hendelsene. Det var særlig lengre avstand til bibliotek og kino i tilflyttingsområdet som trakk gjennomsnittsverdien på dette målet ned for husholdningene som flyttet i forbindelse med fødsler eller et tomt rede.

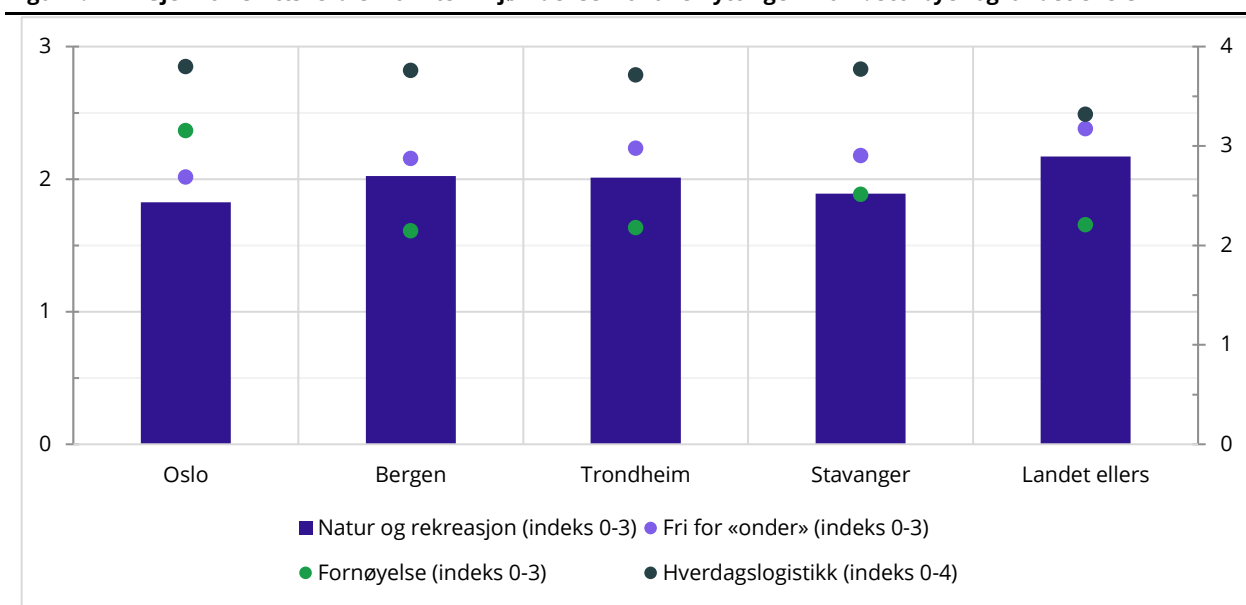
Tilsvarende ser vi for indeks nummer 4 i tabell 4.1 at det jevnt over var små forskjeller i de tilflyttede boligenes nærmiljø når det gjaldt om de var utsatt for støy, trafikk og dårlig luftkvalitet. Flyttinger i forbindelse med en fødsel eller et «tomt rede» var i gjennomsnitt til områder som noe oftere var fri for disse ondene (2,5) enn husholdninger som flyttet og enten inngikk samliv eller opplevde et samlivsbrudd i 2022. Flyttingene relatert til alle disse hendelsene hadde 2,3 i gjennomsnitt på forurensningsindeksen. Også for «andre» og alle flyttinger sett under ett var gjennomsnittsverdien på denne indeksen 2,3.

Fra figur 4.1, som viser gjennomsnittsverdier for de fire nærmiljøindeksene for hver av storbyene og landet ellers, blir det ikke overraskende tydelig at flyttinger i og fra kommuner i landet ellers skårer høyest på tilgang til natur og rekreasjon (2,2, lilla søyler) og fravær av forurensing (2,4, lilla sirkler). Tilsvarende gjennomsnittsverdier for natur og rekreasjonsindeksen var 1,8 for Oslo, 2 for Bergen og Trondheim, og 1,9 for flyttingene i og fra Stavanger. Videre ser vi at flyttinger i og fra Oslo (2,0) i snitt skårer lavere på samlemålet for fravær av forurensing enn i og fra de andre storbyene (2,2).

Når det gjelder indeksen «fornøyelse» (grønne sirkler), skiller de tilflyttende boligene i og fra hovedstaden seg tydelig ut med høyest gjennomsnittsverdi (2,4), etterfulgt av Stavanger (1,9), Bergen og Trondheim (begge 1,6). I landet ellers var gjennomsnittsverdien 1,7.

Forskjellene mellom storbyene på den siste indeksen «hverdagslogistikk» var mindre, og både Oslo, Bergen og Stavanger hadde gjennomsnittsverdien 3,8 (se sorte sirkler i figur 4.1, verdier på høyre loddrette akse). I Trondheim var gjennomsnittsskåret noe lavere (3,7), mot 3,3 i landet ellers.

Figur 4.1 Gjennomsnittsverdier for nærmiljøindekser for alle flyttinger i 2022. Storbyer og landet ellers

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

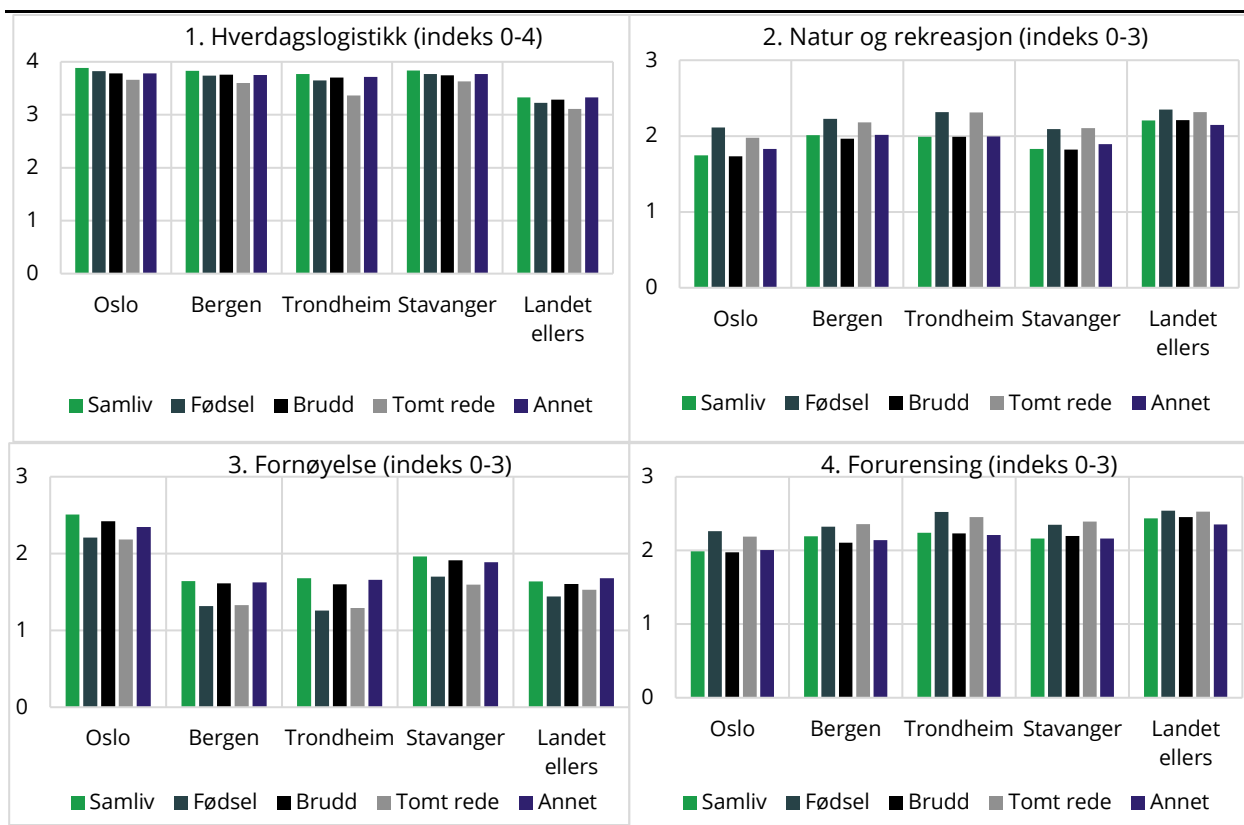
Figur 4.2 illustrer gjennomsnittsverdiene for de fire indeksene for nærmiljøkvaliteter etter familiehendelser, for hver av storbyene og landet ellers. Ser vi først på indeksen «hverdagslogistikk» i øverste venstre del av figuren, tegnes det et klart bilde der flyttingene som sammenfalt med

samlivsinngåelser var til boliger som i snitt hadde høyest gjennomsnittsverdier i alle storbyene, selv om forskjellene jevnt over var små. I Oslo og Stavanger var det flyttinger relatert til fødsler som var til boliger som hadde nest høyest verdier på denne indeksen. I Bergen og Trondheim kom bruddflyttingene på en andre plass. Det samme var tilfellet i landet ellers. I alle storbyene og i landet ellers hadde flyttingene relatert til et «tomt rede» lavest gjennomsnittsverdi på denne indeksen som måler nærhet til barnehage, grunnskole, kollektivtransport og dagligvarebutikker.

Når det gjelder vår andre indeks, «natur og rekreasjon», tegnes et noe annet bilde der rangeringen av gjennomsnittsverdien etter familiehendelser innad i hver av storbyene var den samme: Fødselsflyttingene skåret høyest, etterfulgt av hendelsene «tomt rede», samlivsinngåelser og samlivsbrudd. I både Oslo, Trondheim og Stavanger var imidlertid andre plasseren delt mellom samlivsinngåelser og samlivsbrudd. Det samme mønsteret gjaldt for flyttinger i landet ellers.

Videre bekrefter figur 4.2 at flyttingene i og fra Oslo skåret høyest på indeksen som måler kultur og fornøyelse, uavhengig av hvilken familiehendelse vi ser på. Men både i hovedstaden og i de andre storbyene var det flyttinger som fant sted i forbindelse med samlivsinngåelser som hadde høyest gjennomsnittsverdi på denne indeksen, etterfulgt av samlivsbrudd, fødsler og «tomt rede». Forskjellene var små for de to sistnevnte familiehendelsene, og i Oslo, Bergen og Trondheim var det ingen forskjeller mellom flyttingene som fant sted i forbindelse med fødsler og et «tomt rede». Igjen var bildet relativt likt i resten av landet, med unntak av at «tomt rede-flyttingene» i snitt var til områder som var marginalt nærmere kultur og restauranttilbud enn «fødselsflyttinger».

Den siste indeksen måler det tilflyttede nærområdets støy, trafikk og luftforurensning, og høyere verdier indikerer mindre belastning på disse områdene. Her ser vi at flyttingene i 2022 som sammenfalt med fødsler i samme år i snitt var til boliger som hadde et mindre belastet nærmiljø enn de andre familierelaterte flyttingene. Dette gjaldt i alle storbyene og landet ellers. Deretter følger flyttingene som sammenfalt med et «tomt rede». I Oslo, Trondheim og Stavanger kom flyttingene relatert til samlivsinngåelser og samlivsbrudd, samt «andre flyttinger», på en delt tredje plass på forurensningsindeksen. I Bergen hadde derimot «samlivsflyttingene» noe høyere gjennomsnittsverdi enn flyttingene som fant sted i forbindelse med et samlivsbrudd, mens det motsatte var tilfellet i landet ellers.

Figur 4.2 Gjennomsnittsverdier for nærmiljøindekser etter familierelaterte flyttinger i 2022. Storbyer og landet ellers

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

4.1. Familierelaterte flyttinger innad og ut av kommunen og nærmiljøkvaliteter

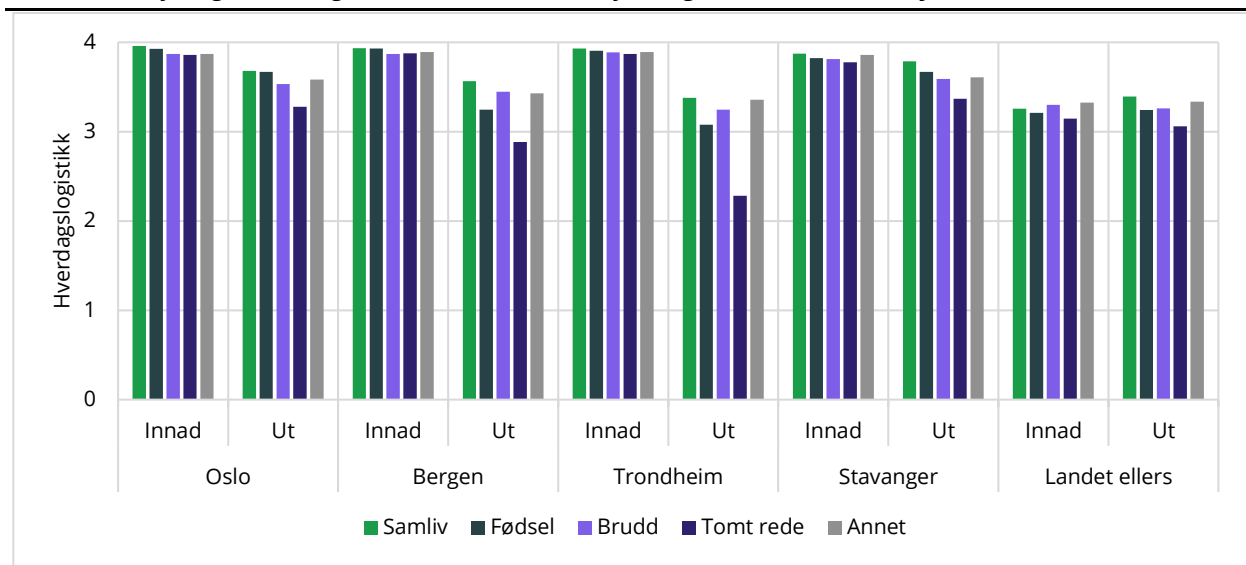
I kapittel 3 så vi at det var til dels betydelige forskjeller mellom flyttinger innad og ut av kommunene i de tilflyttede boligens størrelse. Tilsvarende kan det tenkes at flyttinger innad i storbyene kommer ulikt ut på våre fire indekser for destinasjonenes nærmiljøkvaliteter enn flyttinger som går ut av kommunen.

Figur 4.3 bekrefter denne antakelsen for indeksen som måler «hverdagslogistikk», altså tilgang til barnehage, grunnskole, kollektivtransport og dagligvarebutikker. I både Oslo, Bergen og Trondheim, og til dels også i Stavanger, var flyttingene ut av kommunen kjennetegnet av mindre nærhet til slik infrastruktur enn flyttingene som fant sted innenfor kommunegrensene. Dette gjaldt for alle de fire familiehendelsene vi ser på, men var særlig tydelig for flyttingene som fant sted i forbindelse med overgangen til et «tomt rede». Aller størst var forskjellene mellom de interne og eksterne flyttingene som fant sted i Trondheim i 2022, der de som flyttet ut av kommunen i forbindelse med denne hendelsen skåret hele 1,6 poeng lavere på denne indeksen enn de som flyttet innad i kommunen etter at «redet» ble tomt. Også i Bergen og Oslo var det til dels betydelige forskjeller mellom de som flyttet innad eller ut av kommunen i forbindelse med et «tomt rede»: Disse internflytternes gjennomsnittsverdi var 3,9 i begge byer, mot eksternflytternes 3,3 (Oslo) og 2,9 (Bergen). I Stavanger hadde internflytterne en gjennomsnittsverdi på 3,8, mot 3,4 for de som flyttet ut av kommunen i forbindelse med at «redet» ble tomt.

Videre ser vi av figur 4.3 at også «samlivs»- og «fødselsflytterne» som krysset kommunegrensen ofret nærhet til hverdagstilbud sammenliknet med de som flyttet innad i kommunen. For disse hendelsen var imidlertid forskjellene mellom flyttinger ut og i kommunene mindre. Imidlertid ser vi at bergensere og trondheimere som flyttet ut av kommunen, og som samtidig fikk et barn i 2022, hadde til dels betydelig lavere gjennomsnittsverdier på denne indeksen enn de som flyttet innad i

disse to kommunene. For eksempel hadde de som flyttet internt i Bergen eller Trondheim, og som samtidig fikk et barn i 2022, gjennomsnittsverdien 3,9 på denne indeksen, mot henholdsvis 3,2 og 3,1 blant nybakte foreldre som flyttet ut av disse to kommunene.

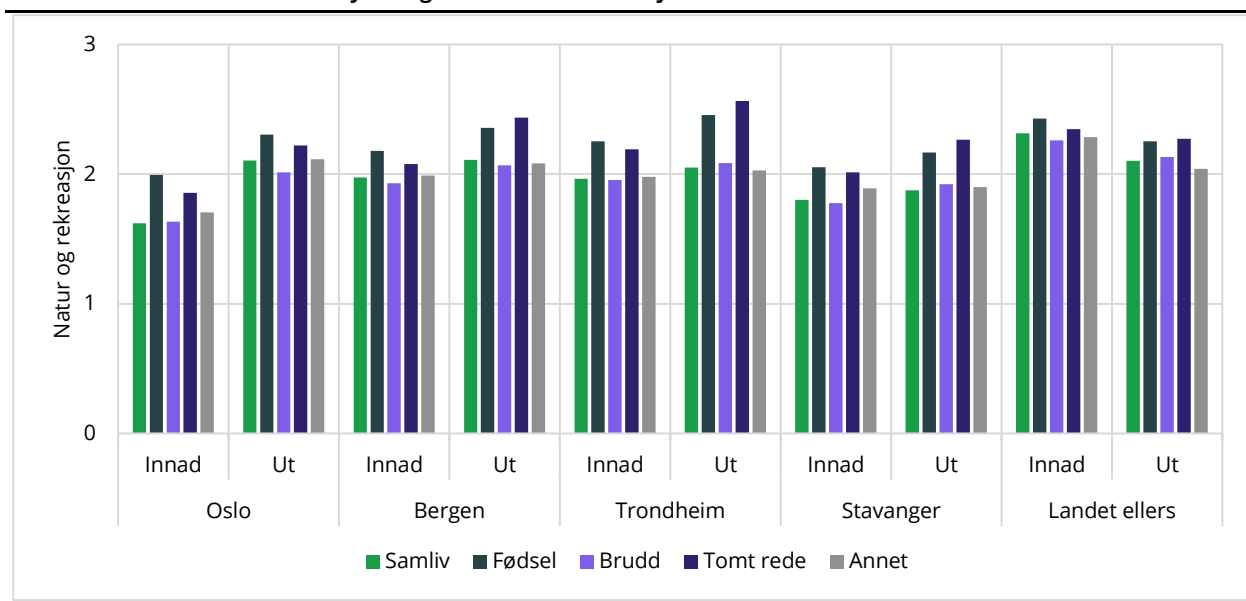
Figur 4.3 Indeks for tilgang til barnehage, skole, kollektivtransport og dagligvare (0-4). Etter familiehendelse for flyttinger innad og ut av kommunene. Storbyene og landet ellers. 2022. Gjennomsnitt

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

Også tilgangen på natur og rekreasjonsområder var ulik for de som flyttet innad eller ut av kommunen. Som vist i figur 4.4 var dette tilfellet for flyttingene som sammenfalt med alle de familiedemografiske hendelsene i alle storbyene. Utflytternes fordel på denne nærmiljøindikatoren var særlig stor for de som flyttet fra Oslo, mens den var mindre for «siddiser» som forlot kommunen. Internflytterne i hovedstaden hadde faktisk lavest gjennomsnittsverdier av samtlige flyttere på natur- og rekreasjonsindikatoren uavhengig av familiehendelse. Igjen ser vi at mønsteret var motsatt i resten av landet, der utflyttere av alle slag hadde dårligere tilgang på natur og rekreasjonsområder enn de som flyttet innad i bosetningskommunen.

Figur 4.4 Indeks for tilgang til natur og rekreasjon (0-3). Etter familiehendelse for flyttinger innad og ut av kommunene. Storbyene og landet ellers. 2022. Gjennomsnitt

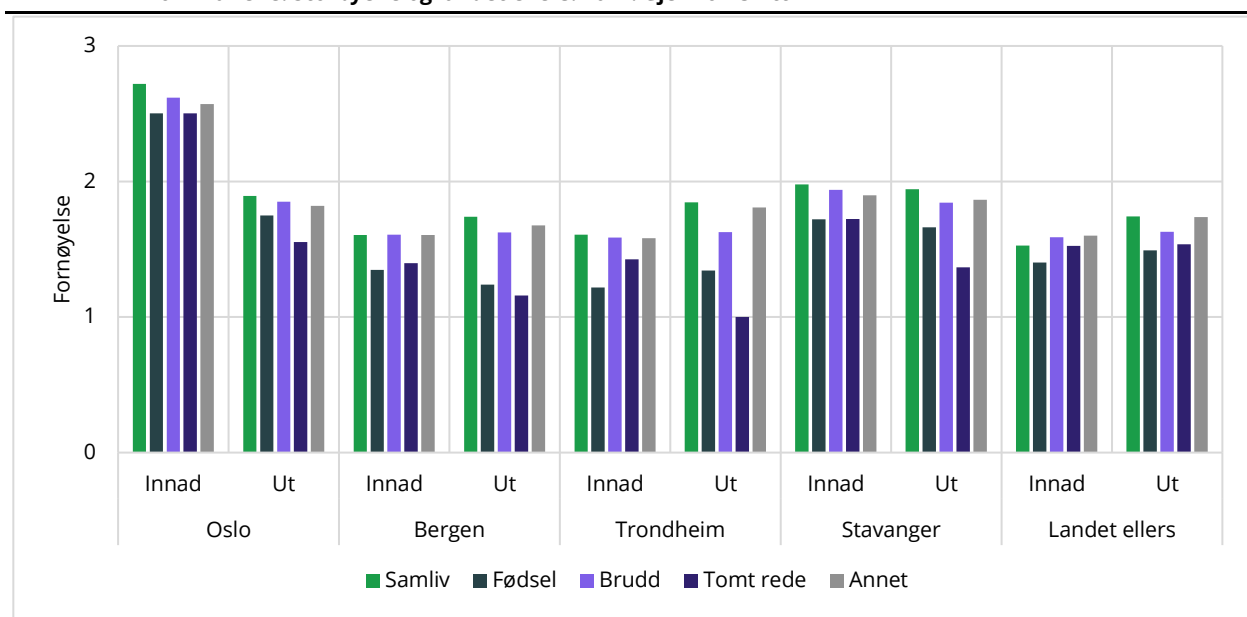

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

Som vist i figur 4.5 hadde de som flyttet internt i Oslo kommune de desidert høyeste gjennomsnittsverdiene på indeksen som fanger tilgjengeligheten av kultur -og restauranttilbud i nærmiljøet. Dette var tilfellet for alle de familiedemografiske hendelsene flyttingene sammenfalt med, men aller høyest var den for de nyetablerte parene som hadde byttet adresser innad i Oslo. Disse skåret i gjennomsnitt 2,7 på indeksen for nærhet til kultur- og fornøyelsestilbud, sammenliknet med 2,6 for internflyttinger som sammenfalt med et samlivsbrudd og 2,5 for internflyttingene relatert til fødsler og et tomt «rede». Også de som flyttet ut av Oslo kommune hadde et godt kultur -og fornøyelsestilbud sammenliknet med alle flyttinger i de andre storbyene og resten av Norge, kun slått av alle typer familierelaterte internflyttinger og noen typer eksterntflyttinger i Stavanger.

I de andre storbyene var forskjellene mellom de som flyttet innad og ut av kommunene på dette sammensatte målet mindre enn i Oslo, men fortsatt i internflytternes fordel. Unntaket fra denne regelen var de som flyttet ut av storbykommunene Bergen og Trondheim i forbindelse med en samlivsinngåelse. Disse parene flyttet i snitt til nærområder med bedre tilgang på kultur og fornøyelse enn de som flyttet av samme grunner innad i de to byene. Også i resten av landet hadde utflytterne lik eller høyere gjennomsnittsskår på denne indeksen enn de som ble boende i samme kommune. Dette gjaldt for flyttinger som var relatert til alle de fire familiehendelsene.

Figur 4.5 Indeks for tilgang til kultur -og fornøyelsestilbud (0-3). Etter familiehendelse for flyttinger innad og ut av kommunene. Storbyene og landet ellers. 2022. Gjennomsnitt

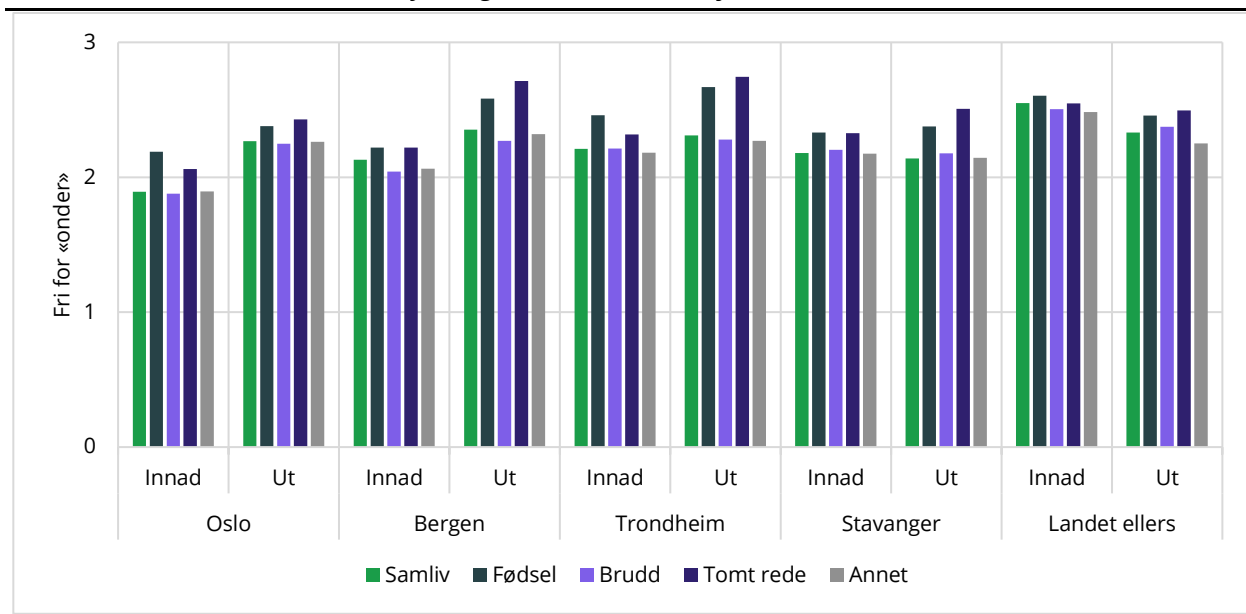

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

I alle fire storbyer var det å flytte ut av kommunen forbundet med mindre forurensning og støy. Figur 4.6 bekrefter at dette var tilfellet for alle familierelaterte flyttinger, med unntak av flyttinger ut av Stavanger kommune som sammenfalt med en samlivsinngåelse eller et tomt «rede». Forskjellene var riktignok små, og disse to flyttetyperne hadde begge gjennomsnittsverdien 2,1 på forurensningsindeksen, mot 2,2 for begge typer internflyttinger i Stavanger kommune.

Mønsteret i resten av landet var nok en gang det motsatte, trolig fordi mange av disse flyttingene hadde en storby som endemål. Nærmere bestemt ser vi av figur 4.6 at alle typer internflyttinger i resten av Norge skåret likt («tomt rede») eller høyere på indeksen som måler fravær av forurensning enn tilsvarende flyttinger som gikk ut av bosetningskommunene. Dette gjaldt særlig internflyttingene som fant sted i samme året som samlivsinngåelser, som i snitt hadde verdien 2,6, mot 2,3 for tilsvarende eksterntflyttinger.

Figur 4.6 Indeks for fravær av støy, trafikk og luftforurensning (0-3). Etter familiehendelse for flyttinger innad og ut av kommunene. Storbyene og landet ellers. 2022. Gjennomsnitt

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

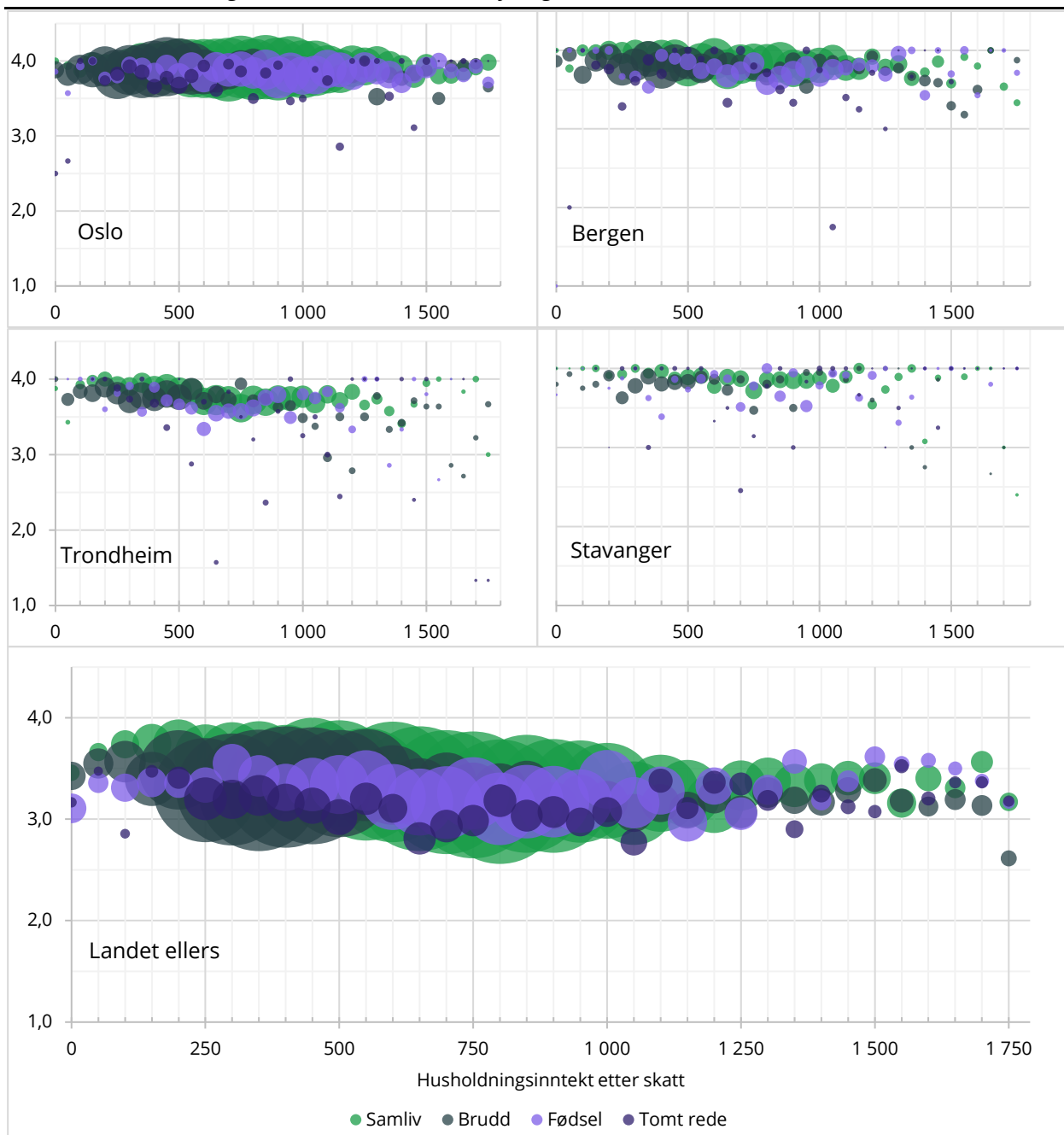
4.2. Familierelaterte flyttinger, inntekt og nærmiljøkvaliteter

I dette underkapittelet undersøkes sammenhenger mellom de familierelaterte flyttingene, husholdningsinntekt og de tilflyttede områdenes nærmiljøkvaliteter i hver av storbyene og landet ellers. Igjen bruker vi de fire indikatorene som måler nærmiljøkvaliteter for flyttinger i 2022: «hverdagslogistikk», «natur og rekreasjon», «fornøyelse» og «forurensning».

Figur 4.7 illustrerer tilgang til barnehage, skole, kollektivtransport og dagligvare i hver av storbyene og landet ellers etter netto husholdningsinntekt i kroner for hver av familiehendelsene. Hver sirkel representerer antall observasjoner i hver celle, og jo større sirkler jo flere observasjoner. Figuren bekrefter at det var få, om noen, forskjeller i flytternes gjennomsnittsverdier på denne indeksen etter deres samlede husholdningsinntekt i 2022. Dette gjaldt for alle familiehendelsene flyttingene fant sted i forbindelse med, og i alle storbyene.

Trondheim utgjorde imidlertid et lite unntak fra dette overordnede mønsteret, og her var det en svak negativ sammenheng mellom husholdningenes nettoinntekter og tilgjengeligheten av hverdagslogistikk for hendelsene samliv, og samlivsbrudd: Jo høyere inntekt, jo lavere skåret disse flytterne i snitt. Samme mønster finner vi blant fødselsflytterne i Trondheim, men for disse gjaldt det for de med husholdningsinntekter under om lag 750 000 kroner i 2022. Også i landet ellers var det en svak negativ sammenheng mellom husholdningsinntekten og tilgjengeligheten av barnehager, skoler, kollektivtransport og dagligvare butikker i det tilflyttede nærmiljøet. Her gjorde dette mønsteret seg gjeldende for de med inntekter opp til om lag 1 250 000 kroner i netto husholdningsinntekter.

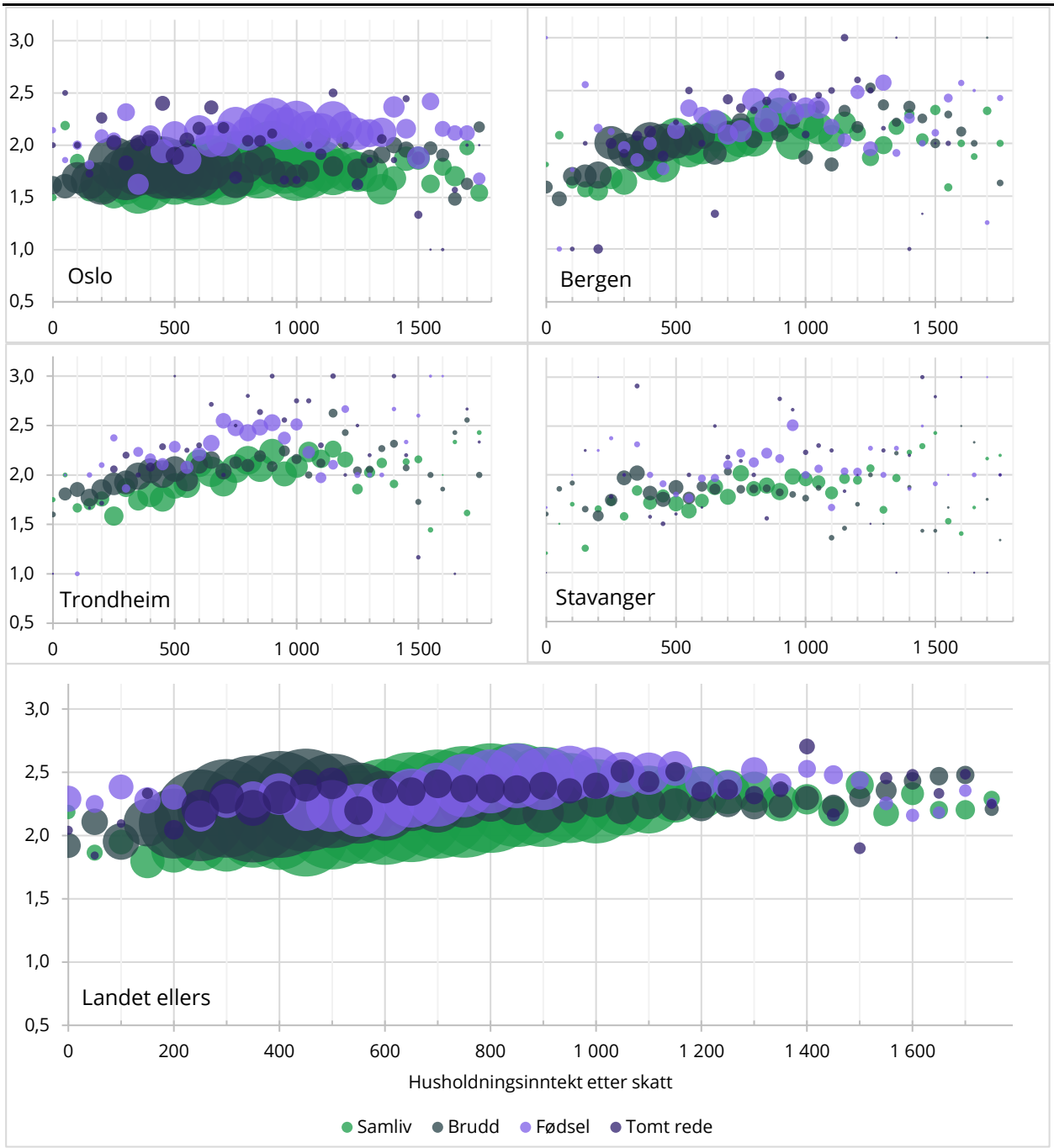
Figur 4.7 Indeks for tilgang til barnehage, skole, kollektivtransport og dagligvare etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

Når det gjelder tilgang til natur og rekreasjonsområder i tilflyttingsområdet, bekrefter figur 4.8 at dette målet samvarierte positivt med de flyttende husholdningenes samlede nettoinntekter i 2022. Denne positive sammenhengen var tydeligst i Bergen og Trondheim, der alle typer «familieflyttere» med midlere og høyere inntekter hadde bedre tilgang til slike «naturlige goder» enn flytterne med lavere inntekter. Vi ser til dels det samme mønsteret i Stavanger, særlig for de som flyttet i forbindelse med samlivsinngåelser og fødsler, men her gjør det lave antallet observasjoner det vanskelig å trekke bastante slutninger. I Oslo er sammenhengen svakere positiv, særlig for flyttinger relatert til samlivsinngåelser og samlivsbrudd. Til sist ser vi at det også i resten av Norge var en svak positiv sammenheng mellom familieflytteres husholdningsinntekt etter skatt og tilgjengeligheten av natur og rekreasjon i tilflyttingsområdene.

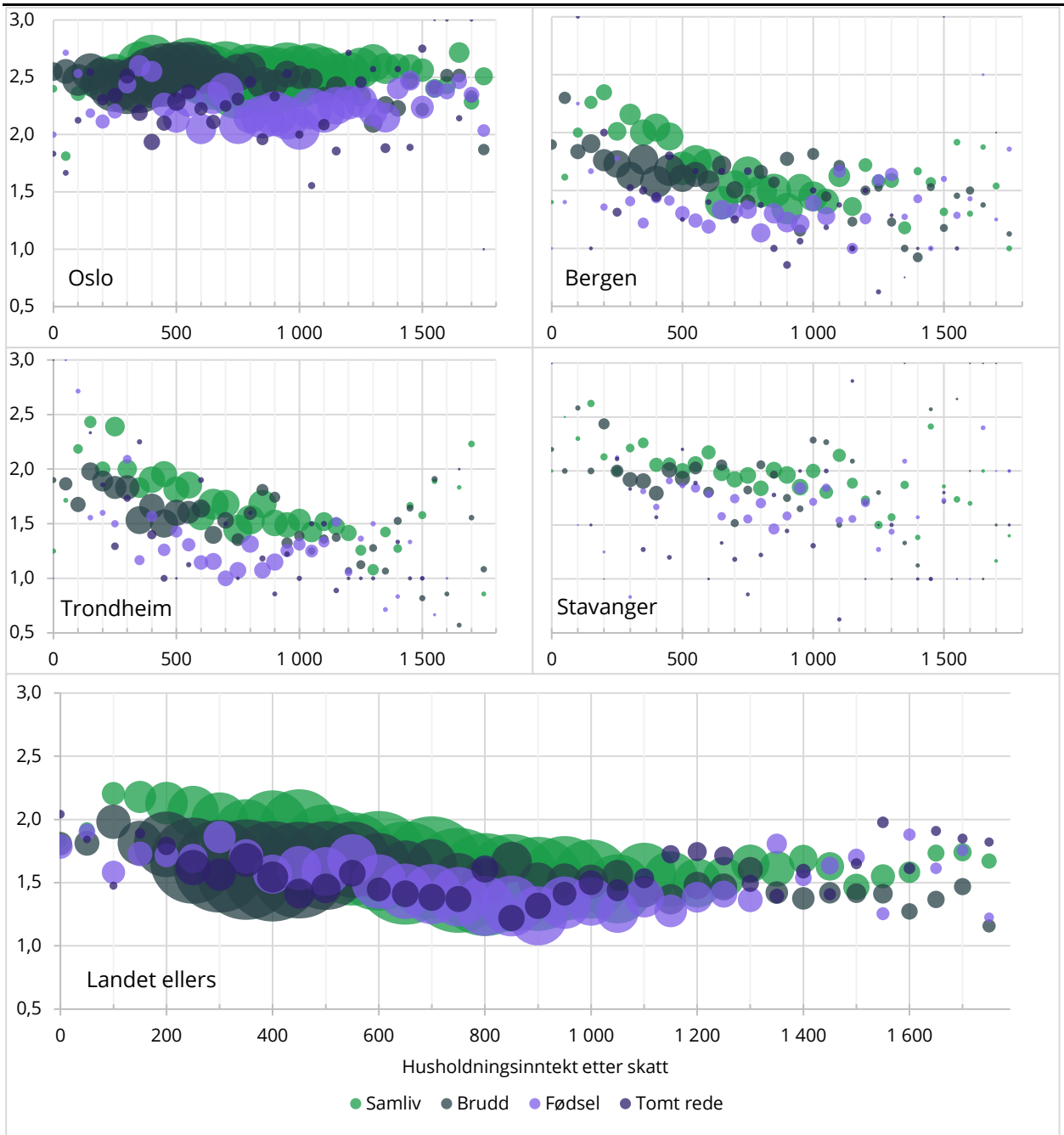
Figur 4.8 Indeks for tilgang til natur og rekreasjon etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

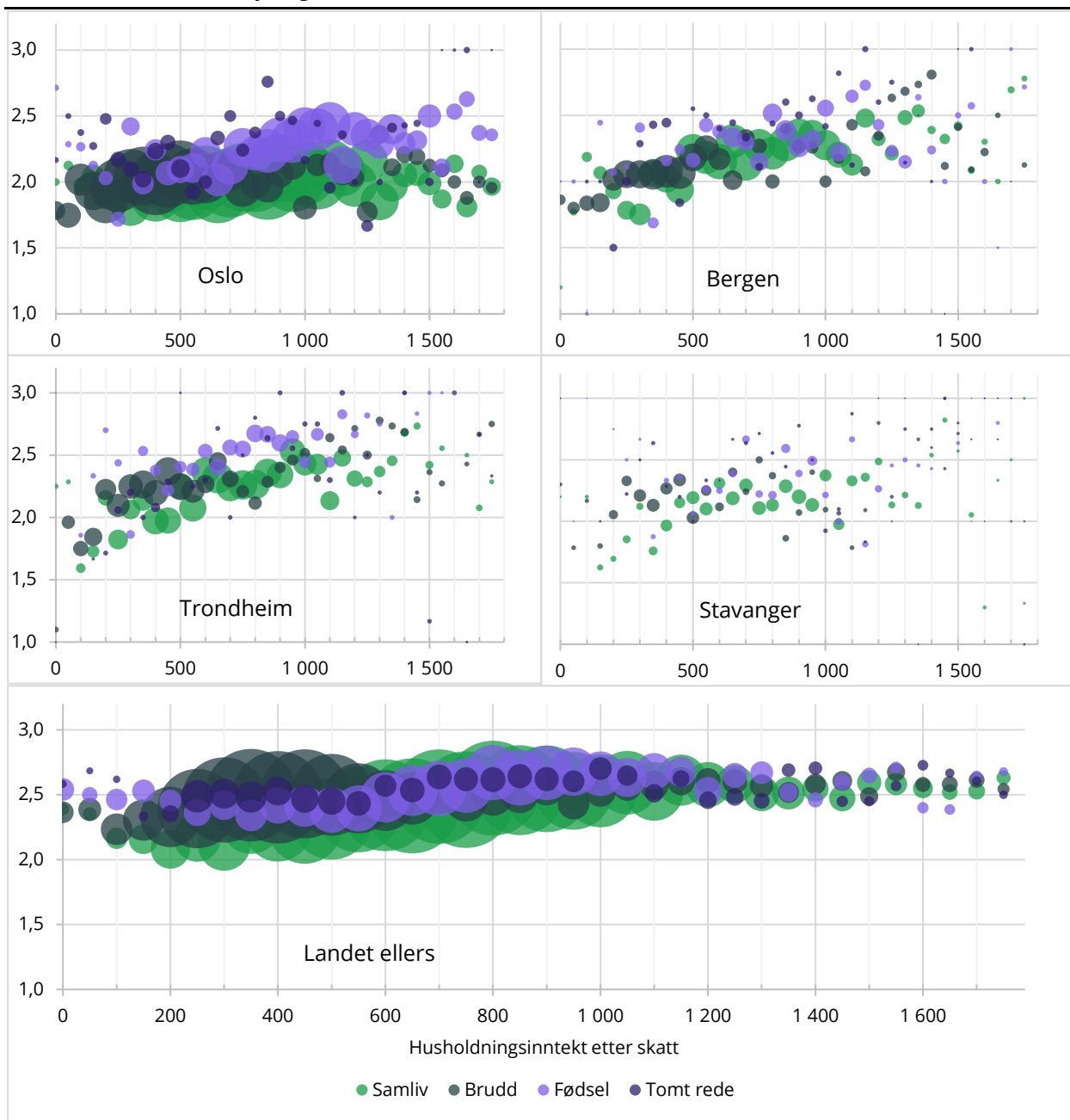
Figur 4.9 bekrefter at forskjellene mellom storbyene var større når det gjelder tilbudet av kultur og fornøyelse i de tilflyttede nærområdene. Mens sammenhengen mellom husholdningenes samlede nettoinntekter og deres skåre på denne indikatoren var tilnærmet flat i Oslo, var det en klar negativ sammenheng i de øvrige storbyene og i landet ellers. I Bergen, Trondheim og Stavanger sank gjennomsnittsverdien på natur- og rekreasjonsindeksen med husholdningsinntekter opp til rundt én million kroner, før den flatet ut og steg for flyttende husholdninger med de høyeste inntektene. Dette mønsteret var særlig tydelig for familiehendelsene samlivinnngåelser, fødsler og samlivsbrudd.

Figur 4.9 Indeks for tilgang til kultur -og fornøyelsestilbud etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

Som vist i figur 4.10, var det en klar tendens at flyttingene for husholdningene med høyere inntekter var til områder med mindre forurensing enn de med lavere inntekter. I Oslo var dette mønsteret tydeligst blant de som flyttet i forbindelse med at de fikk et barn i 2022. I Bergen og Stavanger gjaldt den positive sammenhengen mellom husholdningsinntekt og mindre forurensing for familieflyttere av alle slag. I Stavanger var mønsteret igjen mindre klart grunnet relativt få observasjoner, men også her var det en positiv sammenheng mellom inntekt og mindre forurensing i nærmiljøet for de som flyttet i forbindelse med samlivsinngåelser, fødsler og samlivsbrudd, i hvert fall blant husholdningene med opp til om lag én million kroner i inntekt etter skatt.

Figur 4.10 Indeks for fravær av støy, trafikk og luftforurensing etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger.

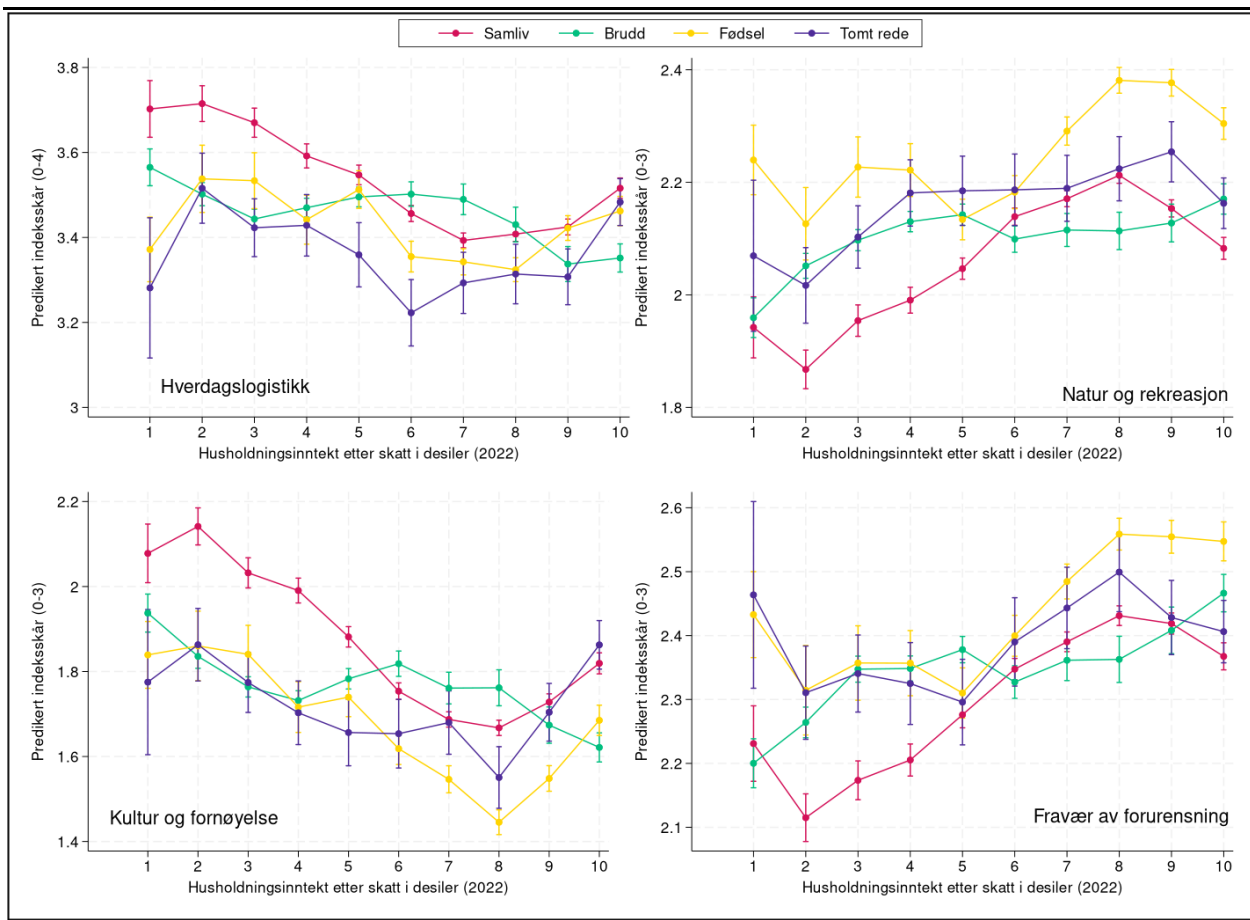
4.3. Multivariate analyser av sammenhenger mellom familieflyttinger, inntekt og nærmiljøkvaliteter

I figur 4.11 presenteres resultater fra fire separate regresjonsmodeller av sammenhengen mellom familiehendelser, husholdningsinntekt og de fire indikatorene på de tilflyttede områdenes nærmiljøkvaliteter. I denne figuren ser vi på alle flyttinger i Norge i 2022, og alle modeller er kontrollert for flytternes alder, antall personer i husholdningen, om flyttingene gikk innad eller ut av bostedskommunene, samt bosted før flyttingen (Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger eller resten av landet). I likhet med de multivariate analysene som ble presentert i kapittel 3, har vi inkludert husholdningsinntekten som desiler, og vi er særlig opptatt av hvordan de tilflyttede boligenes nærmiljøkvalitetene varierer med inntekt innad i hver flyttetypen. Flyttetypen «andre flyttinger» er også inkludert for sammenligning, men resultater for denne gruppen omtales ikke i detalj. Øvrige resultater fra disse modellene er vist i vedleggstabell 2.

Modellen øverst til venstre i figur 4.11 har indeksen «hverdagslogistikk» som avhengig variabel. Ser vi først på de som flyttet i forbindelse med en samlivsinngåelse, var det blant disse flytterne en relativt klar negativ sammenheng mellom husholdningsinntekten og tilgangen på hverdagstilbud som skole og kollektivtransport i nærmiljøet. Nærmere bestemt ser vi at «samlivsflytterne» i 4. til 10. desil hadde signifikant lavere verdier på denne indeksen enn de med de 30 prosent laveste inntektene, kontrollert for alder, husholdningsstørrelse, om flyttingen var innad eller ut av kommunen og bosted før flyttingen. «Samlivsflyttere» i de tre nederste desilene skåret signifikant høyest av samtlige flyttere på denne indeksen. Også forskjellen mellom «samlivsflyttere» i 4. og 10. desil var statistisk signifikant på 5-prosentnivået.

Tilsvarende hadde «bruddflyttere» med husholdningsinntekter i 1. til 8. desil signifikant bedre tilgang på slik hverdagslogistikk enn de som flyttet samme år som et samlivsbrudd og hadde inntekter i 9. og 10. desil. Når det gjelder de som flyttet i forbindelse med fødsler og et «tomt rede», var det også blant disse slik at flytterne i de nedre desilene hadde høyere verdier på indeksen enn de med midlere og høyere inntekter, kontrollert for de øvrige inkluderte variablene. Dette gjaldt særlig «fødselsflyttere» der de i 2. til 5. desil alle hadde statistisk signifikant bedre tilgang på hverdagstilbud enn tilsvarende flyttere i 6. til 9. inntektsdesil. Det eneste unntaket her var forskjellen mellom de som flyttet i forbindelse med fødsler i henholdsvis 4. og 9. desil, som ikke var signifikant. Blant «tomt rede- flytterne» var konfidensintervallene større og kun forskjellen mellom de i 2. og 6. til 9. desil var statistisk signifikante.

Figur 4.11 Sammenhenger mellom husholdningsinntekt etter skatt i desiler og indeks for: a) hverdagslogistikk (0-4), b) tilgang til natur og rekreasjon (0-3), c) tilgang kultur og fornøyelsestilbud (0-3) og d) fravær av forurensning (0-3). Etter familiehendelse. Predikerte verdier fra fire lineære regresjonsmodeller. Alle flyttinger i Norge i 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger. Resultater fra fire lineære regresjonsmodeller (OLS) kontrollert for antall personer i husholdning, alder, flyttetypen (innad eller ut av kommunen) og bosted før flytting (Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger eller resten av landet).

Øverst til høyre i figur 4.11 presenteres hovedresultatene fra regresjonsmodellen for indeksen som måler de tilflytte boligenes tilgang på natur og rekreasjonsområder. Denne modellen bekrefter at det var en positiv sammenheng mellom husholdningenes samlede nettoinntekter i 2022 og de nye boligenes tilgang på slike goder i nærmiljøet, også når vi sammenlikner flyttere som var like på de andre inkluderte variablene (alder, husholdningsstørrelse, flytting inn eller ut av kommunen og bosted før flyttingen). Dette var særlig tilfellet blant flyttere som inngikk nye samliv i 2022, og blant disse hadde de med inntekter på medianen eller høyere signifikant bedre tilgang på natur og rekreasjonsområder enn de med inntekter under medianen. I denne gruppen flyttere var det imidlertid de med inntekter i 8. desil som hadde aller høyest verdi på denne indeksen.

Et liknende mønster finner vi blant de som flyttet i forbindelse med de andre familiehendelsene, men her var de interne forskjellene mindre og ikke alltid statistisk signifikante på det valgte nivået (5%). For eksempel hadde de som flyttet i forbindelse med samlivsbrudd i øverste inntektsdesil signifikant bedre tilgang på naturområder på sine nye adresser enn slike flyttere i de nedre 80 prosent av fordelingen, mens bruddflyttere i de to nederste desilene hadde dårligst tilgang av samtlige flyttere i denne gruppen. Og, blant de som flyttet etter at «redet» ble tomt, hadde de i nest nederste inntektsdesil signifikant dårligst tilgang av alle som flyttet av samme grunn, med unntak av de i 1. og 3. desil. Til sist ser vi av regresjonsmodellen øverst til høyre i figur 4.11 at «fødselsflytterne» jevnt over hadde bosatt seg i områder som hadde god tilgang på natur og rekreasjonsområder, og aller best tilgang til slike goder av alle flyttingene i 2022 finner vi blant slike flyttere med inntekter i 8. og 9. desil.

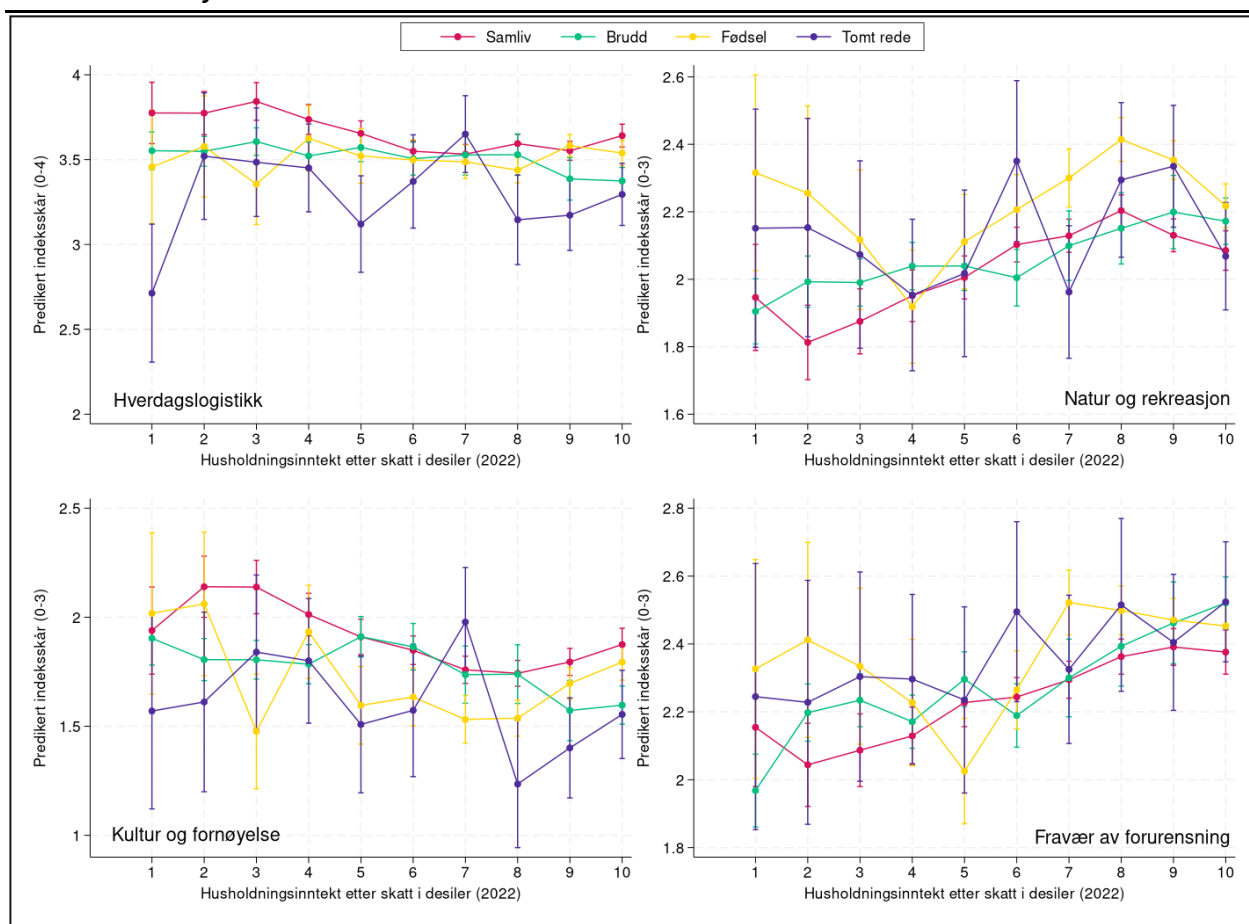
Bildet nederst til venstre i figur 4.11 sammenfatter hovedresultatene fra en regresjonsmodell av de tilflyttede boligenes umiddelbare tilgang på kultur og fornøyelse, en indeks med verdier fra 0 til 3. I likhet med i modellen for hverdagslogistikk (øverst til venstre), var det en overordnet negativ sammenheng mellom inntekt og kultur og fornøyelsestilbudet i nærmiljøet. For alle flyttetypene gjaldt dette primært i inntektsdesil 8 og lavere, mens sammenhengen snudde og ble positiv i de to høyeste desilene. «Bruddflytterne» var unntaket fra denne regelen, og blant disse var sammenhengen mellom husholdningsinntekt og tilgjengeligheten av fornøyelsestilbud signifikant dårligere for de med de høyeste enn laveste inntektene. Igjen var det særlig blant «samlivsflytterne» en klar negativ sammenheng mellom husholdningsinntekt etter skatt og tilgangen på kultur og fornøyelsestilbud i nærmiljøene de hadde flyttet til. Aller best tilgang til slike goder hadde «samlivsflyttere» i 2. inntektsdesil som hadde signifikant best tilgang av alle flyttere med unntak av likesinnede flyttere i 1. desil. Dårligst tilgang på slike tilbud finner vi blant fødselsflyttere i 7., 8. og 9. desil, med signifikant lavere skår på denne indeksen enn alle andre flyttere unntatt de som fikk et tomt «rede» med inntekter i 8. desil.

Sammenhengen mellom husholdningsinntekt og indeksen som måler mindre forurensing i det nye nærmiljøet illustreres i nederste høyre del av figur 4.11. Denne sammenhengen var jevnt over positiv, der de med høyere inntekter i større grad enn de med lavere inntekter slapp unna støy, trafikk og luftforurensing på sine nye adresser. Sammenhengen var spesielt tydelig for de som flyttet i forbindelse med fødsler og samlivsbrudd, men også blant samlivsflytterne var dette tilfellet. Nærmere bestemt ser vi av denne figuren at «fødselsflyttere» i de fire øverste inntektsdesilene hadde signifikant høyere verdier på denne indeksen enn andre fødselsflyttere, og at disse flytterne med inntekter i øverste 30 prosent av fordelingen hadde høyest verdier av alle, unntatt «tomt rede-flyttere» i 8. desil. Mest forurensing og støy i sine nye nærområder hadde «samlivsflyttere» med de 20 til 30 prosent laveste inntektene. Blant de som flyttet i samme år som de fikk et tomt «rede» var forskjellene mindre, og konfidensintervallene større, men også i denne gruppen flyttere hadde de med inntekter i desilene 7 og 8 signifikant mindre forurensing og støy enn tilsvarende flyttere med medianinntekter eller lavere (med unntak av 1. desil), kontrollert for de andre variablene som var inkludert i denne modellen.

I figur 4.12 og 4.13 presenteres to sett av tilsvarende regresjoner for flyttinger som fant sted henholdsvis ut av, eller innad i, en av de fire storbyene i 2022. Hovedbildet som tegnes i disse to figurene er jevnt over et av få eller moderate forskjeller på nærmiljøindikatorene innad i flyttetypene etter husholdningsinntekt.

Hovedresultater fra regresjonsmodellen for indeksen «hverdagslogistikk» for flyttinger ut av storbyene presenteres øverst til venstre i figur 4.12. Forskjellene er langt mindre enn i forrige figur der alle flyttinger i landet var inkludert. Likevel var det blant «samlivsutflytterne» slik at de med inntekter i øvre halvdel av fordelingen (6. til 9. desil) hadde signifikant dårligere tilgjengelighet til hverdagstilbud i nærheten av sine nye boliger enn slike utflyttere i de tre laveste inntektskvartilene. Blant de som flyttet ut av byen i forbindelse med et samlivsbrudd var det et tilsvarende mønster, men igjen var inntektsforskjellene små, og kun statistisk signifikante mellom de i 1., 5., 6. og 7. desil på den ene siden, og de med aller høyest inntekt på den andre siden. Til sist ser vi at «tomt rede-utflyttere» i 1. inntektsdesil hadde signifikant lavere skår på indeksen for hverdagslogistikk enn samme type utflyttere i 2. til 4. og 7. og 10. desil, kontrollert for alder, husholdningsstørrelse og by.

Figur 4.12 Sammenhenger mellom husholdningsinntekt etter skatt i desiler og indeks for: a) hverdagslogistikk, b) tilgang til natur og rekreasjon, c) tilgang kultur og fornøyelsestilbud og d) fravær av forurensning. Etter familiehendelse. Predikerte verdier fra firelineære regresjonsmodeller. Alle flyttinger ut av de fire storbyene i 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger. Resultater fra fire lineære regresjonsmodeller (OLS) kontrollert for antall personer i husholdning, alder og by.

Hovedresultatene fra modellen for tilgang til natur og rekreasjonsområder er vist øverst til høyre i figur 4.12. Også for dette utfallet var det få statistisk signifikante forskjeller etter inntekt for utflyttere av alle typer. Generelt var det en positiv sammenheng mellom husholdningsinntekt og utflyttinger fra storbyene som sammenfalt med samlivsinngåelser -og oppløsninger, også når vi sammenlikner utflyttere som var like på de øvrige variablene i modellen. «Samlivsutflyttere» i 2. til 4.

desil hadde signifikant dårligere tilgang på natur og rekreasjonsområder etter at de forlot byen enn de nyetablerte parene med inntekter over medianen. Blant de som forlot storbyen i forbindelse med et samlivsbrudd hadde de med lavest inntekter signifikant dårligere tilgang til slike naturlige goder enn slike utflyttere i de øverste 30 prosent av inntektsfordelingen. Videre ser vi at «fødselsutflyttere» i 4. desil hadde signifikant lavere gjennomsnittsverdi på denne indeksen enn de som hadde inntekter over medianen. Blant «tomt rede-utflytterne» var det ingen statistisk signifikante forskjeller etter inntekt for denne indeksen.

Også blant de som forlot byen i forbindelse med en av de familierelaterte hendelsene var det en generell negativ sammenheng mellom husholdningsinntekt og tilbudet av kultur og fornøyelse i det nye nærmiljøet (se figur 4.12, nederst til venstre). Sammenhengen var imidlertid svak, og i de fleste tilfeller ikke statistisk signifikant. Igjen finner vi et par unntak. For det første ser vi at de nyetablerte parene med inntekter i 7. til 9. desil som hadde forlatt storbyen skåret signifikant lavere på denne indikatoren enn nyetablerte utflyttere i 2. til 4. inntektsdesil. Blant de som forlot storbyen i forbindelse med et samlivsbrudd hadde de med de aller høyeste inntektene (9. og 10. desil) signifikant dårligere tilbud av kultur og fornøyelse i sine nye nærområder enn tilsvarende utflyttere i 1., 5. og 6. desil. Blant de som forlot byen i forbindelse med en fødsel, hadde derimot utflytterne i de to øverste desilene et signifikant bedre kultur -og fornøyelsestilbud enn samme type utflyttere i 7. og 8. desil. Til sist hadde «tomt rede-utflyttere» i 7. inntektsdesil signifikant høyere gjennomsnittsverdi på denne indeksen enn slike utflyttere med høyere inntekter.

I nederste høyre panel i figur 4.12 vises resultatene for modellen der indeksen som måler støy og forurensing er avhengig variabel. Vi minner igjen om at høyere verdier her indikerer mindre støy og forurensing i det tilflyttede nærområdet. Først noterer vi oss at konfidensintervallene for de ulike flyttetypene innad i hvert desil var overlappende. Det var med andre ord ingen statistisk signifikante forskjeller på tvers av hendelsene i hver av innteksgruppene. Når det gjelder betydningen av inntekt innad i hver av hendelsene, var det igjen en svak positiv sammenheng for flyttetypene «samlivsinngåelse» og «samlivsbrudd». For de som flyttet ut av storbyen i forbindelse med inngåelse av et samliv, hadde de med inntekter i de tre øverste desilene signifikant mindre forurensing og støy i sine nye nærområder enn samme type utflyttere med medianinntekter eller lavere. Tilsvarende mønster var det blant «bruddutflytterne», der de med inntekter i desilene 8-10 hadde flyttet til områder med signifikant mindre luftforurensing, trafikk og støy enn «bruddutflytterne» med husholdningsinntekter i nederste 40 prosent av fordelingen. Blant de som forlot storbyen i forbindelse med fødsler og et «tomt rede» var det færre statistisk signifikante forskjeller, men «fødselsutflytterne» i de tre øverste desilene hadde i snitt flyttet til områder med signifikant mindre forurensing enn fødselsutflytterne hvis inntekter befant seg i 4. til 6. desil.

Figur 4.13 presenterer hovedresultatene fra et tilsvarende sett av regresjonsmodeller for flyttinger som gikk innad i storbyene. Vi starter nok en gang øverst til venstre, der vi finner resultater fra modellen for indeksen «hverdagslogistikk». For dette utfallet var det få statistisk signifikante inntektsforskjeller blant de som ble boende i storbyen. Det eneste unntaket var for «tomt rede-flyttere» i 7. inntektsdesil, som hadde flyttet til et annet område i byen med et signifikant dårligere tilbud av barnehager, skoler, kollektivtrafikk og dagligvarebutikker enn tilsvarende internflytter i 4., 5. og 9. desil, kontrollert for alder, husholdningsstørrelse og by.

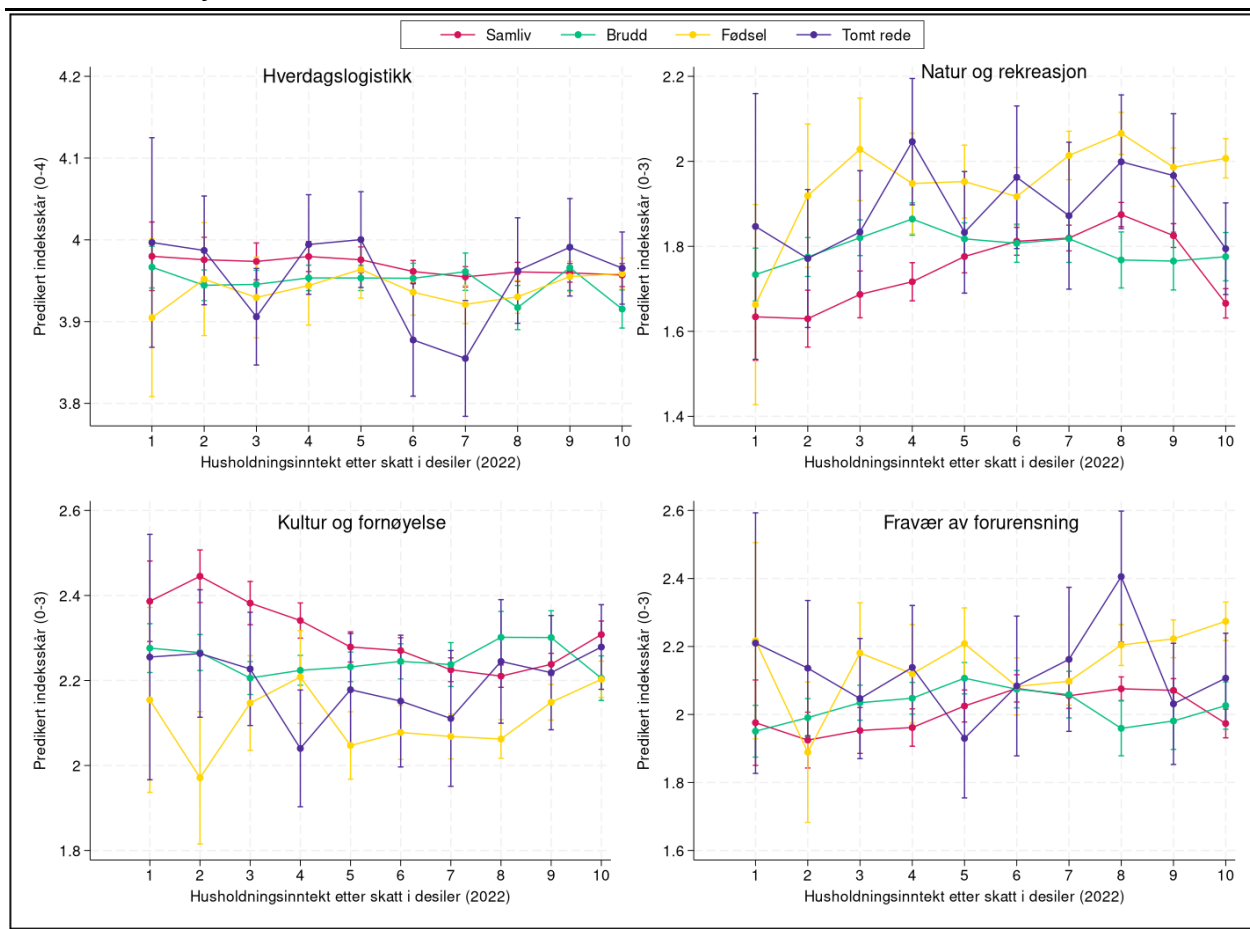
Beveger vi oss videre med klokka i figur 4.13, finner vi resultatene fra regresjonsmodellen av indeksen for natur og rekreasjonsområder for flyttingene innad i en av de fire storbyene. Heller ikke her var det mange statistisk signifikante forskjeller etter flytternes plassering i inntektsfordelingen. Unntaket var «fødselsflyttere» i første inntektsdesil, som hadde signifikant dårligere tilgang på slike goder på sine nye adresser i storbyen enn de som hadde inntekter i øverste 30 prosent av inntektsfordelingen. Også blant «bruddflytterne» hadde de med aller lavest netto husholdningsinntekter signifikant mindre tilgjengelighet på natur og rekreasjonsområder enn

tilsvarende flyttere i 4. desil, kontrollert for de øvrige inkluderte variablene. Til sist ser vi av denne figuren at nyetablerte par som hadde flyttet innad i byen med inntekter under medianen, hadde flyttet til områder av byen med dårligere tilgang til slike områder enn samlivsflytterne med inntekter i 6. til og med 9. desil.

Nederst til venstre i figur 4.13 finner vi resultatene fra modellen for indeksen «kultur og fornøyelse» for flyttingene som fant sted innad i en av storbyene i 2022. Nok en gang var inntektsforskjellene små, og i de fleste tilfeller, ikke statistisk signifikante. Det klareste mønsteret finner vi hos de som flyttet innad i storbyen i forbindelse med en samlivsinngåelse. Blant disse hadde de med husholdningsinntekter under medianen et signifikant mer tilgjengelig kultur -og fornøyelsestilbud på sine nye adresser enn samlivsflytterne med inntekter over medianen (merk imidlertid at forskjellen mellom 1. og 10 desil ikke var statistisk signifikant). Blant «fødselsflytterne» hadde de med de aller høyeste inntektene statistisk signifikant høyere verdi på denne indeksen enn de med inntekter i 2. samt 5. til 8. desil.

Til sist ser vi av figur 4.13 at det var få inntektsforskjeller i indeksen som måler mindre forurensing i det nye nærmiljøet når vi konsentrerer oss om flyttinger i samme storby. Aller høyest skår på denne indeksen finner vi interessant nok for internflyttingene som fant sted i forbindelse med et «tomt rede» som hadde inntekter i 8. desil. Denne gruppen hadde signifikant mindre forurensing på sine nye adresser i samme by enn «samlivsflyttere» og «bruddflyttere» i alle deler av inntektsfordelingen. De hadde også flyttet til områder i samme by med mindre forurensing enn «tomt rede-flytterne» i 9. desil og «fødselsflyttere» i 2. og 8. desil. Innad i gruppen «fødselsflyttere» var det de med de 30 prosent høyeste inntekten som skilte seg ut med signifikant mindre forurensing på sine nye adresser enn tilsvarende flyttere i 2. og 7. desil. Også blant «samlivsflytterne» var det noe få forskjeller etter inntekt. Her var det imidlertid de i øverste desil som skilte seg ut med signifikant mer forurensing i sine nye nærområder enn «samlivsflyttere» i 7. til 9. desil, kontrollert for de øvrige inkluderte variablene.

Figur 4.13 Sammenhenger mellom husholdningsinntekt etter skatt i desiler og indeks for: a) hverdagslogistikk, b) tilgang til natur og rekreasjon, c) tilgang til kultur og fornøyelsestilbud og d) fravær av forurensning. Etter familiehendelse. Predikerte verdier fra fire lineære regresjonsmodeller. Flyttinger innad i de fire storbyene i 2022

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger. Resultater fra fire lineære regresjonsmodeller (OLS) kontrollert for antall personer i husholdning, alder og by.

5. Oppsummering av hovedfunn

Boforhold og nærmiljø er viktige for livskvaliteten, og behovene knyttet til dette varierer gjennom livsløpet. Familiedemografiske hendelser slik som samlivsinngåelse, samlivsbrudd, fødsler, og «tomt rede» (når voksne barn flytter ut) endrer husholdningens behov for plass og fasiliteter i nærmiljøet, og påvirker dermed flyttemønstre. Denne rapporten analyserte flyttinger relatert til endringer i husholdningssammensetningen i perioden 2005–2023, med fokus på storbyregionene i Norge, nærmere bestemt Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger. Vi analyserte i tillegg sammenhenger mellom inntektsnivå, familiehendelser og de tilflyttede boligenes størrelse og utvalgte nærmiljøkvaliteter.

Totalt var det i denne perioden over 10 millioner flyttinger blant personer i alderen 19 til 69 år i Norge. Om lag én av tre flyttinger blant personer i alderen 18-69 år fant sted i samme år som en av de fire familiehendelsene samlivsinngåelse, samlivsbrudd, fødsler, og «tomt rede». Yngre voksne flyttet mest, og de fleste flyttingene skjedde innad i kommunene, særlig i de fire storbykommunene Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger.

Av familiehendelsene var samlivsinngåelse den vanligste årsaken til flytting, særlig blant de i 20- og tidlig 30-årene. Fødsler var hyppigere enn samlivsbrudd som flytteårsak i 30-årene, mens samlivsbrudd dominerte fra 40-årene. Blant personer 19–49 år var samlivsinngåelse den vanligste årsaken (13-14%), mens samlivsbrudd og fødsler stod for 6–7 prosent hver. Blant 50–69-åringene var samlivsbrudd den vanligste flyttegrunnen, fulgt av nye samliv, mens 5 prosent flyttet når voksne barn forlot hjemmet.

Boliger var i gjennomsnitt størst i Stavanger og landet ellers, og minst i Oslo. Flyttinger sammenfallende med fødsler var til de største boligene, men ga likevel minst areal per husholdningsmedlem. Samtidig ga flyttinger etter samlivsbrudd flere kvadratmeter per person enn ved samlivsinngåelser. For «tomt rede»-flyttinger var det tydelige forskjeller mellom foreldrepar og enslige foreldre, der foreldrepårene hadde større boliger. Flyttinger ut av storbyene var generelt til større boliger enn flyttinger innad, uavhengig av familiehendelse.

Husholdninger som flyttet i forbindelse med et «tomt rede» eller en fødsel hadde de høyeste husholdningsinntektene i 2022, fulgt av samlivsflyttinger. Husholdninger som opplevde samlivsbrudd og flyttet hadde derimot den laveste inntekten. Husholdningene i Oslo og Stavanger hadde de høyeste inntektene, med størst spredning for de som flyttet etter at voksne barn forlot hjemmet, spesielt i Oslo. Det var generelt små forskjeller i husholdningsinntektene for de som flyttet innad eller ut av kommunen, særlig for samlivsinngåelser og samlivsbrudd.

Vi fant en tydelig positiv sammenheng mellom husholdningsinntekt og boligens p-areal og antall rom for alle familierelaterte flyttinger, der de med høyere inntekt flyttet til større boliger. Antall kvadratmeter per person varierte imidlertid mindre etter husholdningens inntekt, enn etter husholdningens sammensetning. De som flyttet i forbindelse med samlivsbrudd og "tomt rede" hadde flest kvadratmeter per person, spesielt blant de med lavere og midlere inntekter, mens de som flyttet ved samlivsinngåelse og fødsler fikk flere kvadratmeter med økt inntekt, særlig blant de med inntekter over medianen.

Nærmiljøindikatorne som ble undersøkt i rapporten, varierte geografisk. Oslo skilte seg ut med høyere forurensning og best tilgang til kultur og fornøyelse sammenlignet med de andre storbyene. Flyttinger innad i storbyene ga bedre tilgang til hverdagsinfrastruktur som barnehage, grunnskole, kollektivtransport og dagligvarebutikker, med små forskjeller mellom byene. Derimot var flyttinger til og fra kommuner utenfor storbyene til områder med mindre forurensning og bedre tilgang til natur og rekreasjonsområder i umiddelbar nærhet.

Nærmiljøets kvaliteter varierte også systematisk mellom flyttinger knyttet til ulike familiehendelser. Flyttinger relatert til samlivsinngåelser, samlivsbrudd og fødsler var til nærområder med bedre tilgang til hverdagsinfrastruktur og natur og rekreasjon enn flyttinger ved "tomt rede". Sammen med flyttinger som sammenfalt med en fødsel, skilte de sistnevnte seg ut med dårligere tilgang til kultur og fornøyelse og mindre støy og forurensning. På disse indikatorene var det kun små forskjeller blant de andre gruppene. Flyttinger ved samlivsinngåelser hadde høyest skår på hverdagslogistikk, mens nybakte foreldre i snitt fikk best tilgang til natur og rekreasjon og minst støy, trafikk og luftforurensning.

Generelt var det få forskjeller i flytternes tilgang til barnehage, grunnskole, kollektivtransport og dagligvarebutikker etter husholdningens nettoinntekt i 2022. Det var en negativ sammenheng mellom husholdningsinntekt og tilgang på hverdagslogistikk for samlivsflyttere i høyere inntektsdesiler, mens de med lavere inntekt hadde bedre tilgang på hverdagstilbud. Tilsvarende ble funnet for bruddflyttere og fødselsflyttere, mens «tomt rede»-flyttere med lavere inntekt generelt hadde bedre tilgang til slik infrastruktur enn de med høyere inntekt. Det var generelt få eller moderate forskjeller på nærmiljøindikatorerne for flyttinger innad i eller ut av storbyene etter husholdningsinntekt. Blant de som flyttet ut av storbyene, hadde samlivsutflyttere med høyere inntekt dårligere tilgang på hverdagstilbud enn de med lavere inntekt, mens det var et lignende mønster for bruddflyttere, men med små statistisk signifikante forskjeller. "Tomt rede"-utflyttere i laveste inntektsdesil hadde signifikant dårligere tilgang på hverdagslogistikk enn de i høyere inntektsdesil.

Høyere husholdningsinntekt i 2022 var positivt knyttet til bedre tilgang til natur og rekreasjonsområder, spesielt i Bergen og Trondheim, og spesielt for samlivsflyttere med inntekter over medianen. Sammenhengen var svakere i Oslo, resten av Norge, og i Stavanger for samlivsinngåelser og fødsler. Hovedresultatene fra regresjonsmodellene for flyttinger ut av og innad i storbyene viser generelt få signifikante inntektsforskjeller blant utflytterne for tilgang til natur og rekreasjonsområder, men samlivs- og bruddflyttere med lavere inntekt hadde dårligere tilgang enn de med høyere inntekter.

Det var større forskjeller mellom storbyene når det gjaldt tilgang til kultur og fornøyelse, med en negativ sammenheng mellom flytteres husholdningsinntekter og tilgang på disse tilbudene i Bergen, Trondheim, Stavanger og resten av Norge, mens det i Oslo var kjennetegnet ved en mer flat sammenheng, spesielt for flyttere som inngikk samliv, fikk barn eller opplevde et samlivsbrudd i flytteåret. For tilgang på kultur og fornøyelse var sammenhengen med husholdningsinntekt overordnet negativ, men snudde til positiv i de høyeste inntektsdesilene, med unntak for bruddflyttere. På den andre siden var det få signifikante forskjeller etter inntekt mellom interne- og eksterne flyttinger, men nyetablerte par og fødselsflyttere med høyere inntekt hadde bedre tilbud enn de med lavere inntekt.

For forurensning og støy var sammenhengen med husholdningsinntekten i 2022 positiv, der de med høyere inntekt oftere bosatte seg i områder med mindre forurensning, særlig blant fødsels- og samlivsflyttere. Husholdninger med høyere inntekt flyttet i gjennomsnitt til områder med mindre forurensning. Dette var spesielt tydelig i Oslo for fødselsflyttere, samt i Bergen og Stavanger for alle typer familieflyttinger, selv om mønsteret i Stavanger var mindre klart på grunn av få observasjoner.

Samlet sett viser resultatene at flyttingene relatert til familiehendelser som samliv og fødsler var til boliger med bedre nærmiljøkvaliteter, mens flyttinger knyttet til samlivsbrudd og «tomt rede» resulterte i størst plass per person. Overordnet sett viser resultatene at både familiehendelser, husholdningssammensetningen og inntekt påvirker valg av bolig og nærmiljø, med noen geografiske forskjeller for de fleste indikatorene.

Referanser

Høydahl, E. 2022. De fleste flytter kort.

<https://www.ssb.no/befolkning/flytting/statistikk/flyttinger/artikler/de-fleste-flytter-kort>

Leknes, S. & Løkken, S. A. 2024. Befolkningsframskrivninger for kommunene 2024. Rapporter 2024/20. Oslo/ Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.

Oppøyen, M. S. 2023a. Boforhold i Norge. Historiske trender. Rapporter 2023/24. Oslo/ Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.

Oppøyen, M. S. 2023b. Hvordan varierer nærmiljøet blant ulike befolkningsgrupper? Notater 2023/4. Oslo/ Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg A: Tabeller

Tabell A1 Resultater fra tre lineære regresjonsmodeller (OLS) av 1: Antall kvadratmeter per person, 2: kvadratmeter oppholdsrom og 3: antall rom. Tilflyttede boliger i 2022

Variabler	Modell 1: Kvm/ person		Modell 2: Kvm p-areal		Modell 3: Antall rom	
	Estimat	t-verdi	Estimat	t-verdi	Estimat	t-verdi
Familiehendelse («Annet» =referanse)						
Samlivsinngåelse	-13,29	-11,21	-1,66	-0,91	-0,09	-1,70
Samlivsbrudd	8,11	10,40	6,47	5,39	0,16	4,40
Fødsel	1,66	1,22	7,58	3,64	0,18	2,80
Tomt rede	20,73	6,87	23,72	5,27	0,89	6,12
Inntektsdesil (1=referanse)						
2	4,77	21,65	3,22	9,53	0,11	10,25
3	4,60	20,37	4,15	11,99	0,15	14,19
4	2,72	11,88	5,10	14,52	0,22	20,52
5	0,40	1,72	7,14	19,94	0,31	27,88
6	-1,52	-6,40	12,01	32,78	0,43	38,55
7	-1,48	-6,10	18,12	48,38	0,64	55,70
8	1,40	5,69	28,73	75,75	0,93	80,78
9	4,81	19,57	38,15	100,81	1,18	102,82
10	12,30	49,96	54,08	142,57	1,47	127,90
Antall personer i husholdning	-12,61	-292,73	6,37	96,67	0,21	104,19
Alder	0,57	23,24	0,84	22,37	0,03	24,49
Alder kvadrert	0,00	-15,26	-0,01	-16,43	0,00	-18,72
Bosted (resten av landet=referanse)						
Oslo	-10,18	-79,19	-18,65	-93,74	-0,57	-96,34
Bergen	-4,85	-24,07	-7,76	-24,86	-0,23	-23,36
Trondheim	-7,08	-31,83	-9,55	-27,66	-0,31	-29,64
Stavanger	0,91	3,20	2,21	4,98	-0,07	-5,37
Flytter innad i kommune (1=ja)	0,47	4,86	1,03	6,92	0,01	1,24
Interaksjonsledd, familiehendelse × inntekt						
Samlivsinngåelse × Inntektsdesil						
2	-7,22	-5,13	-8,08	-3,72	-0,18	-2,71
3	-6,39	-4,77	-7,51	-3,63	-0,17	-2,76
4	-3,82	-2,94	-7,33	-3,66	-0,20	-3,26
5	0,98	0,77	-3,00	-1,54	-0,12	-1,98
6	3,81	3,06	-5,42	-2,82	-0,12	-2,13
7	6,86	5,55	-4,93	-2,57	-0,09	-1,50
8	7,37	5,95	-7,53	-3,94	-0,18	-3,03
9	7,48	6,02	-8,57	-4,46	-0,20	-3,41
10	7,46	5,87	-5,34	-2,72	-0,04	-0,69
Samlivsbrudd × Inntektsdesil						
2	-3,42	-3,69	-4,15	-2,91	-0,06	-1,25
3	-4,00	-4,48	-3,53	-2,56	-0,01	-0,25
4	-3,68	-4,15	-3,82	-2,79	-0,04	-1,03
5	-2,22	-2,48	-3,63	-2,63	-0,03	-0,78
6	0,01	0,01	-3,91	-2,68	-0,01	-0,33
7	-0,76	-0,75	-4,77	-3,03	-0,13	-2,68
8	-5,69	-5,30	-12,57	-7,57	-0,33	-6,59

Variabler	Modell 1: Kvm/ person		Modell 2: Kvm p-areal		Modell 3: Antall rom		
	Estimat	t-verdi	Estimat	t-verdi	Estimat	t-verdi	
	9	-6,84	-6,36	-8,89	-5,34	-0,26	-5,06
	10	-3,95	-4,01	-3,23	-2,12	-0,16	-3,48
Fødsel × Inntektsdesil							
	2	-10,02	-5,12	-5,74	-1,91	-0,11	-1,14
	3	-9,79	-5,45	-6,34	-2,30	-0,19	-2,25
	4	-9,03	-5,30	-6,28	-2,40	-0,20	-2,45
	5	-7,14	-4,51	-10,40	-4,30	-0,26	-3,46
	6	-4,41	-2,91	-12,63	-5,45	-0,28	-3,95
	7	-1,65	-1,12	-6,80	-3,01	-0,16	-2,32
	8	0,02	0,02	-1,72	-0,77	0,00	0,00
	9	-0,05	-0,03	-0,50	-0,22	0,05	0,69
	10	-2,48	-1,66	-2,97	-1,29	0,06	0,88
Tomt rede × Inntektsdesil							
	2	-17,82	-5,30	-26,30	-5,23	-0,90	-5,59
	3	-14,81	-4,55	-22,32	-4,58	-0,80	-5,15
	4	-10,93	-3,33	-18,95	-3,85	-0,65	-4,17
	5	-11,40	-3,45	-17,23	-3,48	-0,76	-4,81
	6	-15,12	-4,55	-21,07	-4,23	-0,83	-5,21
	7	-18,35	-5,60	-21,52	-4,38	-0,73	-4,65
	8	-23,27	-7,13	-29,63	-6,06	-1,01	-6,48
	9	-24,74	-7,65	-31,93	-6,59	-1,14	-7,37
	10	-26,74	-8,43	-35,74	-7,53	-1,24	-8,20
Konstantledd		66,24	142,17	46,84	65,24	2,02	92,47
<i>N</i>		565 158		579 505		519 458	
<i>R</i> ²		0,20		0,16		0,17	

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger. Estimater i fet skrift er ikke statistisk signifikante, $p \geq 0.05$.

Tabell A2 Resultater fra fire lineære regresjonsmodeller (OLS) av indekser for 1: hverdagslogistikk, 2: natur og rekreasjonsområder 3: kultur og fornøyelse og 4: mindre forurensing og støy. Kjennetegn ved nærområder for tilflyttede boliger i 2022

Variabler	Modell 1: Hverdagslogistikk		Modell 2: Natur og rekreasjon		Modell 3: Kultur og fornøyelse		Modell 4: Mindre forurensing	
	Estimat	t-verdi	Estimat	t-verdi	Estimat	t-verdi	Estimat	t-verdi
Familiehendelse («Annet» =referanse)								
Samlivsinngåelse	0,13	3,88	-0,10	-3,76	0,18	4,99	-0,05	-1,72
Samlivsbrudd	0,00	-0,20	-0,09	-4,80	0,04	1,57	-0,08	-4,17
Fødsel	-0,20	-5,06	0,19	6,06	-0,06	-1,53	0,15	4,33
Tomt rede	-0,29	-3,42	0,02	0,32	-0,13	-1,44	0,18	2,42
Inntektsdesil (1=referanse)								
2	0,02	2,42	-0,03	-6,62	0,05	7,69	-0,05	-9,77
3	-0,02	-2,48	0,00	-0,21	0,00	-0,26	-0,02	-3,42
4	-0,03	-4,27	0,03	5,11	-0,04	-6,15	-0,01	-1,49
5	-0,03	-4,39	0,04	7,56	-0,05	-6,78	0,00	-0,46
6	-0,05	-7,42	0,05	9,68	-0,08	-11,30	0,02	2,68
7	-0,08	-11,79	0,12	21,09	-0,15	-20,36	0,07	10,96
8	-0,10	-14,49	0,17	29,99	-0,22	-29,44	0,12	18,73
9	-0,12	-16,91	0,20	34,04	-0,22	-30,17	0,14	22,83
10	-0,08	-11,92	0,16	27,85	-0,16	-21,30	0,12	18,53
Antall pers i husholdning	-0,01	-10,25	0,03	26,87	-0,04	-28,14	0,02	13,91
Alder	0,00	-0,43	0,02	26,32	-0,01	-17,71	0,02	25,24
Alder kvadrert	0,00	-7,40	0,00	-16,38	0,00	9,85	0,00	-17,67
Bosted (resten av landet=referanse)								
Oslo	0,49	130,28	-0,36	-119,30	0,73	190,31	-0,38	-116,40
Bergen	0,39	66,74	-0,17	-35,34	-0,07	-12,26	-0,25	-48,60
Trondheim	0,35	53,63	-0,17	-31,76	-0,06	-8,36	-0,16	-28,24
Stavanger	0,42	51,02	-0,31	-46,40	0,23	26,25	-0,24	-32,53
Flytter innad (1=ja)	0,07	23,93	0,04	19,67	0,02	6,99	0,04	17,94
Interaksjonsledd, familiehendelse × inntekt								
Samlivsinngåelse × Inntektsdesil								
2	0,00	-0,07	-0,04	-1,23	0,01	0,31	-0,06	-1,70
3	-0,02	-0,42	0,01	0,41	-0,04	-1,10	-0,04	-1,10
4	-0,08	-2,20	0,02	0,68	-0,05	-1,17	-0,02	-0,51
5	-0,13	-3,44	0,06	2,11	-0,15	-3,94	0,05	1,48
6	-0,20	-5,42	0,14	4,87	-0,24	-6,55	0,10	3,14
7	-0,23	-6,32	0,11	3,71	-0,24	-6,55	0,09	2,87
8	-0,19	-5,34	0,10	3,31	-0,19	-5,23	0,08	2,59
9	-0,16	-4,38	0,01	0,51	-0,13	-3,45	0,04	1,40
10	-0,10	-2,77	-0,02	-0,69	-0,10	-2,68	0,02	0,61
Samlivsbrudd × Inntektsdesil								
2	-0,08	-2,93	0,13	5,80	-0,15	-5,50	0,12	5,01
3	-0,11	-4,09	0,14	6,62	-0,17	-6,45	0,17	7,31
4	-0,07	-2,61	0,14	6,88	-0,16	-6,18	0,16	6,93
5	-0,04	-1,55	0,14	6,73	-0,11	-4,01	0,18	7,88
6	-0,01	-0,44	0,09	3,85	-0,04	-1,37	0,11	4,58
7	0,01	0,25	0,04	1,48	-0,03	-0,94	0,09	3,57
8	-0,03	-1,02	-0,02	-0,76	0,04	1,27	0,04	1,63
9	-0,11	-3,45	-0,03	-1,11	-0,04	-1,31	0,06	2,34

Variabler	Modell 1: Hverdagslogistikk		Modell 2: Natur og rekreasjon		Modell 3: Kultur og fornøyelse		Modell 4: Mindre forurensing		
	Estimat	t-verdi	Estimat	t-verdi	Estimat	t-verdi	Estimat	t-verdi	
	10	-0,13	-4,51	0,05	2,15	-0,16	-5,40	0,15	5,93
Fødsel × Inntektsdesil									
	2	0,15	2,68	-0,08	-1,73	-0,03	-0,50	-0,06	-1,28
	3	0,18	3,45	-0,01	-0,27	0,00	0,06	-0,06	-1,23
	4	0,10	2,00	-0,05	-1,14	-0,08	-1,59	-0,07	-1,55
	5	0,17	3,76	-0,15	-3,99	-0,05	-1,12	-0,12	-2,99
	6	0,03	0,79	-0,11	-3,15	-0,14	-3,13	-0,05	-1,29
	7	0,05	1,27	-0,07	-2,01	-0,15	-3,31	-0,02	-0,43
	8	0,06	1,32	-0,03	-0,94	-0,18	-4,10	0,01	0,22
	9	0,17	4,05	-0,06	-1,73	-0,07	-1,60	-0,02	-0,58
	10	0,18	4,07	-0,10	-2,75	0,00	0,06	0,00	-0,05
Tomt rede × Inntektsdesil									
	2	0,22	2,33	-0,02	-0,24	0,04	0,39	-0,10	-1,18
	3	0,16	1,73	0,03	0,46	0,00	0,01	-0,10	-1,28
	4	0,18	1,90	0,08	1,12	-0,03	-0,32	-0,13	-1,60
	5	0,11	1,16	0,07	0,98	-0,07	-0,74	-0,17	-2,01
	6	-0,01	-0,08	0,06	0,83	-0,04	-0,42	-0,09	-1,09
	7	0,09	1,03	0,00	-0,01	0,05	0,55	-0,09	-1,09
	8	0,14	1,48	-0,02	-0,25	-0,01	-0,08	-0,08	-1,01
	9	0,15	1,61	-0,01	-0,16	0,15	1,60	-0,18	-2,22
	10	0,29	3,22	-0,07	-0,94	0,24	2,65	-0,17	-2,21
Konstantledd		3,53	262,57	1,67	152,88	2,19	157,03	1,95	163,59
N		579 505		579 505		579 505		579 505	
R²		0,05		0,05		0,08		0,04	

Kilde: SSB registerdata om flyttinger, boforhold og husholdninger. Estimater i fet skrift er ikke statistisk signifikante, p ≥ 0.05.

Figurregister

Figur 2.1	Antall flyttinger etter aldersgruppe og år. 2005-2023	11
Figur 2.2	Andel flyttinger i Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og landet ellers. Etter demografisk hendelse og år. Flyttinger blant personer i alderen 19 til 69 år, 2005-2023. Prosent.....	13
Figur 2.3	Antall flyttinger i Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger og landet ellers. Etter alder og demografisk hendelse, 2005-2023	14
Figur 2.4	Andel flyttinger etter demografisk hendelse i storbyene og landet ellers, 2005-2023. Personer 19-49 år og 50-69 år. Prosent.....	15
Figur 2.5	Antall flyttinger innad og ut av kommunen etter demografisk hendelse, 2005-2023.....	16
Figur 2.6	Andel flyttinger innad og ut av kommunen etter demografisk hendelse, 2005-2023. Prosent	17
Figur 2.7	Eksempler fra det interaktive kartdiagrammet for flyttinger fra Oslo indre øst i 2023. Etter familiehendelse	18
Figur 3.1	Tilflyttede boligers gjennomsnittlige antall rom, kvadratmeter per person og kvadratmeter oppholdsrom. Flyttinger i storbyene og landet ellers. 2022	19
Figur 3.2	Tilflyttede boligers gjennomsnittlige antall rom, kvadratmeter per person og kvadratmeter oppholdsrom. Etter familierelaterte hendelser. Hele landet, 2022	20
Figur 3.3	Tilflyttede boligers gjennomsnittlige kvadratmeter per person. Etter familierelaterte hendelser. Storbyene og landet ellers, 2022.....	21
Figur 3.4	Tilflyttede boligers gjennomsnittlige kvadratmeter per person. Etter familierelaterte hendelser. Flyttinger innad og ut av kommunen i storbyene og landet ellers, 2022	22
Figur 3.5	Tilflyttede boligers gjennomsnittlige kvadratmeter oppholdsrom. Etter familierelaterte hendelser. Storbyene og landet ellers, 2022	23
Figur 3.6	Tilflyttede boligers gjennomsnittlige kvadratmeter oppholdsrom. Etter familierelaterte hendelser. Flyttinger innad og ut av kommunen i storbyene og landet ellers, 2022.....	23
Figur 3.7	Tilflyttede boligers gjennomsnittlige antall rom. Etter familierelaterte hendelser. Storbyene og landet ellers, 2022	24
Figur 3.8	Tilflyttede boligers gjennomsnittlige antall rom. Etter familierelaterte hendelser. Flyttinger innad og ut av kommunen i storbyene og landet ellers, 2022.....	25
Figur 3.9	Flytteres husholdningsinntekt etter skatt i 2022 etter familiehendelser for storbyene og landet ellers. Gjennomsnitt og kvartiler. Kroner	26
Figur 3.10	Flytteres median husholdningsinntekt etter skatt i 2022. Etter familiehendelse. Flyttinger innad og ut av kommuner. Storbyene og landet ellers. Kroner.....	27
Figur 3.11	Kvadratmeter per person i husholdningen etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022	29
Figur 3.12	Størrelsen på boligens oppholdsrom etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022	30
Figur 3.13	Antall rom etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022	31
Figur 3.14	Sammenhenger mellom husholdningsinntekt etter skatt i desiler og a) antall kvadratmeter per husholdningsmedlem, b) antall kvadratmeter oppholdsrom og c) antall rom i de tilflyttede boligene. Etter familiehendelse. Predikerte verdier fra tre lineære regresjonsmodeller. Alle flyttinger i Norge i 2022	33
Figur 3.15	Sammenhenger mellom husholdningsinntekt etter skatt i desiler og: a) antall kvadratmeter per husholdningsmedlem, b) antall kvadratmeter oppholdsrom og c) antall rom i de tilflyttede boligene. Etter familiehendelse. Predikerte verdier fra tre lineære regresjonsmodeller. Alle flyttinger ut av de fire storbyene i 2022.....	35
Figur 3.16	Sammenhenger mellom husholdningsinntekt etter skatt i desiler og: a) antall kvadratmeter per husholdningsmedlem, b) antall kvadratmeter oppholdsrom og c)	

	antall rom i de tilflyttede boligene. Etter familiehendelse. Predikerte verdier fra tre lineære regresjonsmodeller. Alle flyttinger innad i de fire storbyene i 2022	36
Figur 4.1	Gjennomsnittsverdier for nærmiljøindekser for alle flyttinger i 2022. Storbyer og landet ellers	38
Figur 4.2	Gjennomsnittsverdier for nærmiljøindekser etter familierelaterte flyttinger i 2022. Storbyer og landet ellers.....	40
Figur 4.3	Indeks for tilgang til barnehage, skole, kollektivtransport og dagligvare (0-4). Etter familiehendelse for flyttinger innad og ut av kommunene. Storbyene og landet ellers. 2022. Gjennomsnitt	41
Figur 4.4	Indeks for tilgang til natur og rekreasjon (0-3). Etter familiehendelse for flyttinger innad og ut av kommunene. Storbyene og landet ellers. 2022. Gjennomsnitt.....	41
Figur 4.5	Indeks for tilgang til kultur -og fornøyelsestilbud (0-3). Etter familiehendelse for flyttinger innad og ut av kommunene. Storbyene og landet ellers. 2022. Gjennomsnitt	42
Figur 4.6	Indeks for fravær av støy, trafikk og luftforurensing (0-3). Etter familiehendelse for flyttinger innad og ut av kommunene. Storbyene og landet ellers. 2022. Gjennomsnitt	43
Figur 4.7	Indeks for tilgang til barnehage, skole, kollektivtransport og dagligvare etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022.....	44
Figur 4.8	Indeks for tilgang til natur og rekreasjon etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022	45
Figur 4.9	Indeks for tilgang til kultur -og fornøyelsestilbud etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022	46
Figur 4.10	Indeks for fravær av støy, trafikk og luftforurensing etter familiehendelse og husholdningsinntekt etter skatt. Antall flyttinger 2022	47
Figur 4.11	Sammenhenger mellom husholdningsinntekt etter skatt i desiler og indeks for: a) hverdagslogistikk (0-4), b) tilgang til natur og rekreasjon (0-3), c) tilgang kultur og fornøyelsestilbud (0-3) og d) fravær av forurensing (0-3). Etter familiehendelse. Predikerte verdier fra fire lineære regresjonsmodeller. Alle flyttinger i Norge i 2022	48
Figur 4.12	Sammenhenger mellom husholdningsinntekt etter skatt i desiler og indeks for: a) hverdagslogistikk, b) tilgang til natur og rekreasjon, c) tilgang kultur og fornøyelsestilbud og d) fravær av forurensing. Etter familiehendelse. Predikerte verdier fra firelineære regresjonsmodeller. Alle flyttinger ut av de fire storbyene i 2022	50
Figur 4.13	Sammenhenger mellom husholdningsinntekt etter skatt i desiler og indeks for: a) hverdagslogistikk, b) tilgang til natur og rekreasjon, c) tilgang til kultur og fornøyelsestilbud og d) fravær av forurensing. Etter familiehendelse. Predikerte verdier fra fire lineære regresjonsmodeller. Flyttinger innad i de fire storbyene i 2022.	53

Tabellregister

Tabell 3.1	Inntektsfordeling i 2022 etter familiehendelser. Gjennomsnitt og kvartiler. Kroner	26
Tabell 4.1	Fire indekser for nærmiljøkvaliteter og inkluderte enkeltvariable. Etter demografiske hendelser. Gjennomsnitt og prosent for flyttinger i 2022.....	37
Tabell A1	Resultater fra tre lineære regresjonsmodeller (OLS) av 1: Antall kvadratmeter per person, 2: kvadratmeter oppholdsrom og 3: antall rom. Tilflyttede boliger i 2022.....	57
Tabell A2	Resultater fra fire lineære regresjonsmodeller (OLS) av indekser for 1: hverdagslogistikk, 2: natur og rekreasjonsområder 3: kultur og fornøyelse og 4: mindre forurensing og støy. Kjennetegn ved nærområder for tilflyttede boliger i 2022	59